

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (1461) 1978 VASARIS - FEBRUARY 9

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Revizijos metas

Ekonominiame gyvenime revizijos metas ateina prieš biudžetinių metų pabaigą. Tuomet ekonominės bendrovės sukurta tvarkyti savo knygas, peržiūrėti metų eigą ir nustatyti kylančią, smunkančią ar pastovią tendenciją. Dvasiniame krikščionių gyvenime panašus revizijos metas yra gavėnia. Tai laikotarpis, kuriame kiekvienas nuoširdus krikščionis yra kviečiamas žvelgti ne į kitus, o į save. Tai nėra lengva, nes paprastai kasdieninis žvilgsnis yra nukreiptas į kitus. Dėlto jis kituose mato net krislus, o savyje nepastebi net rasto. Tai psichologiška. Kiekvienas juk teisia ne save, o kitus, plaka ydas kitų, bet glosto savydas. Revizijos metas dvasiniame gyvenime tam ir yra, kad primintų žmogui, jog tikras teismas turi prasidėti nuo savęs. Tik tuo būdu žmogus gali žmoniskėti, tobulėti ir tapti vertingu visuomenės nariu. Kas teisia kitus, savęs neteisdamas, tampa farizejišku žmogumi, kuris kituose mato ir mažiausias ydas, o savyje — tik dorybes. Kas visų pirma save teisia ir tik tada žvelgia į kitus, pastebi juose ir dėmę, kurios betgi neužgožia viso asmens gyvenimo. Taigi, kelias į tauresnį žmoniškumą prasideda kiekvieno žmogaus viduje.

TAURAS žmoniškumo kelias, kad ir nuoširdžiai pradėtas bei išvermingai tiesiamas, susiduria su gyvenimo kliūtimis, vilionėmis, įvairiais sunkumais ir daugiau ar mažiau deformuojasi. Tą kelią reikia vis iš naujo tiesinti, kitaip tariant, reformuoti. Dėlto žmogaus gyvenimo formaciją nuolat lydi deformacija ir reformacija. Tai nuolatinis procesas, kurio žmogus negali išvengti, kaip negali išvengti supimo laivas, plaukiantis vandenyno bangomis. Tos gyvenimo bangos žmogui nėra pavojingos, jeigu jis tvirtai laiko savo rankose ir žino kelionės kryptį, kitaip tariant, jeigu jis yra savitvardos žmogus. Be tokios orientacinės savitvardos žmogus plaukia ten, kur neša gyvenimo bangos, ir dažnai sudūžta. Siandieną tokių atvejų matome daug. Sudūžusių žmonių, ypač jaunimo eilėse, yra apstu. Jie išplaukia į laisvės vandenyną ir jame žūsta, nes neišugdo savyje tos orientacinės savitvardos, kuri būtina prasmingam gyvenimui. Tokių liūdnu reiškių yra ir lietuviškajame gyvenime, nes jis yra savitvario pasaulio dalis. Jis nėra uždara sala, kurios nepasiekę deformacijos pavojai. Tik tokios uždaros grupės, kaip menonitai, duchoborai gali išvengti bendrų pavojų, nes veda izoliuotą gyvenimą. Lietuviai gi tokių getų neturi.

VISDELTO ir lietuviai, sudarydami atskirą bendruomenę laisvės pasaulyje, gali išugdyti reliatyviai stiprų moralinį atsparumą, atsiremdami į krikščioniškąją savo tautos tradiciją. O pastarojoje savitvarda nuo seno yra pabrėžiama. Tai matyti pvz. kad ir gavėnios papročiuose. Senovėje gavėnios pasninkas, susilaikymas nuo pasilinksminimų, alkoholio buvo tradicijos reikalavimas. Ir jis niekam nepakenkė, o priešingai — ugdė tautoje savitvardos dvasią. Ilgainiui tas reikalavimas sušvelnėjo, o laisvajame pasaulyje jo mažai tepaisoma. Bet tuo nieko nelaimima — savitvardos dvasia ignoruojama, ir lietuvius užauga be pakankamo moralinio atsparumo. Dėlto, kiek mūsų sąlygomis įmanoma, geruosius lietuvių papročius reikėtų puoselėti ir išieivijoje. Ta linkme turėtų stipriau veikti mūsų parapijos ir organizacijos. Tai tiesioginis jų uždavinys, ypač parapijų. Pastarosios kartais rūpinasi pašaliniais dalykais, bet nekreipia dėmesio į tiesioginius, t. y. moralinių papročių saugojimą. Yra vietovių, kur kunigai nebepaiso lietuviškos tradicijos, leidžia jai nykti ir tuo būdu prisideda prie moralinio mūsų žmonių nykimo. Tokios parapijos neatlieka savo uždavinio moralinėje srityje. Pvz. kad ir gavėnios papročių nepaisymas yra tokio nuosmukio ženklas. O tautos sutemos reikia moraliskai atspaus lietuvio, pajėgiano eiti tauriojo žmogiškumo keliu. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Atsistatydino ministeris

Netikėta staigmena kanadiečiams buvo kalėjimų ir RCMP policijos reikalus tvarkančio ministerio Francis Fox atsistatydinimas. Šis 38 metų amžiaus advokatas politinę karjerą buvo pradėjęs 1970 m. premjero P. E. Trudeau įstaigoje. Į federacinį parlamentą išrinktas 1972 m., ministeriu paskirtas 1976 m., rugsėjo 14 d. Daug kas jį laikė vienu talentingiausių jaunosios kartos liberalų politikų, galinčiu tapti partijos vadu. Atsistatydinti privertė vienos moters premjerui P. E. Trudeau atsiųstas laiškas, atskleidęs prieš kelis metus F. Fox turėtus ryšius su ištekejusia moterimi. Kai ji tapo nėščia, buvo padarytas legalus abortas ligoninėje. Ligoninės dokumentuose už jos tikrąjį vyrą pasirašė F. Fox, suklaidodamas jo parašą. Paskelbdamas atsistatydinimą, F. Fox federaciniame parlamente apgailestavo savo elgesį ir patvirtino šiuos faktus. Dėl nemoralaus politikų elgesio šiandien daug kas užmerkia akis, tačiau parašo suklaidojimas gali būti susietas su kriminaliniu nusi-

kaltimu. Būdamas advokatu, F. Fox tai turėjo gerai žinoti. Parašo suklaidojimo reikala dabar tiria Ontario gen. prokurorė R. McMurtry atstovai. Jų išvada žadama paskelbti po poros savaičių. F. Fox buvusios meilužės ir jo skundėjos pavadėdės liko neatskleistos. Remdamasi patikimais šaltiniais, spauda betgi daro išvadą, kad būta dviejų moterų.

Naujuoju kalėjimų ir RCMP policijos ministeriu premjeras P. E. Trudeau paskyrė dabartinį pašto ministerį J. J. Blaisą, kuris taip pat yra advokatas. Jo darbas pašto ministerijoje nepasiekė jokių laimėjimų dėl perdaug švelnios linijos itampa keliančios pašto vidaus tarnautų unijos atžvilgiu. Į marksizminę liniją šios unijos vadai atmetė visas J. J. Blaiso pastangas santykiams gerinti. Pernai pasibaigus sutartis tebėra nepasirašyta, darbas ir toliau atliekamas vėžio žingsniu, nors pagrindiniai centrai jau turi automatinės mašinos laiškas skirstyti. Toronto centruose ro-

Toronto lietuvių kredito kooperatyvą "Parama" 25 m. sukakties proga sveikino ir kitataučiai. Iš kairės lenkų kredito kooperatyvo pirm. T. Gonsik, "Paramos" pirm. H. Stepaitis, estų — V. Ernesas. Svečiai įteikė dovanas — plaketę su įrašu ir albumą

Nuotr. St. Dabkaus

PRANĖSIMAS IŠ IZRAELIO

"Šalin okupantų konstituciją!"

1977 m. spalio 10-sios įvykiai Vilniuje buvo "Tėviškos Žiburiose" nušviesti kaip sportinio incidento išdava. Tai tam tikru laipsniu menkina šio masinio protesto veiksmo reikšmę.

Prieš kurį laiką į Izraelį atvyko kauniečiai — muzikos mokytoja Mina ir inžinierius Michaelis Kublanovai, su kuriais man teko plačiau pasišnekėti apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Prieš kurį laiką į Izraelį atvyko kauniečiai — muzikos mokytoja Mina ir inžinierius Michaelis Kublanovai, su kuriais man teko plačiau pasišnekėti apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Prieš kurį laiką į Izraelį atvyko kauniečiai — muzikos mokytoja Mina ir inžinierius Michaelis Kublanovai, su kuriais man teko plačiau pasišnekėti apie dabartinę padėtį Lietuvoje.

Reikėtų skaitytojams priminti, kad tomis dienomis Maskvoje posėdžiavo TSRS augščiausios tarybos sesija, svarsčiusi bei, kaip dera "laisvausioje" ir "demokratiškiausioje" raudonosios Rusijos imperijoje, vienbalsiai priėmusi naująją konstituciją.

Naujoji Sov. Sąjungos konstitucija "įstatymiškai" įtvirtina Pabaltijo valstybių aneksiją. Tai neabejotinai sukėlė demonstrantų — spalio 10 dienoms riaušių dalyvių (ir reikia manyti, kad ne tik jų) pasipiktinimą. Iki šiol veikusi vadina moji Stalino konstitucija buvo priimta 1936 m., kai Lietuva, Latvija ir Estija buvo nepriklausomos valstybės. Atseit, Pabaltijo tautų atstovai už Stalino konstituciją nebalsavo. Riaušių Vilniuje tikslas — pademonstruoti visam pasauliui, kad augščiausiosios tarybos deputatai, tariamai atstovaujantieji Lietuvai, anaipol neišreiškia savo rinkėjų valios ir balsuoja pagal iš anksto paruoštą scenarijų.

Futbolo rungtynės tarp Vilniaus streikus pradėjo kitai uniijai priklausantys keli šimtai mechanikų, taisančių automatinės mašinos ir pašto automobilius. Šios unijos nariai nerimauja ir kituose Kanados miestuose. Jie nori greito naujos sutarties pasirašymo. Problema betgi sudaro jų reikalavimas padidinti 1977 m. atlyginimus 9,5 % kai tuo tarpu Antiinflacinės (Nukelta į 8 psl.)

niaus "Zalgirio" ir Smolensko "Iskros" buvo tik patogi proga legaliai suteikti gausią minia drasiar ir rytingam veiksmui prieš konstitucinę komediją. Tai jau ne be pirmas kartas, kai įvairiausių krypčių politinės jėgos, veikiančios po grindyje, panaudoja atitinkamomis progomis sporto varžbas demonstrantų telkimui ir masinių veiksmų prieš okupantų rengimui. Panašus protesto veiksmas buvo sumanias organizuotas Kaune 1960 m. liepos mėnesį sovietinės Lietuvos dvidešimtmečio išvakarėse. Kaune kaip tik tą dieną viešėjo TSKP CK politinio biuro narys M. Suslovas, ne be pagrindo pramintas antruoju Muravjovu koriku. Kauno sporto halėje tą dieną įvyko Lietuvos-Uzbekijos bokso varžybos, pasibaigusios masine protesto demonstracija ir kruvinu susidūrimu su milicija bei skubiai iškviestais kariuomenės daliniais. Beje, kariuomenės daliniai ir šį kartą spalio 10 d. slopino riaušes Vilniuje, nes milicija nesusgebėjo išvaikyti gausių demonstrantų. Pats faktas, kad kariuomenė

panaudojama prieš civilius gyventojus yra geriausias Lietuvos okupacijos įrodymas, paneigiantis juokingą tvirtinimą esą lietuvių tauta pati savanoriškai išsižadėjusi savo valstybingumo ir nepriklausomybės.

Inž. Michaelis Kublanovas papildė savo žmonos pasakojimą faktais apie okupantų milicijos veiklą Kaune. Kasmet a.a. Kalantos susideginimo metinių dieną Kauno milicija ir igula sustiprintai patruliuoja miesto gatves ir prisidengusios įvairiomis dingstimis draudžia jauniui įeiti į miesto sodą bei būriuotis Laisvės alėjoje.

Inž. Michaelis Kublanovas yra nuomonės, kad Lietuvoje veikia giliai paslėptas pogrindis, vadovaujantis ir organizuojantis lietuvių tautos kovą prieš rusų okupaciją. J. mano klausimą, ar matęs atsisaukimų, nelegaliai leidžiamų laikraščių, iškeltų trišpalvių vėliavų, Michaelis Kublanovas atsakė neigiamai. Čia pat pabrėžė, kad, labai galimas dalykas, anksčiau ar vėliau tokių pasipriešinimo pasireiškimų Lietuvoje bus apstu.

Jigaelis Bar-Amas

SERGIEJUS KOVALIOVAS, rusų mokslininkas, nuteistas sovietinio teismo Vilniuje septyneriais metais lagerio ir trejais metais tremties už "LKB Kronikos" skleidimą. Jis yra žymus biologas, parašęs apie 60 mokslinių darbų. Koncentraciniame lageryje buvo laikomas izoliuotoje vienutėje, keletą kartų badavo, protestuodamas prieš nežmoniškas sąlygas. Jo sveikata kelis susirūpinimą. Išveičia turėtų reikalauti jo išlaisvinimo

Pasaulio įvykiai

FBI AGENTAI SUĖMĖ DU KOMUNISTINIO VIETNAMO SNI-PUS — JAV informacijos agentūroje 12 metų dirbusį amerikietį Ronaldą Humphrey ir vietnamietį studentą Truong Din Hungą. Pastarasis yra sūnus vadinamojo taikos kandidato T. D. Dzu, dalyvavusio 1967 m. Vietnamo prezidento rinkimuose. Juos tada laimėjo prez. N. V. Thieu, bet T. D. Dzu užėmė antrą vietą gautų balsų skaičiumi. Į šią špionazo aferą yra įveltas ir komunistinio Vietnamo ambasadorius Jungtinėse Tautose D. B. Thi. Vietnamą pasiekusią medžiagą daugiausia sudarė R. Humphrio perduoti JAV diplomatų Pietryčių Azijoje laišakai ir telegramos. Valstybės departamentas pareiškė protestą Vietnamui per jo atstovybes Jungtinėse Tautose ir Paryžiuje. Pirmą kartą Jungtinių Tautų istorijoje JAV vyriausybė pareikalavo, kad je

savo kraštą būtų gražintas šiai organizacijai paskirtas ambasadorius. Vietnamas reikalavimą atmetė, teigdamas, kad ambasadorius D. B. Thi nieko bendro nėra turėjęs su špionazu ir kad jo kalvinimas nėra pagrįstas faktais. Kadangi JAV neturi oficialių diplomatinių ryšių su komunistiniu Vietnamu, pagrindinis Tautų sekretoriui K. Waldheimui. Matyt, dėl to žodžio vėliau buvo paskelbtas ambasadoriaus atšaukimas. Antikomunistinį pogrindį pačiame Vietname atskleidė Tailandijon pabėgęs vienas jūrininkas iš Fu Quoco salos. Jo teigimu, Vietname vis dar veikia karinės grupės, atsisakiusios kapituliuoti 1975 m. Jos ne tik priešinas ginklu, bet ir skleidžia antikomunistinius atsisaukimus.

Kandidatai premijai

Vienuoliai JAV kongreso narių pasiūlė Nobelio institutui Norvegijoje 1978 m. taikos premiją paskirti Helsinkio susitarimų pažeidimus sekančiam komitetui Maskvoje. Siūlyme pabrėžiama, kad trys šio komiteto nariai — Anatolijus Sčaranskis, Aleksandras Ginzburgas ir Jurijus Orlovas be jokio teismo yra atsidūrę koncentracijos stovyklose. Už premijos paskyrimą komitetui pasisako ir kairieji Norvegijos, Belgijos politikai. Sovietinių disidentų grupė Maskvoje paskelbė peticiją komunistinės Kinijos vadui H. Kuofengui, prašančia pagalbos išvykti iš Sovietų Sąjungos. Peticiją pasirašė 69 baptistai ir sekmininkai.

Kompromisas

Italijos premjeras G. Andreottis, bandydamas sudaryti naują ministrų kabinetą, atmetė koalicinės vyriausybės sudarymą su komunistais. Krikščionių demokratų vardu jis pasiūlė komunistams, socialistams, socialdemokratams, respublikininkams ir liberalams bendros programos paruošimą parlamente. Ją įgyvendintų ligi šiu metų pagabos veikiantis krikščionių demokratų mažumos vyriausybė, kuri atsistatydintų, kai bus renkamas naujas prezidentas dabartiniam G. Leone pakeisti. Pagrindinis naujosios vyriausybės uždavinys būtų tvarkos grąžinimas Italijos miestams. Praėjusią savaitę Romoje siautėjo studentai, padėdami autobusus ir

automobilius, kirsdamiesi su policija. Riaušės primenančias demonstracijas sukėlė įstatymo projektas, kurio dėka kairieji kairieji studentai iš misetų būtų išstremti į provinciją.

Nauja taktika

Palestiniečių organizacija, save vadinanti revoliucine arabų armija, stengiasi sustabdyti Izraelio apelsinų eksportą Europai. Olandijoje ir V. Vokietijoje buvo rasta gyvsidabrių užnuodytų apelsinų. Dėl jo keli olandų vaikai buvo atsidūrę ligoninėje, bet rimčiau nesusirgo. Teigiama, kad apelsinų užnuodiję palestiniečiai darbininkai Izraelio soduose. Iš tikrųjų gyvsidabris greičiausiai buvo išvirškintas Olandijoje ir V. Vokietijoje. Tai liudija ir jo dozės Ispanijoje išaugintuose apelsinuose.

Kovos dykumoje

Marksistinis plk. lt. M. H. Mariamo režimas Etiopijoje, susilaukęs pusės bilijono dolerių vertės sovietinių ginklų, pradėjo ofensyvą prieš Somaliją. Sovietinės gamybos "MIG-21" naikintuvai dieną ir naktį bombarduoja somaliečių užimtos Ogadeno dykumos vietas. Spėjama, kad tais lėktuvais skraidė kubiečiai lakūnai. JAV žvalgybos duomenimis, Etiopijoje jau yra apie 3.000 kubiečių ir 1.000 sovietų. Somaliečiai žurnalistas parodė pirmą nelaisvėn patekusių kubietį. Plk. lt. M. H. Mariamas, pradėdamas ofensyvą, pasmerkė Vakarų pasaulio paramą Somalijai, nors iš tikrųjų Somalija tik prašo paramos ir jos dar nėra gavusi. Tankus, lėktuvus bei kitus sunkiuosius ginklus Etiopijon jau keli mėnesiai gabena Sovietų Sąjunga.

Fondo problemos

Gyvendamas Sveicarijoje, rašytojas A. Solženicinas įsteigė specialų fondą disidentams Sovietų Sąjungoje ir užsienyje remti. Fondui buvo panaudotas honoraras už Vakarų pasaulyje išleistas "Gulago salyno" knygas. Sveicarijos vyriausybė fondą buvo atleidusi nuo pajamų mokesčio, bet Ciuicho valdžia dabar pareikalavo beveik \$2 milijonų, motyvuodama faktą, kad labdarai iš to fondo panaudojama tik 20% lėšų. Honoraro už "Gulago salyną" A. Solženicinas atsisakė dar būdamas Sovietų Sąjungoje.

Šiame numeryje:

- Revizijos metas
- Lietuvių gavėnios papročiai — savitvardos mokykla
- "Šalin okupantų konstituciją!"
- Liudininkai apie pernykštes riaušes Vilniuje
- Išveivio išdavystės kelias
- Pavergėjo tarnybon grįžusio žurnalisto knyga
- Mažiau kritikuoti, daugiau duoti
- Pokalbis su kun. St. Yla amžiaus sukakties proga
- "Valium" generacija
- Vaistai, sveikata, amžius ir ateities rūpesčiai
- Lietuvoje priešinasi ypač liaudis
- Tokią ma dabartinę Lietuvą italų žurnalistas
- Įkirus renginių vienodumas
- Reikia daugiau originalumo mūsų renginiuose
- Lietuvio valdo amerikiečių arkivyskupiją
- Charles A. Salata — Oklahoma City arkivyskupas
- Agronomai ir "Liepkalnio sodas"
- Pastabos apie agronomų užsąkytą ir išleistą romaną
- "Vėdai ir problemos"
- Dr. J. Griniaus veikalą vertina J. Kuzmickis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **BETLEJAUS ŽVAIGZDĖ**, aprašoma šv. Mato Evangelijoje, anot 3 britų mokslininkų, buvusi "nova" (t.y. staiga sušvitusi, žymiai smarkiau nei normaliai spindinti žvaigždė). Šią "novą" esa pastebėjo 5 metais prieš Kristų ir užrašė Kinijos bei Korėjos astronomai. John Parkinson iš Mullard Space Science laboratorijos Dorking mieste, Richard Stephenson iš Newcastle universiteto ir David Clark iš karališkosios Greenwich observatorijos tvirtina šią galimybę straipsnyje, išspausdintame "Journal of the Royal Astronomical Society". Jie atmeta ankstesnį astronomų spėjimą, esą Betlejaus žvaigždė buvo Jupiterio ir Saturno planetų sugėlimas Pisceus ("žuvies") konsteliacijoje. Pernai dar tą galimybę labai įtikinančiai gynė taipgi britas mokslininkas David W. Hughes iš Sheffield universiteto straipsnyje, išspausdintame "Nature" žurnale.

★ **LATERANO UNIVERSITETO ROMOJE** oficialus profesorių dėstymų minčių tyrimas, įsakytas paties Pauliaus VI, dabar yra atliekamas kanadiečio vysk. Edouardo Gagnono. Kraštutinių dešiniųjų laikraštis Italijoje "Si Si, No No" aštriai puole keletą to universiteto profesorių už dėstymą minčių, prieštaraujančių katalikų tikėjimui. Pasirodo, tiek Laterano universiteto profesoriai, tiek ir patys studentai yra smarkiai pasidalinę į dvi grupes — konservatyviųjų ir liberalių. Kaikurie iš konservatyviųjų profesorių bendradarbiauja minėtame laikraštyje ir tikriausiai tą kaltinimą laikraštini pasirašė. Kadangi laikraštis yra nemokamai siuntinėjamas daugeliui Vatikano tarnautojų, tai žinia greit pasiekė popiežių. Vysk. Gagnon, 59 m. amžiaus, Vatikano šeimos reikalams vicepirmininkas, jau yra atlikęs panašų tyrimo uždavinį ankščiau. Jam buvo popiežiaus pavesta iširti finansinę Vatikano kurijos padėtį. Sakoma, kad savo pranešime, kuri popiežius atidžiai perskaitė, vysk. Gagnon tarp kitko nurodė visų tarnautojų nepasitenkinimą buvusio valstybės pasekretorio arkiv. Giovani Benelli perdideliu išgalėjimu. Kaikurie Vatikano tarnautojai mano, jog popiežius, šio pranešimo paskatintas, ir pakėlė arkiv. Benelli kardinolui, kad galėtų jį iš kurijos pareigų atleisti.

★ **KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS KLAUSIMAS** yra labai svarbus, anot Pauliaus VI, tačiau jo sprendimas jau kuris laikas neįdėta iš vietos. Jis tai pareiškė susirinkusiai tikinčiųjų miniai šv. Petro aikštėje. Kiekvieno asmens, kuris yra pagerbtas krikščionio vardu, esanti pareiga melstis už krikščionių vienybę, nes to reikalauja Mistinio Kristaus Kūno tiesa.

★ **JUGOSLAVIJOJE JEŽUITAI** kun. Alojzij Strubelj, SJ, ir kun. Lajze Bratin, SJ, patraukė į teismą už išleidimą knygos "Absoluto išgyvenimas sovietų literatūroje". Gerčiausiai jiems reikės sumokėti \$55,000 bauda. Komunistinės Jugoslavijos įstatymai nurodo, kad religinės organizacijos gali leisti tik religinio ir katechetinio pobūdžio knygas. Si knyga, anot Jugoslavijos valdžios, nesanti religinė, o literatūrinė. Apkaltintieji kunigai tvirtina, jog ši pernai mirusio žymaus sloveno teologo kun. Vladimiro Truhlar, SJ, knyga esąs teologinis veikalas. Kun. Vladimir Truhlar, SJ, profesorius Romos šv. Gregorijaus universitete ir mirė praėjusių metų pradžioje. To universiteto vicerektorius yra lietuvis kun. Paulius Rabikauskas, SJ.

★ **SV. STEPONO KARUNOS** grąžinimo Vengrijon reikalu buvo paskelbta spaudoje žinia, kad Vatikanas pritaręs JAV prezidento minčiai grąžinti karūną Vengrijon dabar. Tai buvo patvirtintas ir JAV vyskų konferencijos generalinis sekretorius vysk. Thomas Kelly. Tačiau tai nėra visa tiesa. Tuoj po vysk. Kelly tvirtinime Vatikano spaudos agentūra paskelbė, esą prieš keletą mėnesių JAV valdžia pranešė Vatikalui svarstanti šv. Stepono karūnos grąžinimo Vengrijon klausimą. Vatikanas tada savo atsakyme JAV prezidentui pripažino, kad JAV negali savo krašte visam laikui pasi- laikyti dalyko, kuris joms nepriklauso. Tačiau buvo pabrėžta, jog reikia svarstymuose atsižvelgti į laiko sąlygas bei aplinkybes ir turėti mintyje dvasinį karūnos pobūdį.

★ **SOVIETŲ AMBASADA VASINGTONE** paskelbė žinią, kad du žymūs religijos vadovai Sov. Sąjungoje pasisakė prieš JAV neutroninių sprogmenų gamybinimą. Rusų ortodoksų Maskvos patriarchas Pimenas esąs pareiškęs Sov. Sąjungos "Novosti" spaudos agentūrai, kad įvairių religijų tikintieji turėtų reikalauti JAV sustabdyti ginklavinimo l-inktynes ir neutroninio sprogmens gamybą. Jis taipgi ta proga paneigė vakarietiškosios spaudos teigimus, kad tikintieji yra persekiojami Sovietų Sąjungoje. Panašų pareiškimą tai spaudos agentūrai padarė ir Evangeliskųjų Baptistų Tarybos generalinis sekretorius Aleksiejus Byčkov. Pasak "Tass" agentūros, patriarchas Pimenas tuo reikalu pasiuntė laišką Pauliui VI, ragindamas jį prisidėti pasisakymu prieš neutroninius sprogmenis.

★ **KATALIKŲ BENDRIJA LENKIOJE** yra pasiruošusi bendradarbiauti su komunistine valdžia kovoje prieš moralinį krašto palaidumą, jei pastaroji atsisakys savo nusistatymo prieš K. Bendriją. Tai pareiškė kard. Stefan Wyszyński savo pamokslė Varšuvos katedroje. Jis nurodė, kad šiuo metu komunistinė Lenkijos valdžia varo smarkią propagandą prieš religiją ir tiesiog nepaklėčia K. Bendrijos. Jis taipgi kritikavo valdžios cenzūrą, kuri neleidžia žmonėms informuotis, ir reikalaujo pašalinti visas kliūtis katalikiškajai spaudai.

★ **POPIEŽIUS PAULIUS VI** metinėje savo kalboje diplomatiniais atstovams Vatikane palietė rasizmą, kalinių kankinimą ir religinę priešpaudą. Jis neminėjo nė vienos komunistų valdomos valstybės vardais, tačiau buvo aišku kas turima galvoje. Pasak popiežiaus, daugeliu kraštų tikintieji yra diskriminuojami darbuose, studijose, tarnybose ir yra laikomi "įtartinais piliečiais". "Ar gali valstybė laukti visiško pasitikėjimo ir bendradarbiavimo, jeigu pati skelbiassi esanti ateistinė?" — klausė popiežius. Prisiminindamas Vengrijos Kadaro ir Lenkijos Giereko lankymąsi Vatikane, Paulius VI pareiškė norįs, kad tų kraštų katalikai būtų lojalūs savo vyriausybėms. Kalbėdamas apie rasizmą, popiežius pareiškė: "K. Bendrija negali nutylėti savo mokymo, kad visos rasistinės teorijos yra priešingos krikščionių tikėjimui ir meilei".

KUN. PROF. STASYS YLA parąšė ir išleidimo monografiją "Jurgis Matulaitis", kurioje plačiai ir išsamiai apžvelgia būsimą šventojo arkivyskupo gyvenimą, asmenį ir darbą. Monografija pavadinta "Asmenybės apybraiža". Ji turi 384 psl., gausiai iliustruota, suskirstyta į 16 skirsnių. Monografija parašyta lengvu, sklandžiu stiliumi, kad būtų prieinama plačiajai visuomenei. Ją išleido ir spausdino N. Pradėtosios Marijos seversų Putname, Conn. Kaina — \$7.00. Knygos išleidimo data nurodyta 1977, bet viešumą pasiekė 1978 m. sausio pabaigoje.

★ **TORINO DROBĖ** bus viešai išstatyta š. m. rugsėjo mėnesį miesto aikštėje. Pagal padavimą, į šią drobę buvo įvyntas nuo kryžiaus nuimtas Kristaus kūnas. Leidimą drobę viešai parodyti davė Turino arkiv. Anastasio Ballestrero ir buvusios italų karališkos šeimos galva Umberto Savoy. Drobė yra sena Savoy giminės nuosavybė ir seniau buvo laikoma Chambery mieste, dabartinėje Prancūzijoje. 1578 m. Milan arkivyskupas šv. Karolis Borromeo vyko tos drobės pamatyti. Norėdama arkivyskupui keliu sutrumpinti, Savoy giminė tą drobę atgabeno į Torino. Paskui Torino ir buvo palikta šv. Jono katedroje, sidabro dėžėje. Per tą laiką ji buvo viešai parodyta tik keletą kartų. Paskutinį kartą ji buvo katedros aikštėje viešai rodama žmonių miniai penktą minučių prieš 40 metų. 1973 m. Torino arkivyskupija leido drobę nufilmuoti ir rodyti per televiziją. 1976 m. šveicaras kriminologas Max Frei tvirtino, kad rastos drobėje žiedų liekanos irodo, jog drobė tikrai yra 2,000 metų senumo ir pagaminta Palestinoje. Tačiau neužilgo specialioji komisija, kuri buvo sudaryta 1969 m. tuometinio Torino arkivyskupo kard. Michele Pellegrino, pareiškė, jog neįmanoma nustatyti drobės datos. KUN. J. STS.

• Sovietų konstitucija religijos laisvę vadina teise, o vyriausybė — nusikaltimu. — RICHARD KRICKUS

Simas Kudirka, 1975 m. lankydamasis Toronte, dalyvavo pamaldose ir atnešė aukojamąsias Mišių dovanas

Išseivio išdavystės kelias

V. VINCIŪNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Beklaidžiodamas įvairiose išseivio pakelėse, V. A. piktai niurzga apie Lietuvos konsulatą Tuebingene, šaiposi iš lietuvių išseivių studijų tenyškčiame Carl universitete, iš "antitarybinės" BALFO šalpos, "katalikiškojo" Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, UNRRS, IRO. Jis mini repatriacinę sovietų komisiją, bet nutyli jos nesėkmingą veiklą lietuvių išseivių stovyklose.

Išpuolis prieš JAV

Ir čia pasireiškė V. A. dviveidiskumas. JAV gyvendamas, V. A. daug rašė, bet mažiausiai lietuvių krašto gyvenimą. Jis puldinėjo sovietus, net Leniną niekino, taikstėsi aplinkai, lyg pigmalijonas. Tik dabar jo knygoje randame šiuos išsireiškimus: Amerikoje žmogus netikras dėl rytojaus, galinga valstybė neišgali savo piliečių nemokamai gydyti, tai kraštas, kuriame įsivyravę narkomanija, o dienosmės praeiviai užpuolami, apipilę šiais, sumušami ir net nužudomi (21 p.).

Autorius vėl "natūraliai" keliavo į JAV, nes ten buvo "nušėstas" daugumos išseivių bangos. Jis ešą kūrėsi labai kukliai, tenkinosi darbininko pareigomis kartoninių dėžučių fabrike, indų plovėju, valytoju, inspektoriumi gražų fabrike, bet nutylėjo darbą lavoninėje ir laiškanėšio pareigas Los Angeles. Ne dėl sunkaus darbo, ne dėl Amerikos neapykantos jis stengėsi pritaipyti VLIKE ir su juo nesiskirti iki pat išvykimo į okupuotą Lietuvą 1972 m. rudenį.

Tiesa, kelerius metus gana rūpestingai redagavo pirmąjį "Draugo" puslapį, ten įvedė skyrelį "Katalikai pasaulyje", daug žinių dėjo apie sovietų įsibrovimą Čekoslovakijoje, negalėtingai taršė Maskvos politiką, bet metė geriau atlyginamą redaktoriaus darbą ir vyko lietuviško ELTOS biuletenio redaguoti. Tai buvo paskutinė proga prieiti prie VLIKO dokumentų, kuriuos parsivežė į Lietuvą.

Jis rašo, kad Lietuvoje buvęs paprašytas susipažinti su rankraščio "Išdavystės keliu" greičiausiai pirmąja dalimi (115 p.), nes antrąją dalį jis pats parašė. Ten ir pamini, kad jam geriau tiktų rašyti apie VLIKą nuo 1953 m., bet jis pasišovė aiškinti VLIKO raidą nuo 1944 m. rudenį. Jam rūpėjo priminti ne tik VLIKO negalavimus, bet ir lietuviškos politinės veiklos sukilimą, kai be VLIKO dar veikė diplomatai, VLAKas ir BD PS (119 p.).

VLIKO pastogėje

V. A. 1953 m. rudenį atvyko į Reutlingeną, kuriamė buvo VLIKO būstinė. Tuo metu ten buvo plečiamas informacinis darbas, ypač radijo bangomis. "Man rūpėjo visų pirma žurnalistinis darbas" (115 p.). Iš tikro žurnalistinis darbas jam tebuvo priedanga. Net ir apie žurnalistinį darbą rašydamas jis klaidina skaitytojus: "... kasdien susipažinti su oro paštu gaunama spauda iš Vilniaus" (128 p.). Tai ryški klaida, nes sovietinės spaudos dalį galima buvo užsakyti tik nuo 1957 m.

Žinoma, jis rengė rašinius radijo stotims, talžė sovietų politiką, bet kita ranka grobstė įvairius VLIKO protokolus ir kitus svarbesnius raštus, kurių ištraukas paskelbė savo knygoje. Jie liečia VLIKO veiklos aptarimus, vidinius nesusipratimus, partinius ginčus ir net raštus. Vykdomosios tarybos pirmininkas buvo skatinamas drausminti bendradarbių plepumą, bet tuo pat metu net slaptieji raštai iš Reutlingeno pateko į Rytų Berlyną per tris dienas. Kurio gi būdu?

Sovietai pokario metais domėjosi VLIKO veikla ir įbruko mašininkė šnipinėti. V. A., pėdaskas mėtymdamas, rašo: "M. Gelžinis, gal būt, įtardamas, jog H. Jakužaitis turis ryšių su tarybiniais saugumo organais, pasiūlė per jį perduoti ... slaptus VLIKO dokumentus. Tie dokumentai, lietu 1950-54 m. laikotarpi, buvo saugomi banko seife Reutlingene. Juos sudarė 1.650 lapų. Šiuose raštuose buvo VLIKO pasitarimų su JAV, Anglijos ir Prancūzijos atstovais protokolai, gen. S. Raštiko paruošti pasiūlymai amerikiečiams ir anglams dėl "lietuvių legiono" sudarymo, instrukcija dėl JAV įstaigų VLIKui skirtų lėšų panaudojimo specialieis reikalams. Pasirodo, jog M. Gelžinis tokią paslaugą siūlė todėl, kad jam trūkę pinigų persikelti į JAV, jose tinkamai įsikurti. Už minėtus dokumentus M. Gelžinis iš H. Jakužaičio prašęs 4.500 markių (1.125 dol.). Ar M. Gelžinis perdavė minėtus dokumentus tarybiniais organams, H. Jakužaitis man nepasakė" (157 p.).

Jei V. A. pavyktų įrodyti, kad VLIKE veikė ir daugiau sovietinių šnipų, visdėlto liktų neatsakytas klausimas, kaip tos įstaigos dokumentai pateko į jo knyga?

V. A. tvirtina, "kad VLIKas nuo pat savo veiklos užsienyje pradžios buvo ir yra naudojamas įvairių užsienio žvalgybų interesams" (150 p.). Išėity, kad VLIKas buvo nepaprastai galin-

gas ir vieningas, o autorius visais būdais stengiasi įrodyti jį buvus pakrikusiu ir silpnu.

V. A. rašo: "Man tie pinigų pagrįsti vlikininkų santykiai buvo ypač akivaizdūs" (138 p.), bet nė vienas VLIKe dirbusiųjų nepraturtėjo.

Nusižiūrėjęs į save, beveik kiekvieną ryškesnį asmenį kaltina šnipinėjimu ir įrodymui pateikia K. Zalkausko laišką, nenurodęs datos, skirtą kažkokiam JAV žvalgybininkui Alfredui Gvazdauskui. Su dideliu įniršiu V. A. kaltina P. Karvelį, V. Sidzikauską, K. Zalkauską, jau mirusius, ir daugelį tebegyvenančių. Jis piktai puola net M. Gelžinį, kuris 1953 m. jam suteikė žinių apie santykius su amerikietiškomis žvalgybinėmis organizacijomis (151 p.).

Daug vietos skirta aprašyti net trijų varžovų pastangoms turėti Lietuvos atstovą Bonnoje (178-200 p.). Šios varžybos, papuoštos didelėmis nuokryptomis, prašosi ryškaus patikslinimo.

Pasimėgdamas V. A. rašo apie partijų pasitraukimą iš VLIKO ir vėl grįžimą, VLIKO nesutarimus su kitais politiniais veiksniais ir pleišėjimą lietuviškoje išseivijoje.

1967 m. grįžęs iš V. Vokietijos į Niujorką, V. A. skubėjo lankyti "EXPO-67" Montrealyje ir ten pasireikšti sovietų paviljone. Tas joostas jau buvo ir "Tiesoje" aprašytas. Iš Montrealo jis vėl grįžo į VLIKO būstinę, ten buvo jo narių pagraudentas dėl tautinės drausmės pažeidimo, bet po dvejų metų vėl pritaipo prie VLIKO, redagavo jo leidžiamą lietuviškąjį ELTOS biuletenį. VLIKas vėl susilaukė akylaus stebėtojų, ten buvusių asmenų vertintojų.

Gal kiek pašaipiai, bet žymiai atlaidžiau rašo apie VLIKą 1969 - 72 m. laikotarpyje, išskyrus savo viršininką J. Audėną. Jis piešiamas tokiomis spalvomis: "J. Audėnas — silpnas publicistas, turis menką intelektualinį akiračių ir toks žmogus sąlygojo vlikinio informacinio darbo lygį. Jis, pavyzdžiui, įvairiomis progomis mėgėta skelbti "veiklos programą". Tos "programos" neretai atskleidžia jo politinio mąstymo ribotumą, logikos stoką" (256-57 p.). V. A. dar pridėda, lyg šios Atlanto pusės gyventojas: "Man rodosi, kad visiškai VLIKO veiklos sunykimą reprezentuoja J. Audėnas" (255 p.). Kam gi jam prireikė taip giliai aimanuoti dėl VLIKO "sunkymo"?

Autorius mėgstą spirti saiviams svetima kanopa. Jis dažnai kartoja žodžius A. Devenienės, lyg ji būtų jo bičiulė, nė vieno blogo žodelio apie ją neįtardamas. Iš kažkurio jos laiško iškasami ir šie žodžiai: "Jis (Audėnas) rūpinasi pirma savimi, o paskui jau tais, kurie jį reprezentuoja" (258 p.). O kaip elgėsi V. Alseika, tarnaujantis lietuvių tautos pavergėjui, siekdamas geresnio duonos kėsnio?

Vokietijos lietuviai

Pats pikčiausias išpuolis skiriamas V. Vokietijos lietuviams, ypač dvasiškiams, Vasario 16 gimnazijai, Bendruomenei ir kuopoms niekinti. Išsamiai aptaręs lietuvių pasisklaidymą Vokietijoje, pradeda gimnazijos puolimą. Jis nedrįsta minėti jos tikrojo vardo — rašo "gimnazija Huettenfelde".

V. A. lankėsi gimnazijoje, rankiojo dukeles ir jas papūtė knygoje. Kai ką jis matė, bet dar daugiau išrado: lėšos iššvaistytos, nedaug mokinių, mažą abiturientų, bet jie jau besikuklė (Nukelta į 9-tą psl.)

Padėka

a+ Stefaniijai Kalūzienei

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui P. Ažubaliui, kun. I. Grigaičiui ir kun. B. Pacevičiui už šv. Mišias, solistui V. Verikaičiui už giedojimą ir muzikui Stasiui Gailevičiui už palydėjimą giesmių vargonais Prisikėlimo šventovėje.

Ypatinga padėka kun. klebonui P. Ažubaliui ir kun. I. Grigaičiui už aplankymą velionės ligoninėje, Rožinį bei kitas maldas laidotuvių namuose, parodytą rūpestingumą, šventovėje pasakytą labai gražų pamokslą ir palydėjimą velionės į amžino poilsio vietą — Sv. Jono lietuvių kapines.

Gili padėka priklauso visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems Kanadoje bei Amerikoje, kurie dalyvavo Rožinio maldose, palydėjo velionę į amžinojo poilsio vietą, prisiminė maldose, užprašė šv. Mišias, pareiškė užuojautą asmeniškai, laiškais, per spaudą ir labai gražiomis gėlėmis papuošė karstą. Tos gėlės savo žydėjimu priminė mano mylimos žmonos Stetutės jaunystės ir mūsų vedybų meile žydinčius metus.

Nuoširdi padėka SLA 236 kuopos valdybos pirmininkui H. Chvedukui už tartą laidotuvių namuose atsišveikinimo žodį, karsto nešėjams, V. Vaitkienei už paruošimą pusryčių ir mieloms draugėms, prisidėjusioms skaniais pyragais.

Visiems neužmirštamai dėkingi širdies skausme ir giliame liūdesyje like —

Vyras Aleksandras ir giminės

A+A

profesori

Nijolei Vienožinskaitei-Gastilienei

Vilniuje mirus, jos seserį mielą BIRUTĘ NIŪNEVIENĘ ir visą jos šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdimė —

Marija ir Antanas Basalykai

A+A

BONIFACUI PETRŪNUI

mirus Lietuvoje, sūnų JURGĮ PETRŪNĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė —

Stankų šeima

Mūsų kredito unijos narei

a+ Stasei Girdžiūsienei

mirus, jos vyrui PRANUI, sūnams — DOVIDUI ir KLAUDIJUI bei artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Mūsų kredito unijos nariui

a+ Romui Maziliauskui

mirus, jo žmonai ILONAI MAZILIAUSKIENEI ir artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

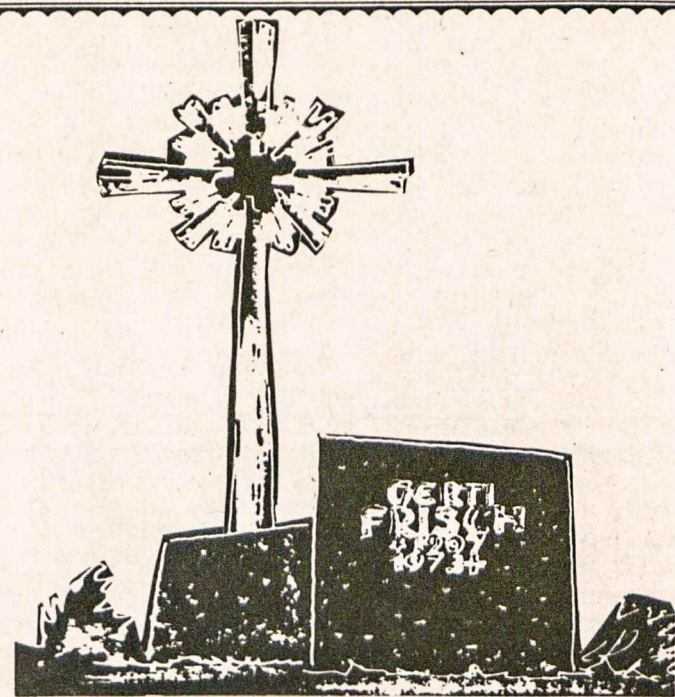
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Pranešimas

1978 m. sausio 11 dieną St. Catharines, Ont., Canada, mirė **Antanina Ribinskienė-Jarušauskaitė**.

Palaidota sausio 16 dieną šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ontario.

Velionės giminės testamentą-palikimo vykdytojai ar daugiau žinantys apie velionę prašomi kaip galint greičiau atsiliepti bei žinias pranešti šiuo adresu: **Adolfas Šetikas, 10 Clark St., St. Catharines, Ontario, Canada, L2R 5G2.**

Mažiau kritikuoti, daugiau duoti

Pokalbis su kunigu profesoriumi Stasiu Yla, sulaukusių 70 metų amžiaus

— Kaip atrodo 70 metų kelias iš perspektyvos? Ar jis vingiavo taip, kaip jaunystėje svajota bei planuota?

— Jaunystėje lydėjo nuojautų trumpai gyvensi, skubėk! Ta rami (nebaugi) nuojauta truko ligi kacetos. Ir kai mirtis buvo čia pat, toji nuotaika atitoko. Liko tik skubėk! Beskubėdamas nepajunti esant ant ilgo kelio. Su to kelio perspektyva kitas klausimas. Dar nesizvalgaug atgal — nebuvo laiko. Svajonės, atrodo, sukrito upeliukščiais į ištisusią gyvenimo tėkmę — dingio, neteko savo vertės.

— Jei tektų iš naujo pradėti minėtąjį kelią nuo Lucinių kaimo, ką pakeistumėte ir ką naujo įneštumėte?

— Pagrindiniai gyvenimo rėmai nekelia abejonių. O veiklos kryptį bei apimtį paprastai ryškina ir tikslina gyvenimo uždaviniai. Pozicijos nėra svarbu. Svarbiau žmonės, kuriems dirbi ir su kuriais bendradarbiauji. Nesu iš tų, kurie patys veržiasi ir nori viską apspresti savo nužiūra.

— Buvot mėtomas ir vėtomas gyvenime. Kurį laikotarpį laikote vertingiausiu ir vaisingiausiu?

— Viskas atrodo buvę vertinga ir vaisinga, net mėtymas ir vėtymas. Vieni dalykai lygino kitus ir savotiškai atlygino. Iš laiko, praleisto Lietuvoje, skirčiau kaimo ir miesto veikmės tarpnius. Su kaimu laikiau ryšį ligi baigiau reguliarius studijas, tolydžio miesčionėdamas nuo 12-tųjų amžiaus metų. Kaimas veikė receptyviai, miestas aktyviai — darsė vertybių derinio balansas. Galutiniam subrandimui ir įsibėgėjimui vertingiausi laikyčiau Kauno laikotarpį, iš viso 16 metų: pusiau studijų, pusiau darbo. Iš dešimtmečio, praleisto Vokietijoje, reikšmingi patirtimi ir pažintimis buvo dveji tremties metai Berlyne, kiti dveji Stutthofo "akademijoje" ir darbas Tautinėje delegatūroje. Amerikoje įsikūriau kaimė, bet palaikiau ryšį su miestu, ir tas derinys pasirodė neblogas.

— Kurios idėjos buvo žvaigždinės, t.y. vedančios bei kamujančios?

— Išskirtinų, pastovių idėjų, atrodo, neturėjau. Laikiniai iškildavo, paskatindavo viena bei kita ir nusedavo kažkur. Mane veikdino, sakytčiau, idėjinė visuma, kuri kristalizavosi bresant, studijuojant, skaitant ir mastant. Kai stebiu žmones, nesidžiaugiu tais, kuriuos veda ar kamuoja tik viena išskirtina idėja. Matau, kaip jie kartais lūžta, atsiduria tuštumoje arba šokinėja nuo vienos "žvaigždės" ant kitos. Gražiausia idėja be visumos veda į vienpusiškumą. Mane kamuoja atskiri gyvenimo uždaviniai, kuriuos reikia atlikti.

— Reiškėtės įvairiose srityse. Kuri iš jų artimiausia Jūsų širdžiai?

— Salia teologijos (šiek tiek pedagogikos ir psichologijos) buvau stipriai pasinėšęs į lietuviškosios apologetikos istoriją. Perskleidžiau periodiką ir kitus leidinius nuo "Aušros" ligi 1934 metų. Prasivėrė nauja įvalga į savo tautos dvasinį-kultūrinį brandimą. Ruošiausi doktorizuotis iš tos srities, bet netikėtai buvau nukreiptas kitur — į sielovadą. Ją dėsciaua teologijos filosofijos fakultete, vis bėginėdamas į užsienius pasipildyti naujom žiniom. Nuo pirmosios srities neatitrūkau — iš to gimė keletas rašto darbų. Amerikoje vėl į ją grįžau, kryptdamas daugiau į mūsų kultūros istoriją. Neišsivaduoju iš visuomeninių įsipareigojimų ir publicistikos, bet nesigailiu. Salytis su žmonėm, ypač jaunimui, labiau pasotina nei rašomoji mašinėlė.

— Sekate išvairius gyvenimą ir jame dalyvaujate. Ar laikote jį tragišku, pasmerktu bėpėdsakiniam išnykimui, ar gal įžvelgiate jame pozityvią prasmę bei ateitį?

— Išsivija, mano akimis, tautos tiltas į pasaulį ir kurtis antaris tautos polis. Ji nėra tautos atbraila, nes turi viską, ką turi tauta, išskyrus žemę ir valstybę. Dėlto gali savitai egzistuoti, jeigu tik nori. Tautos kamienas šiuo metu taip pat neturi žemės ir valstybės — ta prasme esame panašioji padėty. Tauta tebėra gyva, kodėl turėtų sunykti išei-

vija? Argi sunyko žydai, likę išeiviais be savo krašto? Viskas priklauso nuo mūsų pačių. Ar reikia didesnės prasmės išeivijai, kaip puoselėti savo kultūrą, išugdyti pasaulinio masto savo inteligentią, atstovauti pavergtųjų interesams?

— Kaip žiūrite į įvykius Lietuvoje, ypač tylią jos rezistenciją? Ar ją laikote viltingu reiškiniu, ar gal pavojingu?

— Kliūva man žodis "rezistencija", ar nėra kito tikslesnio? Tauta, nors pavergta, bresta, gyvai reiškiasi ir plečiasi. Tai, ką jūs vadinate rezistencija, man yra moralinis tautos gyvastingumo pasireiškimas. Ginti niokojamas esmines tautos vertybes yra tik viena to reiškinio pusė. Nežinau, ką reiktų galvoti apie tautą, jei niekas nieko nedarytų šia prasme. Stebiuos išmintimi ir pasirinktu veiklos būdu — teisiniu, legaliniu. Tai ne nauja mūsų tautos istorijoje. Juk tuo keliu Merkelis Giedraitis pradėjo ilgalaikę kovą su didikų savivale ir atstatė teisinę pusiausvyrą, kuri praverė valstybei subręsti.

— Kuria linkme turėtų sukli mūsų išeivija, kad galėtų sėkmingiau padėti pavergtajai Lietuvai?

— Vieno atsakymo, manau, nėra. Politinį klausimą išjungiu — ne mano sritis. Materialinę pagalbą laikau nebereikalinga, nebent išimtims. Lieka moralinė, kultūrinė, dvasinė. Permažai kreipiama dėmesio į tai, ką pabrėžia Solženicinas: sistema remiasi melu, kuris dengia prievartą. Didžiausias ginklas yra tiesa. Klastojami faktai mūsų istorijoje, niokojami žmonės — juo vertingesni, įtakingesni, juo labiau ir pikčiau. Reikia daugiau veikalu, ypač istorinių, ir naujų istorikų. Reikės naujų kunigų, kuriuos teks ruošti ne pagal mūsų kunigo tipą. Jei nezavi čionykštis kunigas, tegu jaunimas susidomi anuo — užgrūdintu kaip geležis ugnyje, ryžtingu kaip karys fronte, paprastu, vyrišku.

— Arčiau dirbate su jaunimu, jį pažįstate. Ar jis jau yra ištrūkęs iš lietuviškos kultūros veikmės, prarastas lietuvių tautai, ar gal tai tik pesimistų nuogastavimas?

— Nuogastautojų nestinga. Galima įsivaizduoti tėvus, kurių vaikai dėl vienų ar kitų priežasčių nusigręžė nuo savo tautos ar atsidūrė lūžyje. Jų skausmas uždengia akis matyti jaunimo daugumą. Ta dauguma — gal ir relatyvi, bet mano akimis labai viltinga. Besimokančio mūsų jaunimo interesai toli prašoka amerikiečių, ir čia yra priežastis, kodėl jis nesisveria (ir nesisvers) kultūriškai ten, o įtieskos ryšio su lietuviška — europine kultūra. Jau turim pakankamai gyvų pavyzdžių. Kol išeivija puoselės savo kultūrinį darbą, to jaunimo nestigsim. Tik jam reikia daugiau laiko subręsti ir žmonių, kurie brandinti su juo dirbtų.

— Kaip atrodo dorinis bei religinis išeivijos jaunimo veidas?

— Iš veidų, kuriuos stebiu įvairiom progom, ypač per kursus, susidariau, apamai imant, sveiko jaunimo vaizdą. Tai liudija ir nepaprastai gyvi interesai įvairiems klausimams, veiklai, kūrybiniams pasireiškimams. Ištisęs ar pasimetęs jaunimas paprastai būna apatiškas. Kartais kyla rūpestis, kaip tas jaunimas atsilauks įkopes į universitetinius suolus ir bendrabučius, nes bendra moralinė atmosfera nėra palanki. Gal permažai skiriam dėmesio pokalbams moraliniais klausimais. Neturim nė savitės geros literatūros. Jų orientacijai ir įsitikinimams dar daug ko trūksta, bet yra kažkas tvirtesnio atsinešta iš šeimų auklėjimo, iš geresnių mokyklų, gerų draugų gyvųjų organizacijose. — Religiškai tas jaunimas, su kuriuo tenka dirbti, palyginti, gerai nusiteikęs. Dalyvavimas liturgijoje gyvas, susitelkimo momentams atviras, iklus. Religinė skaitība menka — reikia skatinti ir patarti ką pasirinkti.

— Ką turėtų daryti išeivija, kad užtikrintų lietuvišką ateitį ilgiems laikams?

— Lietuviškoji ateitis nesisiekia tik kalba, tautiniais šokiais, lietuviškom stovyklom. Lietuviškumą reikia imti žmogiškos, kultūrinės, krikščioniš-

KUN. PROF. STASYS YLA, trisdešimties knygų ir daugelio straipsnių autorius, sulaukęs 70 metų amžiaus

Nuotr. V. Valaičio

kos gyvenimo visumos apimtyje. Tik tokia visuma gali pasotinti žmogų, ypač jaunesnį. Jos neradęs savo įsėivijoje, įtieskos kitur. Tokia visuma vaikas pirmiausia turi gauti savo šeimoje. Jaunimas ją turi rasti savo organizacijose, o toliau ir savo visuomenėje. Lietuviškumas be žmogiškųjų ir krikščioniškųjų arba augstesnių kultūrinių vertybių, yra apiplėštas, nuskurdintas, iškreiptas. "Būk geras lietuvis" turėtų reikšti: būk kilnus, garbus, kultūringas žmogus, brandus krikščionis arba bent garbingas, pakantus, krikščioniškai tautos daugumai palankus liberalas. Negalvokim, kad žmogiška - kultūrinė-krikščioniška visuma mums, mūsų vaikams duos ar duoda amerikiekinę aplinką, institucijas, spaudą, televiziją. Lietuviški elementai įgys tvirtesnę ir prasmingesnę pagrindą anoje visuomenėje, kurią patys rūpestingai kultivuosim.

"Valium" generacija

AL. GIMANTAS

Ausis beveik įprato prie dažnokai girdimo posakio (kalbant apie jaunąją kartą) — "Pepsi generacija". Tai toks pusiau linksmas, ypač pusiau išsireikšimas, vaizduojantis jaunimą, besigaivinantį iš vaisvandens bokaigas. Jei tas vaizdas būtų tikras, reiktų tik džiaugtis. Kas gi blogo, jeigu jaunuolio rankoje nekalto, bealkoholinio gėrimo bonkelė! Trumputį liūdniau, kai patiri, jog nemažas skiačius jaunimo pasitenkinimą gauna, vartodamas stipresnius gėrimus, narkotikus, vaistus — geriamuosius ir injekcinius. Tuo būdu gadinama sveikata, žalojamas kūnas ir dvasia. Jei nesame akli, vis dėlto turėtume pripažinti, kad ir mūsų pačių jaunoji karta nevengia tų tikrai pavojingų bandymų. Tik, dėkui dangui, mūsiškių toje kolonoje nėra daug.

Kalbėdami apie vyresniuosius, susiduriame su kiek kitokiais reiškiniais ir problemomis. Stai, neseniai buvo praejusiu naujųjų metų sutikimo iškilmės. Prisidė prie vieno, antro bendrų pažįstamų, bičiulių stalo. Pasiklausai jų pokalbių, bandai ir pats įsijungti į gyvą pašnekesį. Kad ir kaip būtų keista, nemaža temų dalis liečia sveikatos reikalus. Klausinėja vienas kitą apie kraujo spaudimą, svorį, nervus, širdį ir cholesterolį. Atrodo, daug kas visai neblogai susipažinę su medicinine terminologija; žino skaičių kalbą, liečiančią kraujo spaudimą. Nevienas, pasirodo, išmoko vartoti ir turi namuose kraujo spaudimo matavimo aparatą. Nevienas dalinasi patyrimu ir nuomonėmis apie dietinius reikalus. Esą, valgyk tą, gerk šitą, mažink ar nevertok druskos, daugiau kaip vienos uncijos alkoholio, mažink svorį,

— Jums linkime išlikti patvarių fiziškai ir kūrybiškų dvasiškai. Ko linkite Jūs mūsų visuomenėi?

— Ačiū už linkėjimus. Mano linkėjimai: dirbti visiems patvariai ir nelaukti greitų rezultatų — jie ateis savu laiku. Mažiau jaudintis dėl blogio ar nesutartimų, daugiau pozityviai daryti gera. Mažiau kritikuoti, daugiau duoti. Išsikūrusiems neapsikrauti gėrybėmis — skirti lobiai dalį bendriems kultūriniais reikalams. Lenktyniuoti duosnumu, darbu ir talka, ne prabanga, ne pramogomis. Daugiau dėmesio skirti vaikams, jų religiniam, doriniam ugdymui, ne tik tautiniam. Mokytojams ir švietimo talkininkams neprarasti energijos ir susilaukti prieauglio. Organizacijų ir bendruomenių vadovams neriboti savo darbo tik kadencijomis. Jaunimui — puoselėti kūrybinę iniciatyvą, plėsti akiražius, didžiuotis savo kilme.

nevalgyk rūkytos mėsos, — žodžių, patarimų vieni kitiems gausūs ir nuosirdūs. Keli prisipažįsta, kad šeimos gydytojo patarimai, vien retkarčiais, kitas nuolatos vartoja "Valium" tabletes. Geltonos spalvos — silpnesnės, mėlynos — stipresnės. Kitas negali apsieiti be miego tablečių. Sako, karšto pieno stiklas su medumi jau nebepadedą.

Nepaskutinėje vietoje ir kalbos apie artėjantį persikėlimą šiltesnio klimato zonon. Čia vyrauja tik keli vardai: Florida, Arizona ir Kalifornija. Atrodo, tik labai nedidelė tautiečių dalis žada pasilikti ir toliau gyventi šiaurėje pensininkų amžiaus sulauke.

Koks gi šio rašinio tikslas apie tą esamą artėjantį "Valium generaciją"? Labai paprastas. Kai tautiečių mintys, jausmai bei įsitikinimai po truputį keičiasi ir krypta daugiau individualine linkme, savaime suprantama, mažiau dėmesio, laiko ir pastangų susilauks bendrieji reikalai, tautinės bendruomenės specifiniai uždaviniai.

Sioms problemoms, tegu kol kas ir pamažu, daromės apatiškos, mažiau beįsipareigojantys. Gal tai ir visai normalu, vidutiniam amžiui priartėjus, rūpintis daugiau savimi ir mažiau energijos skirti visiems kitiems "pašalininiams" reikalams. Vis dėlto nėra linksma, kai nemaža dalis mūsų iki šiol pačios pajėgiausios visuomenės pradeda susirūpinti ir sielotis vaistais, kraujo spaudimu, didesniais panisio, sveikatos, sporto ir pan. reikalais.

Tiesa, girdėti ir šviesių pažadų: "grįšiu veiklon, pensijon išėjęs". Tai, žinoma, vis šis tas, bet būtų itin nenormali padėtis, jei veikloje liktų vieni pensininkai ir šiaip visi kiti auksinio

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Lietuvoje priešinasi ypač liaudis

Italų žurnalisto žinios, surinktos iš įvairių šaltinių ir paskelbtos spaudoje

Piero Sinatti, italų žurnalistas ir sovietinių klausimų žinovas, Torino dienraštyje "Gazzetta del Popolo" neseniai paskelbė keletą straipsnių, kuriuose gvildinama mažųjų tautų padėtis Sovietijoje. Mus, be abejonės, labiausiai domina, ką užsienietis stebėtojas mato šiandieninėje Lietuvoje. Tai — "disidentizmas be intelektualų", kaip trumpai ir intriguojančiai įtaigauja Piero Sinatti Lietuvoje skirtą apžvalginio straipsnio antraštė (žr. 1977. XII. 22 laidą). Nors autorius čia nepateikia mums nežinomo faktų, tačiau dėmesį patraukia jo sugebėjimas reikšmingai siekti ir aiškinti pastebėtus reiškinius. Kaip tik dėlto verta su minimo straipsnio turiniu iš arčiau susipažinti.

Pasipriešinimas Lietuvoje

Ekonomiškai judri, daugiau pagaminanti ir daugiau suvartojanti, negu sovietinis vidurkis. Lietuva teritorijos ir gyventojų atžvilgiu yra pati didžiausia Pabaltijo respublika. Ji taip pat veiksmingiausiai atsilieka prieš smarkias rusinimo pastangas nuo XIX-jo amžiaus iki mūsų dienų. Nuo 1944 m. nenutrūkstamai vykstantis lietuvių pasipriešinimas, pasak Piero Sinatti, tobulai išreiškia tautinius ir religinius jausmus, kurie padėjo šiai nedidelei Pabaltijo tautai išsaugoti savo tapatybę.

Autorius pažymi, kad lietuvių tautiškas ir katalikiškas pasipriešinimas nesiremia intelektualinėmis mažumomis, bet plačiais miesto ir kaimo gyventojų sluogsniais. Pakanka prisiminti Kauno įvykius 1972 m. gegužės mėnesį, kai protesto ženklan susideginusio devyniolikmečio Romo Kalantos laidotuvas tapo įspūdinga manifestacija: tūkstančiai žmonių žygiavo į tą vietą, kur paneigtos nepriklausomybės vardan pasiukojo jaunuolis, ir susidūrė su milicija. Tvarka buvo atstatyta tik išikišus kariuomenei. Dėl stipraus liaudies spaudimo didelė sumintųjų dalis buvo tuojau paleista, o kiti buvo nubauti palyginti lengvomis bausmėmis.

Čia pat "Gazzetta del Popolo" bendradarbis primena pernai spalio 10 d. Vilniaus stadione kilusius neramumus, kuriuos valdžia ir šį kartą mėgino sumenkinti kaip nereikšmingą sporto mėgėjų išsišokimą, nors minia šaukė: "Rusai, namo!" "Laisvę Lietuvai!" Dviejų okupacijų, karo ir pokario žaidos, rašo Sinatti, tik įaštrino lietuvių tautinį jausmą, simbolizuojamą tokių asmenybių, kaip lotynistas ir filosofas Petras Paulaitis, gynęs savo krašto nepriklausomybės teisę nuo vokiečių ir rusų pavergėjų. Pulaičiui dabar jau 73 m. Daugiau kaip 30 metų jis praleido sovietų lageriuose, kur ir šiandien tebeaiškomas.

Kaikurie faktai

Apžvelgdamas pačius naujausius lietuviškojo pasipriešinimo ("disidentizmo") reiškinius, autorius pamini kunigų teismus ir baudimą už katekizmo mokymą šio dešimtmečio pradžioje. 1974 m. kovo mėnesį buvo teisiami keturi disidentai — Pavilonis, Rudaitis, Sakalauskas, Žukauskas, — apkaltinti sudarę slapta "Naujojo Varpo" grupę. 1975 m. buvo nuteista Nijolė Sadūnaitė, kurią autorius vadina "LKB Kronikos" redaktore. Prieš keletą mėnesių vilnietis inžinierius Klimasauskas, išvertęs Solženicino "Gulago salyną" lietuviškai savilaidai, buvo internuotas Černiachovskio psichiatrijoje ligoninėje. Ryšium su tais įvykiais, teigia Piero Sinatti, Vilniuje įsisteigė lietuviškoji Helsinkio rėmėjų grupė, kurią sudaro kun. Karolis Garuckas, rašytojai Ona Lukauskaitė ir Tomas Venclova, katalikų veikėjas Viktoras Petkus ir tautinių mažumų atstovas Eitanas Finkelšteinas. Ši grupė pernai skelbė dokumentinę medžiagą apie tautos, religijos ir žmogaus teisių padėtį, tęsdama daugiau teisinėje plotmėje savo veiklą.

amžiaus sulaukę tautiečiai. Nebent tokie būtų išskirtinai geros fizinės ir dvasinės sveikatos individai. Prie tokio teigimo reikia pridėti šiuo atveju kaip ir būtina gerą dozę optimizmo.

Lietuviškoji "Kronika", pasak Sinatti, sekdama rusiškosios "Einamųjų Įvykių Kronikos" pavyzdžiu, nuo 1972 m. informuoja apie tikinčiųjų varginimus, skelbia raštus, prašymus, protestus, kuriuos kartais pasirašo tūkstančiai asmenų. Autoriaus nuomone, tai paaiškina, kodėl pastaraisiais metais teisiamieji lietuviai disidentai buvo baudžiami palyginti mažesnėmis bausmėmis. Pati sunkiausia bausmė buvo paskirta Petru Plumpai 1974 m. gruodžio mėnesį — 8 metai lagerio. Lietuviškojo pasipriešinimo masinė ir liaudiška pobūdi, italo stebėtojo nuomone, liudija ilgos, atkaklios miesto ir kaimo tikinčiųjų kovos už savo šventovių išlaikymą ar atstatymą, ginant savo kunigą, renkant aukas sumtiesiems ar už tikėjimą iš darbo atleistiems paremti. Tai, ką anksčiau tik "Kronika" skelbė, dabar kelia aikštėn ir Helsinkio susitarimų vykdymą remiančioji grupė.

Pasiekia pasaulį

Autorius pažymi, kad lietuviškoji Helsinkio grupė paskelbė vienu pirmųjų dokumentų 1976 m. išleistus sovietinės valdžios nuostatus, kuriais įteisintas katalikų skriaudimas. Glaudžiai bendradarbiaudama su maskviečiais disidentais, ši grupė painformavo pasaulio visuomenę, kad darbininkas Jaškūnas, protestavęs prieš valdžios biurokratiją, buvo uždarytas psichiatrijoje ligoninėje. Ji taip pat pranešė apie neteisėtą vilniečių moksleivių paša-

linimą iš vienos Vilniaus vidurinės mokyklos; priminė apie daugiau kaip 15 metų trunkantį vyskupų Steponavičiaus ir Sladkevičiaus neteisėtą pašalinimą iš savo vyskupijų ir ištėrimą. Pagaliau ji skelbia konkrečius atvejus, kai norintiešiams susijungti su šeimos nariais užsienyje neįsivadamos išvažiavimo vizos. "Gazzetta del Popolo" primena, kad vienas lietuviškosios Helsinkio grupės narys — Tomas Venclova turėjo emigruoti, kitas — Viktoras Petkus yra suimtas ir laukia teismo. Tačiau disidentizmas Lietuvoje, teigia Sinatti, veikia toliau drauge su liaudies pasipriešinimu. Yra žinomi septyni lietuviškosios savilaidos periodiniai leidiniai. Kaikurie jų, kaip pogrindžio žurnalas "Aušra", veikliai reiškiasi ir kultūrinėje kovoje. Tai ypač svarbu dabar, kai tarybinė valdžia ėmė smarkiausiomis priemonėmis slopinti kitaminius, baigia savo straipsnį Torino dienraščio "Gazzetta del Popolo" bendradarbis Piero Sinatti.

Kas nors prikiš: sausa, nepilna, netiksliai apžvalga; pergrei- to ir neapgalvotos išvados . . . rado, matai, ką girti . . . Bet tai juk užsieniečio surinktos žinios saviesiems skaitytojams apšviesti. O kodėl mes patys savo spaudoje ir susirinkimuose nepasigendame išsamesnių ir sistemingų dabartinio Lietuvos gyvenimo apžvalgų? Kokie gi kiti svarbesni dalykai šį dėmesį mūsųose nustelbia?

A. Lembergas

Svarbus istorinis lobis

K. Matuzo globoje, JAV-se, yra vertingų istorinių plokštelinių ir filmų, kuriuose užfiksuota daug daug nepriklausomos Lietuvos vaizdų, asmenų, kalbų. Savininkas išgelbėjo tuos filmus, bėgdamas nuo sovietinio okupanto bei gabendamas visokiom priemonėm. Dabar tie filmai yra sukrauti viename Niujorko rūsyje ir guli be naudos. Buvo kreiptasi į įvairias lietuvių-institucijas tuo reikalu, bet nerasta pakankamo susidomėjimo. Tai istorinis lobis, kurio perėmimas yra susijęs su nemažomis lėšomis. Ilgainiui jis gali būti visai prarastas.

Tai istorinį lobį sudaro 300 irekorduotų plokštelių ir 384 juostos. Įrašyti įvairūs minėjimai, šventės, kalbos, muzikos kūrinių. Pvz. yra V. Krėvės pareiškimas apie pasikabėjimą su Molotovu, buvusių "liaudies seimo" narių pasisakymai, kalbos — arkiv. Skvirecko, dr. S. Bačkio, St. Lozoračio, prel. M. Krupavičiaus, prof. J. Ereto, prof. K. Pakšto, prof. M. Biržiškos, prel. K. Saulio, Br. Balučio, prof. Z. Ivinskio, vysk. V. Padolskio, dr. P. Karvelio, E.

Turausko, kun. Vl. Mirono, J. Brazačio ir kt. Taip pat įrekorduotos kalbos Paleckio, Mickio, Pakarklio, Adomausko, Gedvilio, Vaišnorio, Sumausko, Giros, Venclovos ir kt.

Be to, minėtuose filmuose yra įrekorduoti Vasario 16 iškilnių vaizdai bei garsai neprisiklausomoje Lietuvoje (1938 m.) ir daug kitų panašių vertingų dalykų.

Visą minėtą medžiagą būtų galima ir dabar panaudoti įvairių minėjimų bei iškilnių progom. Pvz. Vasario 16 progomis būtų galima perduoti Lietuvon autentiškus Laisvės varpo garsus, lydinčius Lietuvos himną.

Kol kas ši medžiaga yra privačiose rankose, nepakankamai apsaugota nei nuo gedimo, nei kitų netikėtumų.

Suinteresuotos institucijos galėtų kreiptis šiuo adresu: Mr. C. Matuzas, 107-33 117 St., Richmond Hill, N.Y. 11419, U.S.A.

• Žmogus be žemės yra sykiu ir žmogus be tradicijos. Tai klajūnas — tik savo kūnu, bet ir savo dvasia. — A. MACEINA.

Keletas veidų iš torontiečių "Varpo" choro, koncertuojančio savo 25-rių metų sukakties vakare Toronte

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRE KUN. J. ALEKSA

1977 m. gruodžio 29 d. mirė pastaroju metu sirgęs a.a. kun. Jonas Aleksa, ilgametis Tabariškių parapijos klebonas Garliavos valsčiuje, sulaukęs 81 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Marijampolės gimnaziją, marijonų vienuolijon įsijungęs 1920 m. vasarą. Kunigu įšventintas 1925 m. liepos 5 d. 1929-36 m. ėjo Kauno kunigų seminarijos dvasios vado ir Kauno marijonų vienuolyno ekonomo pareigas. Studijas gilino 1936-38 m. Romoje ir ten gavo bažnytinės teisės licenciatų laipsnį. Pokaryje klebonavo Kretekampy, Pavilkij, Tabariškėse. Nors turėjo kelias sunkias operacijas, pastoracinį darbą tęsė, kiek leido jėgos. Nepriklausomoje Lietuvoje yra parašęs knygas "Marijos mėnuo", "Kenciantis Kristus", bendradarbiavęs "XX Amžiuje", "Tiesos Kelyje", "Saltinyje".

PREMIJOS UŽ BULVES

"Valstiečių Laikraštis" sausio 7 d. laidoje skaitytųjų supažindina su pernai pavasarį paskelbtu buvusių auginimo konkurso rezultatais. Tai turbūt pirmas toks konkursas Lietuvos žemės ūkio istorijoje. Nepriklausomybės laikais ir be konkursų buvusių būdavo išauginamas pakankamas kiekis. Tiesa, tada jomis nereikėjo aprūpinti Maskvos gyventojų, atsiųgtinųjų padėkos raštais. Svarstant konkurso rezultatus, dėmesys teko gautam bulvių kiekiui iš kiekvieno hektaro. Pirmąsias vietas su 500 rublių premijomis laimėjo: Radviliskio rajono "Draugo" kolchozas, Šilutės sochozas, Kelmės rajono "Pergalės" ir Varėnos rajono "Sviesos" kolchozai. Antrosios vietos su 400 rb. premijomis paskirtos: Joniškio rajono Daukšų, Panevėžio rajono Paezerių, Prienų rajono Vyšniūnų, Lazdijų rajono Lenino, Rokiškio rajono Lukštų, Varėnos rajono V. Tamulevičiaus kolchozams, Šilutės rajono Pašyšių sochozui ir Perlojos bandymų stoties ūkiui. Trečiosios vietos su 350 rb. premijomis teko: Panevėžio rajono "Talkos", Šakių rajono "Komjaunuolių", Klaipėdos rajono "Pionierių", Kretingos rajono K. Poželos, Skuodo rajono "Sarkės" kolchoziniams. Nepaprastą konkursą buvo paskelbus žemės ūkio ministerija su žemdirbių profsąjungos komiteto prezidiumu.

KELIONES UŽSIENIN

Su kompartijos griežtai kontroliuojamam lietuvių kelionėm į užsienio šalis supažindina "Tiesoj" sausio 4 d. paskelbtas pasakalėjimas su Respublikinės Profesinių Sąjungų Tarybos užsienio turizmo skyriaus vedėju J. Kozėnaisku. Jo duomenimis, pernai 35-klose Europos, Azijos ir Afrikos valstybėse viešėjo apie 9.000 Lietuvos gyventojų. Didžioji jų dalis pasinaudojo profsąjungų kelialapiais. Siemet yra numatomos naujos kelionės į Prancūziją, Japoniją, plaukimas aplink Europą. Daugiausia turistų, kaip ir kitais metais, išvyks komunistinėn Bulgariją. Rugšėjo mėnesį specialius turistinis traukinys Bulgariją nuves 420 asmenų iš Lietuvos miestų ir kaimų. Siemetinės kelionės bus stengiamasi apankyti 2-3 ar net ir daugiau šalių. Specializuotos išvykos numatytos: baldininkams — į Lenkiją, statybininkams bei architektams — į Indiją, Butininkų kelionė planuojama Prancūzijon, avalynininkų — Suomijon. Ivairių specialybių turistai lankysis Vietnamu, S. Korėjoje, Turkijoje, Graikijoje, Italijoje, Meksikoje, Peru, Danijoje, kalburiose Afrikos valstybėse, plauks Baltijos ir Viduržemio jūromis. Nemokami ir lengvatiniai kelialapiai yra skiriami socialistinio lenktybiavimo nugalėtojams. Penkiolika pasižymėjusių žemdirbių nemokamai iškelia Kubon, 30 pra-

monės įmonių žymūnų su lengvatiniiais kelialapiais viešės Suomijoje. Tokiom nemokamom ar tik iš dalies apmokamom kelionėm į R. Vokietiją, Čekoslovakiją ir Lenkiją galės pasinaudoti keli šimtai turistų.

ITARTINAS LEIDINYS

Vakarus pasiekė pagrindinis 1977 m. leidinys "Bažnyčia ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Įtariama kelia šiame leidinyje pažerta kritika "LKB Kronikai" dėl Katalikų Bendrijos pragaistingos kritikos bei skaldymo, šiukšlių kėlimo paviršium, kritikavimo, šmeižimo, atsisakant darnaus bendradarbiavimo, susiklausymo, bendro fronto. Ešą tikinčiųjų orientaciją griaua užsienį pasiekiančios "LKB Kronikos" žinios, perduodamos per radiją. Skaitant tokius žodžius, aiskiai jaučiamas naujojo leidinio pastangos nuvertinti bei sumenkinti "LKB Kronika". Jos yra labai parankios kompartijai ir KGB saugumiečiams, neįstengiantiems suvokti ir sustabdyti "LKB Kronikos" leidimo. Kyla klausimas, kas yra tikrieji šio leidinio autoriai — kompartijai pataikaujantys katalikai ar galbūt patys KGB saugumiečiai?

NUOTRAUKOS "AUROROJE"

Trylika vidurinių mokyklų moksleivių ir du mokytojai buvo išsiųsti į Leningradą nusifotografuoti "Auroros" kreiseryje. Šią teisę jie išsikovoję sovietinės Spalio revoliucijos šešiasdešimtmėčiui skirtose socialinėse. Grupei vadovavo vilniečių mokytojas Andriejus Čudakovas, dirbantis 36-tojoje vidurinėje mokykloje. Fotografinio atpildo "Auroroje" susilaukė ir šiaulietė mokytoja Birutė Lazickaitė. Viena grupė profesinių technikos mokyklų lenktybiavimo laimėtojų jau fotografavosi Kremliuje, o kita taip pat buvo pasiūta "Auroron".

SPALVOTIEJI EKRAINAI

Panevėžio "Ekranu" gamykloje jau montuojama technologinė linija, kurios dėka bus pradėtos gaminti spalvotos ekraninės televizorių lėmos. Apie 70 mašinų bei kitų įrenginių gauta iš Volgogrado. Montavimo darbus atlikti du miesto specialistai. Siemet bus išbandytos pirmosios spalvotos ekraninės lėmos, o sekantiesiems metais jos bus pradėtos tiekti šiauliu televizorių gamyklai. Šalia "Ekranu" statomas specialus skyrius spalvotų ekraninių lėpų gamybai.

MUZEJUS KLAIPĖDOJE

Jūrų muzėjus bus atidarytas sekančią vasarą Koppalyje. Iš Ugnies Žemės specialiu lėktuvu jin jau atskraidinti šeši kuoduoti pingvinai. Pasak direktoriaus A. Kadžiulio, Koppaliu jie nelabai patenkinti, nes karantiną tenka atlikti atskirose voniose. Po mėnesio pingvinai bus perkelti į bendrą baseiną. Muzėjaus faunos skyriuje bus sutelkti Baltijos jūros ir Kuršių marių gyventojai, papildyti jūrų liūtais, ruoniais bei kitais vandenynų atstovais.

JAUNAVEDŽIŲ VAKARONĖ

Pirmąja jaunavedžių vakaronę Varėnoje surengė civilinės metrikacijos biuro ir kultūros namų darbuotojai, kurdami komunistines tradicijas. Vakaronėn buvo pakviestos jaunos žemdirbės, pramonės įmonių, įstaigų tarnautojų šeimos. Jaunavedžiams aktualiais klausimais kalbėjo Varėnos rajono vykdomojo komiteto pirm. Z. Voroneckas, jo pavaduotojas J. Jakavonis, civilinės metrikacijos biuro vedėja E. Malisaušienė, rajoninės moterų tarybos kultūros sekcijos pirm. I. Zukauskienė, gydytojas E. Juras. Tie klausimai lietuvių buvo sutvarkyma, sveikatos saugojimu, teisingiausia laisvalaikio paskirstyma.

V. Kst.

WINDSOR, ONTARIO

VISUOTINIAME APYLINKĖS SUSIRINKIME 1977 m. lapkričio 23 d. išrinkta apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. C. Kuras, 2. D. Lengvinas, sekr. V. Tautkevičienė, kandidatas Romas Dumčius. Daugiau kultūriams reikalinga įgaliota mokyti. Marija Dumčienė. Visi linki valdybai geriausios sekmes bendruomeniniame darbe. E. Z.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES atstatymo 60-ųjų metinių minėjimas įvyks vasario 19 d. sekančia tvarka: 10.30 v.r. vėliavos pakėlimas prie miesto valdybos rūmų — City Hall; 11 v. iškilmingos pamaldos Sv. Kazimiero šventovėje, Marion g-vė

808; po pamaldų DeSantis mokyklos salėje, 930 Marion g-vė, įvyks minėjimas. Paskaitą skaitys dr. Karvelis iš Detroito. Meninę dalį atliks muziko Slizio vadovaujamas mergaičių choras iš Detroito. Windsor tautinių šokių grupė "Neris", vadovaujama mokyti. Stanevičiūtės — Holmes, pašoks keletą tautinių šokių. Aukos bus renkamos Tautos Fondui. Tikimės, kad mūsų tautiečiai bus nemažiau duosūs, kaip ir pernai. Po minėjimo visi dalyviai bus pavaišinti kava ir užkandžiais.

Windsoro apylinkės valdyba kviečia visus apylinkėje esančius lietuvius minėjime dalyvauti. Valdyba

Kanados lietuvių kredito kooperatyvų pirmininkai, susitikę Toronto "Paramos" 25-rių metų sukakties minėjime 1978. I. 28. Iš kairės: Toronto Priskelimo pirm. dr. S. Cepas, Montrelio "Lito" J. Bernotas, Hamiltono "Talkos" p. Leparskas, Toronto "Paramos" H. Stepaitis

HAMILTON ONT

BANKELIS "TALKA" užbaigė 1977 m. balansu \$10.431.848.86 — per vincerius metus padidėjo daugiau kaip 2 mil. dol. arba 27%. Nariai turi šerų saskaitoje \$9.745, indėlių čekiams \$1.039.155, santaupų \$3.737.317, terminuotų indėlių \$4.445.000. Gerokai pakilo registruotų pensijų santaupos, kurių dabar yra \$774.523. Nariams išduota asmeninių paskolų \$572.056 ir nekilnojamo turto \$8.238.921. Paskolų išdavimas pakilo 27%, nors asmeninių paskolų nėra didelio pareikalavimo. Kasoje ir bankuose yra \$1.243.556.

1977 m. iš viso turėta pajamų \$908.332, išlaidų \$833.843. Per metus laiko nariams vien tik už laikomus indėlius buvo išmokėta palūkanų \$673.672. Priskaityta palūkanų už čekių indėlius 6%, santaupas — 7%, terminuotus indėlius — 8½%, registruotų pensijų santaupas 8½-9%.

Gryno pelno liko \$74.488. Taip pat "Talka" apmokėjo už narius po \$1.50 mokesį Ontario Credit Union Lygai, išpausdino lietuvišką sieninį kalendorių ir nupirko piestukus su "Talkos" įrašais.

Naujų narių per metus padidėjo 105. Metai užbaigti su 2.054 nariais.

1977 m. gruodžio mėn. "Talkos" valdyba paskyrė stambias sumas: Hamiltono šeštad. mokyklai \$4.000, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje \$2.000, Londono šeštad. mokyklai \$750, St. Catharines šeštad. mokyklai \$250, sporto klubui "Kovas" \$1.000, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai \$600, Kanados Lietuvių Fondui \$100, "T. Žiburiams" \$100, "N. Lietuvai" \$100. "Talka" sumokėjo \$509 už vieno mokinio kelionę iš Hamiltono į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Iš viso per 1977 m. vien

tik lietuviškiems reikalams paskirta \$13.620.

BANKELIO "TALKA" metinis narių susirinkimas šaukiamas 1978 m. vasario 26, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N. Registracija prasidės 3 v.p.p. Bus svarbūs klausimai: naujų įstatų priėmimas, valdomųjų organų rinkimai, pelno paskirstymas. Nariai, besidomintieji naujais įstatais, gali darbo valandomis susipažinti bankelio raštinėje arba prieš susirinkimą salėje. Visiems Ontario kredito kooperatyvams naujų įstatų priėmimas yra privalomas pagal pakeistą "Credit Union Act 1976". Kvietimai į metinį narių susirinkimą visiems bus pasiųsti paštu.

Stasys Dailius

P A D Ė K A

Staigiai užkluptam ligos ir mėnesį laiko išbuvęs ligoninėje, reikiu nuosirdžiai padėkoti visiems, kurie manė ligoninėje ir namuose su dovanomis bei aukojimo maldas sveikatai atgauti.

Dėkoju: prel. dr. J. Tadaraukui ir kun. J. Venckui, SJ, už religinius patarnavimus, maldas ir aplankymą; dr. D. Leak, dr. Monroe, dr. O. Valaitienei už rūpestingą gydymą; P. Latauskui už pagalbą ir lankymą.

Dėkoju už prisiminimą ir lankymą: A. Kurui, M. A. Garkūnams, D. J. Trečiokams, O. Kudžimienai ir dukrai, E. B. Milašiams, A. J. Mikšiams, J. Mačiulaičiui, Dervaičiams, G. Giedraitienai, A. R. B. Pakalniškiams, E. J. Steibliams, Karalėnui, E. A. Ramanauskams, B. Grajauskui, P. Šiluliui, M. Šniuoliui, A. Sarpaliui, E. V. Sakams, E. P. Stosiams, E. A. Jankūnams, Baronams, A. Kalmatavičiui, O. A. Krakaičiams, L. Knox, Pareščiams, J. Kristolaičiui,

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$10.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7%
term. depozitus 1 m. 8¼%
pensijų fondas 9%

IMAME UŽ:
osmenines paskolas 11%
nokin. turto pask. 9¼%

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB KRAŠTO VALDYBA, sausio 15 d. posėdžiavusi Filadelfijoje, 1978-79 m. kadencijai patvirtino: "Lituanius" žurnalo direktoriatą — dr. K. Girnių, dr. A. Klimą, dr. T. Remeikį, dr. M. Vygantą ir dr. J. Rackauską; JAV LB švietimo taryboje — dr. J. Reklaitienę, inž. J. Gaizutį, Z. Katiliskienę, M. Valaitienę, tarybos leidinių komisijoje — I. Bukaveckienę, dr. S. Ramanauskienę, R. Penkiūnienę. Vasario 16 šventei, susietai su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šešiasdešimtmėčiui ir Mindaugo karūnacijos 725 metų sukaktimi, rengiamos trys radijo programos anglų kalba, telikiama medžiaga spaudai. Tradicinį metraštį "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", atskleidžiantį 1977 m. pažeidimus, redaguoja dr. T. Remeikis. Vincas Rastenis sutiko paruošti informacijų leidinių sovietų okupuotose Lietuvoje vykstantiems turistams, kad jie, susipažinę su faktais, savo elgesiu ar pareiškimais nepadarėtų klaidų ir nepakenktų lietuviškam reikalui. Planuojama išleisti prancūzų kalba dr. B. Kaslo rašomą veikalą, nusiūviantį Lietuvos okupacijų aplinkybes. Dr. R. Šilbajoris sutiko redaguoti kolektyvinį veikalą apie sovietų vykdomą kultūrinę tautų žudystę. Posėdyje pritarė amerikiečių leidimo prašymui padėti platinti spaudai rengiamą S. Kudirkos atsiminimų knygą. Šiuo klausimu su leidykla ryšius yra užmezgusi LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Mačiulaitytė. Zerr. I LB krašto valdžios pasiūlyta pasitarimą su ALTA jau keli mėnesiai nesulaukiama atsilepimo iš jos vadovybės.

VAKARU PASAULI slaptais keliais pasiekė Permes stovyklos 36 zonos politinių kalinių raštas, skirtas Sovietų Sąjungos delegacijai Belgrado konferencijoje. Jį pasirašiusį 18-kos tautybių atstovų tarpe yra ir du lietuviai — Sarūnas Zukauskas ir Petras Plumpa. Jie primena, kad kalinimuose jiems teko atsidurti įstatymu lauzančių tarymų bei uždarytųjų teimų dėka, kad kompartijos vadai vis dar tebėra barbarai, veidmainiai, nekaltieji. Vakarų pasaulis perspėjamas, kad Belgrade bei kitose konferencijose jam tenka tartis ne su Sovietų Sąjungos diplomatais, o su kalėjimų prižiūrėtojais.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba sausio 11 d. Cikagoje paskirstė Dr. P. Dauzvardžio fondo premijas jauniems fotografams, spaudos ir radijo valandėlių bendradarbiams. Iš viso išdalyta \$1.900. Premijas gavo: po \$100 — E. Būtenas, M. Druga, S. Kuprys, E. Juodvalkytė ir Kolumbijos lietuvių K. V. Slotkus; po \$75 — R. Strikas, K. Bzdžionytė, montrealietė "T2" bendradarbė R. Lukoševičiūtė. Otavoje gyvenanti "T2" bendradarbė R. O. Šiulytė, R. Janulevičiūtė, J. Kuprys, O. Barskietytė, P. Kisielius, V. Nakas, V. Kuprytė, Australijos lietuvių B. Saulytė, M. Dambriūnaitė, Argentinos lietuvių N. Burbaitė ir L. Burbaitė; po \$50 — A. Motuzytė, A. Gečytė, R. Bobelytė, R. Ivaskaitė, K. Veselkaitė, Australijos lietuvių — T. Baltutis ir J. Rukšėnaitė. Premijos įteiktos spaudos būliuose sausio 21 d. Cikagoje "Martinique" restorane.

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

LIETUVIŲ VARDĄ PITTSBURGE išgarsino 35 pėdų augščio lietuviška Kalėdų eglė, papuosta 600 šiaudinių ir 1.200 baltų lemputėlių. Danutės ir Aldonos Žilinskaičių pastangomis buvo gauta eglė ir šiaudų papuošimas. Lietuvis gaminti šiaudinius kusus mokė pranciškietės seselės Francesca ir Alverna, pačios pagaminusios 300 šiaudinukų. Eglė centrinėje miesto aikštėje pastatyti ir papuošti padėjo ugniaslėgiai. Užrašas skelbė: "Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų".

MANO GERBIAMI IR
BRANGŲS BROLIAI IR
SESES LIETUVIAI,

Derėjo šiuos žodžius parašyti kiek anksčiau, bet dėl kaikiurių įvykių teko palaukti po sausio 22 dienos. Nuoširdžiai dėkoju visiems vienaip ar kitaip mane prisiminusiems mano kunigystės 50 metų sukakties proga. Daug kam jaučiuosi už tai labai skolingas, ypač kunigam ir pasauliečiam, rengusiems ne vienoje vietoje tos sukakties viešus paminėjimus. Mano sąlygose būtų derėję ta sukaktį paminėti vien tylią maldą, bet jūs kitaip manėte. Visų jūsų pastangas, man pareikštą bičiuliškumą dėkingai vertinu.

Pasirinkti kunigo pašaukimą manęs neragina nei mano šeima, nei mokytojai. Ano meto jaunuoliai, matydami jaunų kunigų stoką po pirmo pasaulinio karo, raginoje vieni kitus tapti kunigais. Pasiruošimas ir visas 50 metų darbas nebuvo lengvas, tačiau po visos patirties, įeigu gyvenčiau antrą kartą, vėl būčiau kunigu.

Po šio antrojo pasaulinio karo, kai negalėjau grįžti į Lietuvą, turėjau galimybių pastoviai vietai, pastoviam darbui. Popiežiaus Pijaus XII asmeniniu sprendimu, kiek žinau, Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybei prašant, teko apsigyventi Čikagoje ir pasiųsti lietuviam už Europos ribų. Įvairių kraštų vietiniai ir tremtiniai lietuviai kunigai, tėvai ir broliai vienuoliai, seselės vienuolės žinojo ir žino, kad jie yra ne mano, o vietos vyskupų ir savo vyresniųjų jurisdikcijoje. Jie visi tačiau nuo pat pradžių iki šiol buvo ir yra man tiek bičiuliški ir lojalūs, kad iš jų patiriu nuoširdaus bendradarbiavimo ir man reikalingos visokios pagalbos. Ypač esu dėkingas Čikagoje gimusiems kunigam, su kuriais tenka man kartu gyventi nuo pat atvykimo į Ameriką: a.a. kun. S. Valuckui, kun. J. Malin (auskui), kun. J. Stankevičiui, kun. A. Zakarauskui, kun. P. Kelpšui. Visą savo laiką, energiją, gaunamus išteklius galiu

iki šiol skirti lietuviam už Lietuvos, Lietuvoje, Rusijoje, Sibire, nes nuo pat pradžių iki šiol visus mano kasdieninio pragyvenimo reikalus aprūpina seselės kazimierietės ir daug man padėda įvairiuose darbuose. Kiekvienam yra aišku, kiek daug esu joms skolingas.

Gerbiu visus lietuvius ir esu dėkingas už tą opinią, sudarytą įvairiuose kraštuose apie lietuvius. Pastaruosius lankyti man yra ne tik malonu, bet ir garbė prieš kitataučius. Savuosius išgyvenimus lietuvių tarpe yra sunku išreikšti. Mes kartu ne tik meldėmės, tarėmės, dirbome, džiaugėmės, bet ir nekartą apsiaverkėme. Esame visi kartu, nežiūrint įvairių pažiūrų, net skirtingų religinių konfesijų. Nevienu atveju patyriau kokį teigiama išpūdį daro kitataučiams toks mūsų šeimyninis vieningumas.

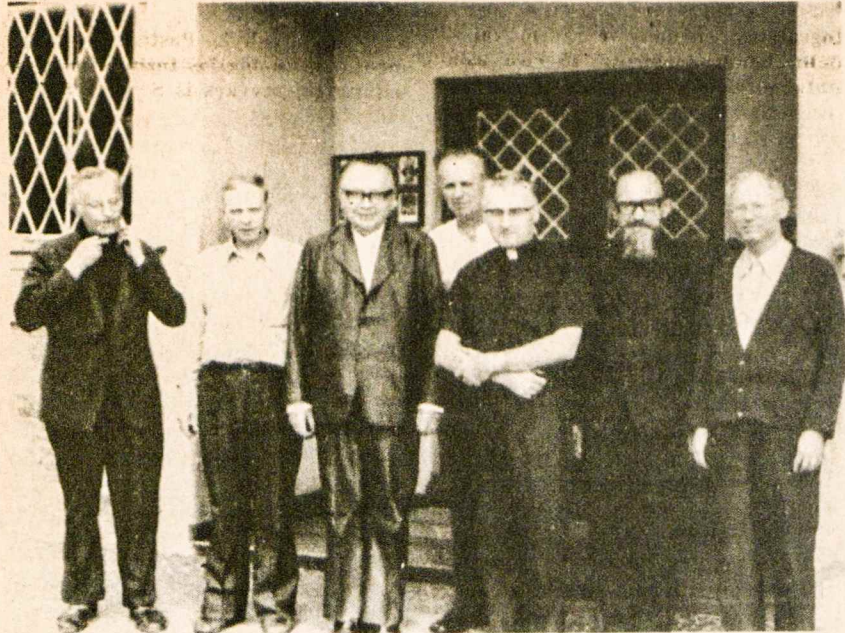
Gerai žinau, kad nesu neklaidingas, tobulas. Yra natūralu, kad nevisuose klausimuose visi esame tos pačios nuomonės. Kitaip manančių nebijau ir nesmerkiu, tik noriu, kad visi kartu ir vieni kitus gerbdami surastume teisingiausią atsakymą ir jį visi priimtume. Daug kam galėjau nusikalsti, neįtikti ar ką užgauti, nusibosti ir t.t. Visus tuos — man žinomus ar nežinomus kasdien prisimenu maldod, prašydamas Dievą jiems palaimos, paguodos, o sau — kalčių bei klaidų atleidimo.

Esu dėkingas Amerikai, kad turime čia tokias gyvenimo sąlygas, laisvę mūsų veiklai. Panašiose sąlygose gyvena bei veikia lietuviai ir kituose laisvo pasaulio kraštuose. Visiem linkiu būti gyvenamam kraštui lojaliais, kūrybingais ir turimas sąlygas panaudoti taip pat Lietuvos pagalbai.

Kol jėgos tesės, kol seselių kazimieriečių labdara mane įgalins būti laisvu nuo kasdieninio gyvenimo rūpesčių, ir toliau gyvensiu pasišvėsdamas lietuviam bei Lietuvai.

Už viską dėkodamas Dievui, ir toliau lieku jūsų su pagarba, meile ir dėkingumu širdyje —

Vyskupas Vincentas Brizgis

Brazilijos lietuviai kunigai po pasitarimo prie Sv. Juozapo par. klebonijos Sao Paulo mieste. Iš kairės: Petras Daugintis, SJ, Feliksas Jokūbauskas, prel. Pijus Ragazinskas, Juozas Šeskevičius, Leonas Zaremba, SJ (svečias iš JAV), Vincentas Pupinis, SJ, Pranas Gavėnas, SDB. Nuotr. A. Saulaičio

Vienos šeimos likimas

S.m. vasario 8 d. suėjo metai, kai mirė Marija Paškovičienė. Buvo gimusi 1888 m. Jonaičių km., Luokės valsė. Telšių apskr. Kun. P. Azubalis, sakydamas pamokslą laidotuvių, labai gražiai apibūdino velionės kilmės vietą: "I Žarėnus miškais nuo Šiaulių jei pr Luokę kada bekeliausi, nepamiršit sustabdyti arklių ir į kalną lipiti užsčiausią". Tai Satrijos kalnas prie Luokės. Į šį kalną, pamokslininko žodžiais tariant, Marija įkopė negrįžtama... Paliko dvi dukras, du sūnus ir septynis anūkus.

Mylinėjusi jos anūkas buvo mano sūnus Vytautas Paškovičius, jos vadinamas Vyteliu. Tas prisirišimas yra visai natūralus, nes jį buvo jo krikšto motina, kuri pirmoji jį vysė, maudė, augino. Vytelis visada atostogaudavo pas senelius, dvejus metus išsiai gyveno pas juos. Mes visi kartu praleidome žiauriausias pokario dienas, kai siautė arštai ir išvežimai. Kai visi mūsų šeimos nariai prieš karą pasitraukė į vakarus, likome keturiuose: seneliai, anūkas Vytelis ir aš. Senelių grėšė areštai. Gavęs slapta pranešimą išvažiuoti gyventi į Šiaulius. Trisdešimtyje gyven-ti Jonaičių km. prie Luokės. Mums paliko 5 ha žemės ir vieną arklį. Tris karikos bėgdami buvome išsivargę, kitos sudėgė tvartui užsidegus karo metu. Aš dirbau visus ikio darbus, o velionė augino Vytelį.

Po 5 metų atėmė valdžia mums tuos 5 ha žemės. Kai sužinojome, kad esame Sibiran vežamųjų sąrašė, išsiskyrėm. Aš su sūnum išvykau į Šiaulius, o velionė slapstėsi daržinėse. Vėliau, mirus jos vyro seseriai,

persikėlė prie Pociūnėlių į Valmūčių km., kur ir gyveno iki atvykimo į Ameriką. Dukra Janina buvo atsiuntus dokumentus abiem į Ameriką, bet paskutinius dokumentus tvarkydamas, jos vyras važiuavo divarklį, labai sušilo, paskui peršalo, susirgo plaučių uždegimu ir po 5 mėn. mirė. Ji daug sveikatos padėjo jį slaugydam. Senelį slaugė ir anūkas Vytelis, specialiai persikėlęs iš Kamajų gimnazijos paskutinės klasės į Pociūnėlių gimnaziją. Kamajuose buvo prancūzų k., o Pociūnėliuose — vokiečių k. Jis turėjo vokiečių kalbą pradėti nuo der, die, das. Jis įveikė visus sunkumus ir baigė gimnaziją su pagyrimu.

Po vyro mirties velionė išvyko pas savo vaikus. Gyveno Amerikoje pas dukrą Janiną, vėliau persikėlė į Kanadą ir gyveno Toronte iki mirties. Gyventi su vaikais buvo jos didžiausias troškimas, bet sitame krašte tai nėra madinga. Delto jį kentėjo ir norėjo grįžti į Lietuvą, bet ir ten niekas nelaikė. Paskutinius trejus metus buvo paralyžuota. Nors visiškai ja dažnai lankė ligoninėje, bet jautėsi vieniša, nes nesusikalbėjo angliškai.

Mūsų mylima ir visada brangi Velionė, Tėvynės ilgisio niekad neparadai, nors priglaudė svetimos žemės kapai...

Pr. Norušienė

Tave maža laukų žolėlė regė,
Taveš kaip aukso kupinas dangus,
Tau stojo žemė, švietė saulė,
žvaigždės degė,
Tavęs nematė, Dieve, tik žmogus.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Salčių sukaustyta Kanados gamta žiemos metu

Nuotr. Vytauto Maco

Su Pranu Rudinsku atsisveikinant

Suskamba telefonas. "Čia kalba Tėvas Kulbis. Žinai kas mirė? Rudinskas!" Nė žodžio netaręs, padėjau telefono ragelį. Žaibo greittumu apibėgo liūdna ir labai skaudi žinia, kad sausio 11 d., atėjęs į darbą, montreališko "Lito" vedėjas Pranas Rudinskas staiga mirė. Visuomet jis buvo geros ir linksmos nuotaikos. Sveikas, stiprus vyras. Su gydytojais jokių rimtų reikalų neturėjęs. Tokių vyrų, kaip Pranas, nedaug turėjome Montrealyje. Todėl stagią mirtį labai skaudžiai ir liūdnai pergyveno visų imigracijų ir generacijų Montrealio lietuvių.

Velionis gimė 1911 m. lapkričio 11 d., Cipelių km., Skapiškio valsė, Rokiškio apskr. 1930 m. baigė Panevėžio mokytojų seminariją, studijas tęsė Dotnuvos Žemės ūkio Akademijoje, kurią baigė 1934 m. Diplominį darbą "Latvijos linų prekyba" parašė 1936 m. ir gavo diplomuoto agronomo vardą. Baigęs studijas, kaip gabus ir labai pareiingas vyras, turėjo atsakingas tarnybas: 1935-1938 m. finansų ministerijoje prekybos kontrolierius, 1939 m. Lietuvos ūkio prekybos atstovas Britanijoje. Cekoslovakijoje ir Belgijoje susipažino su šiltu linų mirkymo būdu ir jį propagavo Lietuvoje. 1939-1944 m. buvo Linų Kooperatyvų Sąjungos gamybos skyriaus vedėju, rūpinosi nauju linų apdirbimo būdu, įmonių statyba.

Pranas nuo pat jaunystės įsijungė į visuomeninę veiklą — buvo aktyvus ateitininkų, skautų ir šaulių veikėjas. Ž. Ū. Akademijoje buvo studentų atstovybės pirmininku. Rašė "Ateityje", "Ūkininke", "Žemės Ūkyje", "Tautos Ūkyje", "Vaire" ir "XX Amžiuje" ir kt. Gyvendamas Montrealyje, bendradarbiavo "T. Ziburiuose" ir "N. Lietuvoje".

Pranas sukūrė šeimą su Goda Čepaityte 1944 m. Sovietams antrą kartą artinantis į Lietuvą, su žmona pasitraukė į vakarus. Karui pasibaigus, Pranas įsijungė į visuomeninį darbą Vokietijoje, Detmole, prie J.A. V-bių karinės valdžios ėjo "Baltic Central Advisory Council" lietuvių atstovo pareigas.

1947 m. Pranas atvyko į Kanadą. Čia jo šeimai su dviem mažamečiais vaikais gyvenimas negavo lengvas. 1948 m. jis reidavo savitrašį "Nepriklausoma Lietuva". Be kasdieninės duonos darbo, daug valandų ir nemigo naktų skyrė lietuviškai veiklai. Nuo 1952 m. jis buvo KLB krašto tarybos nariu ir valdybos išdininku. Vienas pirmųjų Montrealio lietuvių kredito kooperatyvo "Litas" organizatorius ir ilgametis jo vedėjas. Jo darbštumo ir sumanumo dėka "Litas" tapo milijoniniu banku.

Pr. Rudinskas pirmasis susirūpino jaunimo stovykla. Jo didelio pasišventimo ir darbo dėka buvo įsteigta "Baltijos" stovyklavietė. Tai iš tolimų lietuvių kolonijų atsiųstos gėlės. Du vakarai laidotuvių namuose buvo pilni žmonių, kaip retai kada būna. Bendruome-

A.a. PRANAS RUDINSKAS

nės vardu atsisveikino inž. J. Mališka. Palaidotas iš Aušros Vartų šventovės. Prie šventovės durų karstą pasitiko "Lito" valdyba. Gedulingas Mišias atnašavo klebonas kun. J. Kubilius, S.J. ir kun. St. Kulbis, S.J. Mišių lekcijas skaitė "Lito" pirmininkas J. Bernotas ir sekr. inž. A. Kličius. Mišių metu gie-

WINNIPEG, MANITOBA

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA. Nepavykus išrinkti naujos apyl. valdybos 1977 m. gruodžio 11 d., teko šaukti antrą susirinkimą sausio 15 d. Po pamaldų Sv. Kazimiero šventovėje, kuriose buvo pabrėžta vienybės mintis, tautiečiai susirinko parapijos salėje. Čia paaiškėjo, kad pirmojo susirinkimo įgaliotas E. Fedaras, kuriam buvo pavesta sudaryti kandidatų sąrašą, to uždavinio atlikti negalėjo. Taip pat dėl neveikaltos ir jis pats nekandidatavo. Susirinkimas buvo pradėtas be iš anksto paruošto kandidatų sąrašo. Ant lentos buvo surašyta 12 kandidatų, bet visi at-isake, išskyrus J. Demerecką, V. Serkšnį ir P. Bagdoną. J. Grabys pasiūlė iš ju, t.y. 3 asmenų, sudaryti KLB įstatuose. V. Januška betgi tam siūlymui pasipriešino, sakydamas, kad tai negali būti taikoma tokio dydžio kolonijai kaip Winnipegas. Susirinkimui pirmininkaujantis paskelbė Siūlomi kandidatai: V. Januška, V. Rutkauskas, A. Kuncaitis, J. Valaitis, J. Demereckas, V. Serkšns. Susirinkimas šiuos kandidatus patvirtino vienbalsiai, bet V. Januška pareikalavo slapto balsavimo. Susirinkimas sutiko ir su tuo. Sudaryta balsam skaičiuoti komisija: V. Kriščiūnas, V. Zavadskienė, V. Morozas, Balsuotojama lapeliais. Ju skaičiavimo metu padarė pranešimus buvusios apyl. valdybos pareigūnai. Apie KLB krašto tarybos suvažiavimą Toronte kalbėjo jame dalyvavęs J. Demereckas, perdavęs ir KLB pirm. J. R. Si-manavičiaus sveikinimą. Salpos Fon-go atstovė T. Timmermanienė padarė pranešimą apie salpos reikalus, V. Serkšns — apie Tautos Fonda, izd. J. Drianavičius — apie piniginius reikalus (jo įgaliotas kalbėjo K. Strikaitis), Vankino 16 gimnazijai remti būrelio atstovas J. Demereckas — apie winnipegiečių paramą gimnazijai.

Pagalai balsų skaičiavimo komisija pranešė duomenis: V. Januška gavo 44 balsus, V. Rutkauskas — 41, J. Valaitis — 36, A. Kuncaitis — 34, J. Demereckas — 28, V. Serkšns — 16. Rinkimuose dalyvavo 49 asmenys. Susirinkimas buvo patenkintas, kad sudaryta stipri apylinkės valdyba. Susirinkimui pirmininkavęs St. Ramančiauskas pakvietė visus prie užkandžių, kuriuos paruošė O. Demereckienė. Užkandžių metu naujoji valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. V. Januška, vicepirm. J. Valaitis, sekr. V. Rutkauskas, izd. A. Kuncaitis, T. Fondo įgal. ir Vasario 16 gimn. būrelio atstovas — J. Demereckas, kandidatas — V. Serkšns. Salpos Fondo atstovas liko nepaskirtas, o buvusi atstovė T. Timmermanienė savo pareigas ir dokumentus perėavo naujamui pirmininkui. Revizijos komisijon išrinkti: St. Ramančiauskas, J. Grabys, M. Sarauskas.

KITOS ŽINIOS. Sausio 20 d. Kanados Lietuvių Klube staiga, širdies priepuolio ištiktas, mirė Mamertas Zavadskas, sulaukęs 75 metų amžiaus. Dar buvo nuvežtas į ligoninę, bet pripažintas jau mirusiu. Kanadoje išgyveno 49 metus. Buvo gimęs Lietuvoje, Šiauliu apskr., Meškių valsė. Paliko žmoną Veroniką, dukrą Gražiną, kuri yra ištekėjusi už Varnelio ir augina Zitą, Audrą ir Lorą. Visi gyvena St. Joseph, Mis-souri, JAV. Lietuvoje liko du broliai — Andriejus ir Leonas ir trys seserys — Liucija, Zosė ir Mikasė. Winnipeg gyvendamas, 38 metus dirbo "Canada Packers Co.". Paskutiniu metu buvo pasitraukęs į pensiją. Priklauso Sv. Kazimiero lietuvių parapijai ir "Lietuvių Klubui Manitoboje". Palaidotas su visomis religinėmis apeigomis Elmwood kapinė-ose. Karstanešiais buvo — A. Lingė, V. Lion — Liaukevičius, V. Novogrodskis, L. Stanius — Stanevičius, M. Sarauskas ir Vl. Steponavičius. — Stasė Bartininkienė ir Juozas Radzevičius paguldyti į ligoninės operacijai. K. S-tis

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

SKAITYTOJAI PASISAKO

GIMTOJI KALBA IR TĖVYNĖ

Keista, kad reikia aiškinti kas yra gimtoji kalba, bet pasiskaičius X skyrus mokinių samprotavimus, at-rodo, jog nei jie, nei mokytojai nežino, nes niekas jų rašinių nepataisė. Jau nepirmą kartą pastebime, kad jaunuoliai sako ir rašo angliškose anketose, jog jų gimtoji kalba yra anglų. Nebent paskutiniaisiais metais kas nors tas sąvokas pakeitė. Mes iki šiol supratom, kad gimtoji kalba, angliškai "mother tongue", yra motinos-tėvo kalba. Tai yra kalba, kuria motina kalba į savo kūdikį. Dauguma jaunuolių pasisako, kad jie net nemokejo ar labai silpnai mokojo angliškai, kol nepradėjo lankyti angliškos mokyklos. Kaip tad jų gimtoji kalba yra anglų? (Tai kartojta ne tik vaikai, bet ir jų tėvai).

Tėvynės supratimas taip pat yra netikslus. Tėvynę daug kas visai ap-taria, bet jei gimsi Japonijoje, auto-matiškai netapsi japonu. Pirmiausia, tautiečius riša kalba, papročiai, bet labiausiai bendra praeitis, bendros šakys. Vienas istorikas sako, kad tėvynė yra ten, kur palaidoti tavo seneliai ir proseneliai. Jei jaunuolis sako, kad jo tėvynė yra Kanada, tai ką bendro jis turi su savo "tautie-čiais" kanadiečiais, t.y. prancūzu, anglu, pakistaniečiu ar italų? Kol kas labai mažai bendro. Gal trečia ar ketvirta karta ir bus kanadiečiai pilna to žodžio prasme, bet dabartinė studentų amžiaus karta yra gimusi Kanadoje. Kanada yra jų gim-tinė, o jie yra šio krašto piliečiai. Tėvynė ir mūsų, ir jų yra Lietuva, iš kurios mes ir mūsų tėvų tėvai yra kilę.

Zmogaus rasė ir tautybė apspren-džiama biologiskai. Dabar visiems aiš-ku, kad žmogus gimsta su visu бага-žų genų, kurie apsprendžia ne tik jo išvaizdą, bet ir būdą, gabumus ir t.t. Ankščiau mes sakydavom: mūsų gys-lose teka lietuviškas kraujas. Dabar galėtume sakyti: mes esam tu, kuo esam, genų dėka, kuriuos paveldė-jom iš savo tėvų ir senelių. Kai da-bar penktos kartos amerikiečiai įješ-ko savo "šaknų" ir nori atsiremti į savo praeitį, keista, kad mūsų vai-kai, savo tėvelių tiesiog raginami, stengiasi ta praeitimi kuo greičiau-siai nusikratyti. B.

NEBESIŪSKIT "T2"

Daug metų skaičiau "T2". Bu-vau patenkintas ir laukdavau kas sa-vaitę. Nėpykau, kai ir kainą "T2" įakelė, suprasdamas mūsų spaudos darbą. Dar ir aukų pridėdavau. Kas atsitiko, kad įsivėlėte į žydų ir komunistų melą? Nejaugi neturite ko rašyti? Girdėjau ir žinau, jei kas parašo tiesią ir atsakymą žydams apie jų melą, tai tokius rankraščius į šiukšlų dėžę metate, o žydų ir ko-munistų melą už mūsų pinigų spaus-dinate. (. . .)

Žinau, kad laikraščio skaitytojas negali nustatyti laikraščiu, ką turi rašyti, bet skaitytojas gali tokio laik-raščio neskaityti. Apgailėstaudamas ir atsiprašydamas už atvirus savo mintis, prašau daugiau "T2" man nusiųsti

J. Bušauskas

PATIKSLINIMAS

Straiptnyje "Karališkios karūnos, Vengrija ir Lietuva", išspausdinta-me "T2" š.m. 3 nr., įsibrovė netiks-lumas. Ten parašyta: po Zigmanto sv. Romos imperatoriumi tapo jo žentas Albertas Habsburgas, kuris po metų mirė, o imperatoriaus sostą perėmė jo sūnus Vladislovas Posthu-mus (Pomirtinis). Iš tikro imperijos sostą perėmė mirusio pusbrolis Frid-richas III, kurio motina buvo lietu-vo — Jogailos sesers Aleksandros dukte Cimbarika VI. Posthumus, su

motinos šalininkų pagalba, gavo tik Vengrijos sostą.

P. Lelis

AR TIKSLU?

Skaitant paskutinį "T2" 3 nr. pus-lapį, užkliuvo žinutė, kad KLB kraš-to valdybos nutarimu Vasario 16 proga bus renkamos aukos Tautos Fondui ir Kanados Lietuvių Bendruomenės veiklai. Jau daugiau nei 20 metų buvome skatinami ir įprato-me Kanadoje Vasario 16 proga au-koti Lietuvos laisvinimo reikalams — Tautos Fondui. Bendruomenė ir kitoms lietuviškoms institucijoms sa-vo auką atiduodame įvairiausiomis progomis kitu metu, jei tik matome reikalą, o svarbiausia, jei jį mus tie-siogiai rinkėjas kreipiasi. Todėl sun-ku suprasti, kodėl KLB krašto val-dyba nutarė nebesilaikyti susidariu-sios tradicijos. Neabejojame, kad KLB atlieka sunkų ir nepaprastai svarbų lietuviškosios veiklos Kana-doje darbą ir kad jai taip pat reikia nemažai lėšų ir turbūt daugiau, ne-gu jį surenka. Kodėl nepasvarstyti kitų lėšų tekimo būdų. surasti en-er-gingų lėšų telkėjų, kurie, rimtai pa-dirbėję visos Kanados mastu, tikrai pasiektų neblogesnių rezultatų nei Tautos Fondo pasiųsteliai. Juk dvi rinkliavos vienu metu tikrai nepa-gelbos vieniui, o pakenks antriam. Be to, dar mažins ir aukotojų skai-čių, nes jei du iš karto prašo, auk-tojas gali neduoti nė vienam. Juk mūsų visuomenė netaip jau lengvai linkusi aukoti.

Kol KLB neturės tinkamo plano lešoms telkti ar gerai surinkti soli-darumo įnašai ir nesuras ištermin-gų lėšų telkėjų, neturės ir lėšų šako-tai savo veiklai. Visus metus rinki-me lešas Bendruomenė, bet Vasario 16 palikime Tautos Fondui.

J. Gustainis

LIETUVIAI IR ŽYDAI

S.m. "T2" 1 nr. Al. Gimantas pa-dejavo, kad "T2" spausdintų disku-sinių rašinių, liečiančių lietuvių-žy-dų santykius, kita lietuviškoji spau-da ne tik kad nepersispausdino, bet ir nekomentavo. Turbūt Al. G. ne-daug lietuviškos spaudos skaito, nes netaip jau mažai buvo rašinių mini-mu klausimu.

Toliau Al. G. nusiskundžia, kad lietuvių-žydų santykių pagerinimo klausimas sprendžiamas labai lėtu tempu į teigiamą pusę, nors esa ženklus, jog prie to einama. Nesu taikos priešas, esu už tai, jog ir su savo žmona reikia taikingai sugy-venti. Mūsų santykiai su žydais per šimtmečius buvo geri ir, kiek tai priklausė nuo lietuvių tautos saya-rankiško elgesio, apie betkokių žydų skriaudimą, kaltos negali būti. Galima drasiiai tvirtinti, jog ir atei-tyje, kai lietuvių tauta nepriklausys nuo svetimų potvarkių, įstatymų ir įtaikų, vėl tie santykiai bus geri. Už santykių pašilimą atsakomybę turi prisimti žydai, nes visi, įskai-tant ir žydus, esame liudininkais, jog lietuvių-žydų santykiai sutriko 1910 m. sovietinei armijai okupavus Lietuvą ir žydams savanoriškai įsi-jungus okupacinio režimo talkon. Jeigu vėliau karo metu, jau kito okupanto įtakos paveikti individai dėl įvairių sumetimų su žydais pasielgė kaip nežmonės, lietuvių tau-ta už jų veiksmus negali būti at-sakinga. Kod žydai neturėjo savos valstybės, mes, kaip ir kitos tautos, jautėme lyg ir moralinę pareigą valstybiniais įstatymais juos (kaip tremtinius) globoti, kartais suteik-dami net privilegijų, kurių neturė-jų valstybės tauta. Kažin ar žydai dabar savoje valstybėje panašias privilegijas teikia ten gyvenančiom kitom tautybėm?

K. Radvila

Aukojo "Tėviskės Žiburiams"

\$50: prel. dr. J. Tadauskas; \$30: Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa, Marija Petravičienė; \$25: KLB Win-nipeg apylinkės valdyba; \$10: G. Chvedukienė, Pr. Kariūnas, Alek-sandras Sapokinas, P. Volunge; \$7: Adolfas Zenaitis; \$6: T. Trakymas; \$5: Ona Matukynas, V. Turūta, J. Ra-das, M. Ropė, Ignas Genys, Ch. Sal-tys, V. Stanaitis, Vyt. Birštonas, Ma-rija Jasionytė, Leonas Valiukas, S. Leitis, P. Sutas, G. Urbonaitė, L. Žyvatkauskas, R. Zubrickas, V. Vaškelis; \$4: A. Kudirka; \$3: L. Bruz-ga, V. Kiaučelūnas, J. Miliušas, P. Effertas, L. Reivydas, D. Ralys, D. Vizbaras, A. Vasilauskas, Elena Weir, Mėcys Norkus, Br. Bagdonas, J. Danėnas, Br. Palilionis, J. Sen-džikas, J. Balkunas, St. Motuzas, J. Rudaitis; \$2: A. Giedraitis, P. Ka-reckas, Jurgis Pudans, J. Uksas, A. Pušinskas; \$1: Petras Gruodis, R. Maldunas.

Remėjo prenumerasats atsiuntė: \$30 — Bronė Baltrušaitienė; \$27 — J. Kviecinškas; \$22 — Pranas Kri-la-vičius; \$20 — Violeta Chaves, dr. Paulius Vyte, B. P. Juodelis, K. Rimkevičius, B. Vitkus, A. Matulio-

nis, A. Giedraitis, Kostas Gaputis, prel. dr. J. Tadauskas, V. Melnykas, A. Petraitis, O. Dabkus, P. Pu-teikis, S. Rakštienė, V. Paukštys, A. Svirplys, A. Taryvas, V. Vaičiūnas, A. Skardžius, Marija Petravičienė, J. Radvila, dr. A. Sidlauskaitė, J. Poška, Vikt. Endzėlis, J. Paukštys, A. Stanevičius, J. Riauka.

Nuoširdi padėka visiems aukoto-jams, duosniai remiantiems lietuviš-kąją spaudą.

Delhi - Tillsonburg, Ontario

ISKILMINGAS VASARIO 16 MI-NEJIMAS rengiamas vasario 11, šeštadienį, 7 v.v., Tillsonburg "Com-munity Centre" salėje (45 Hardy St.). Menine programa atliks Toron-to Liet. Namų moterų dainos grupė ir Longono tautinių šokių grupė "Su-griški, jaunyste". Be to, bus geras orkestras, loterija, bufetas, Rengėjai kviečia visus tautiečius dalyvauti.

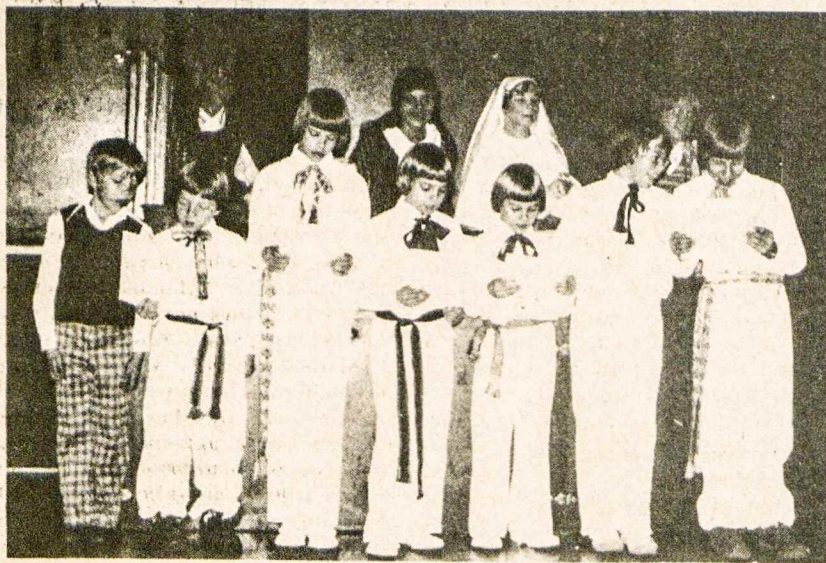
Kor.

Sudbury, Ontario

VASARIO 16 MINEJIMAS. KLB Sudbury apylinkės valdyba š.m. va-sario 25, šeštadienį, 6.30 v.v., lenkų salėje, 212 Frood Rd., rengia Lietu-vo nepriklausomybės atstatymo 60 metų sukakties minėjimą. Meninę programą atliks Sudbury vyrų cho-ras, vadovaujamas muz. Danzuolės Remeikytės-Rotkienės. Veiks bufe-tas. Bus šokiai ir muzika. Kviečiame tautiečius dalyvauti, pasikviesti draugus bei pažįstamus Lauksime.

Apylinkės valdyba

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvii Namus) • Tel. 535-6252
Greitas pataravimas, neuog-tos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Kalgario lietuvių mokyklos mokiniai, atlikę kalėdinę programą A. Krausas

Įkylrus renginių vienodumas

Perdaug dėmesio vaisėms, permažai — kultūriniais renginiams ir išsiringumui

C. SENKEVIČIUS

Visi džiaugiamės organizacijų ar kokių kitų lietuviškų sambūrių veikla, kuri ypač gyva žiemos sezono metu didesnėse apylinkėse. Mažosios kolonijos daugiausia ribojasi tautinių švenčių minėjimais ar ypatingesnių progų renginiais. Ir vienur, ir kitur atsiranda pasiaukojančių žmonių, kurie bendram reikalui skiria labai daug laiko.

Kas yra kada nors ką rengęs, puikiai žino, kiek posėdžių, laiškų, telefoninių pasikalbėjimų, rašymo, važinėjimo bei kitokios darbuotės pareikalauja renginių.

Svečiams — žiūrovams, giliau į dalyką nepažvelgus, tas ar anas poros valandų pasirodymas atrodo kaip savaime atsiradęs dalykas, dažnai atvejais daugi su nemazais trūkumais.

Iš tiesų pakviestas svečias apie renginį turi teisę savo nuomonę pasakyti. Būna tikras nesupratimas, daiktų ir sąvokų sumaišymas, kaip rengėjai, išgirę kritiškų pastabų dėl programos, bando priešpastatyti "gerą" renginio tikslą, kuris kaip sklydas atlaikytų kritikų puolimus. Šitaip darydami prieiname prie "tikros maitės", tempiančios atgal betkokias menines pastangas iki daržinės lygio. Tačiau taip pat būtų nesupratimas visuose renginiuose įieškoti meno.

Trūksta išsiringumo

Vienas dalykas, kas labiausiai dalyvio nepatenkina ir kas nesunkiai rengėjų gali būti pataisoma — tai įkylrus vienodumas. Trūksta išsiringumo, kūrybiškumo, paprasciausio noro publikai ką nors naujesnio pateikti. Renginio turinio nėra kiek neskliaudžiant, yra imanoma programinius dalykus taip surikiuoti, kad kiekvieną kartą žiūrovas būtų priverstas nuosirdžiai domėtis ir tuo daugiau jungtis į patį įvykį. Laiikymasis kažkada kažkieno sudarytos eilės ir tvarkos programas paverčia nuobodžiais trafaretais. Pavyzdžiui, kodėl minėjimuose būtina turi būti oficialiosios dalys ir vadinamos meninės dalys. Kodėl negalėtų būti minėjimas kaip visuma ir nedaloma vienetas, kuriame pasireiškia įdomioje pėnyje kalbėtojai, chorai ir šokėjų? Pvz. neviensas džiaugias ir vertina birželių minėjimų pobūdį ir tvarką Toronto katedrose, kai tuo tarpu apie Vasario 16 iškilmes pasisakoma priešin-gai.

Koncertai ir baliai

Kol dar perdaug neįsibėgėta, vertėtų ir koncertų rengėjams pagalvoti apie prideramą formą. Koncertų klausimas prie apvalių staliukų su pyragais, kava ar dar kuo nėra išsiringumas ir naujovė, bet bereikalingas teatro salės pavertimas kavine, kurioje vyksta tam tikra programa. Nereikia daug gilintis, kad suprastume, kurioje pakopoje kas yra. Kaip bebandyti rengėjai netinkamą formą teisinti, vistiek kiekvienam aišku, kaip turi atrodyti koncerto salė ir kaip kavinė. Įprastoms po koncertų vaisėms visada galima atrasti tinkamą vietą.

Gana daug būna renginių grynai uždabio tikslams. Čia kaip iš rago pabyra įvairūs "tradiciniai" pobūviai, daugiausia rengiami organizacijų, kad jos galėtų savo išdus papildyti. Kadangi tikslas yra pinigai, atsargesni rengėjai ribojasi vietinėmis pajėgomis, kurios atlieka šokią tokia programa, o jei tai būna kokie gausesnį ansambliai, tai ir tėvų daugiau sutraukia,

nes tėvai jaučia pareigą dalyvauti ten, kur jų vaikai pasirodo. Bet tai būna jau grynai atkistinis dalykas, kartais perdaug užtęstas ir nuobodus, nes daug kartų matytas, kaip kuriuos svečius net nervinas, kai trumpinamas laikas pasilinksmini-mui.

Pagaliau nevisur tinka ir tautinis drabužis ar melodija. Rengėjams ir čia reikėtų pasidairyti pakaitalo, nes baliai nėra nei minėjimai, nei koncertai. Yra tinka minėjimuose, nebūtinai tinka baliuose. Kai viskas sumaišoma, dalyvis visur mato ir girdi tą patį.

Privatūs pobūviai

Dalyvių gausumu kartais ir platesnės apimties renginius lenkia privačios reikšmės suėjimai, vadinami "šaukais". Yra gražu atsisveikinti su ištekančia mergaite, įteikti jai dovanų, palinkėti gražaus, lietuviško gyvenimo. Gražus ir prasmingas, dargi su tradicijomis supintas mergvakaris virsta savotiškai nebeskania parodija, kai suėjimai taip išpučiami, jog jiems net pirmenybė teikiama prieš visuotinės reikšmės renginius. Dalyvių skaičius rankiotė rąčiojamas dažnai jau lenktynia-vimo dvasioje, o pasiūlos, lengvai priimančios, nes kur gi kitur už kelis doleriukus galesi tiek daug namie gamintų skanėstų prisivalgyti ir beveik su visomis draugėmis iš karto susitikti.

Salės ir publika

Toronto turime dideles sales, kuriose žiemos metu savaitgaliais visą laiką kas nors vyksta. Tai rodo labai gyvą kolonijos gyvenimą. Beveik visi renginiai praeina sėkmingai, ypač pobūviai su šokiais. Žmonės pasiskirsto ir visas sales užpildo bent jau taip, kad rengėjams nuostolių nebūna. Žinoma, pasitaiko ir išimčių. Svečių pasiskirstymą, regis, nulemia svarbiausias motyvas, būtent, kas rengia, ką reikia paremti. Todėl koordinacija, jei tokia būtų, vargu ar galėtų kam patarnauti, jei ir toliau renginių programos bus visur vienos ir tos pačios. Ir kas kita, jei kartais pasitaiko geriau paruoštas, retesnis vakaras. Tada jis sutraukia didesnį skaičių svečių, ir grupinis pasiskirstymas mažai ką bereiškia.

Kultūriniai renginiai

Kultūrinių renginių grupėje pirmąją dalį darbų parodos. Jos lankomos gana gausiai, kūrinių pirkimas patenkinamas. Ekonomiškai sustiprėjusi visuomenė puošia savo namus ir vasarnamius. Noras ką nors įsigyti sutraukia nemažus lankytojų būrius. Žymiai blogiau būna, kai kokiomis nors progomis pasiūloma knyga. Gal dėlto stokojame drąsesnių rengėjų, besimančių rengti literatūros vakarus, kuriuose būtų apžvelgiami naujai pasirodę leidiniai. Taipgi pasigendame ir muzikos vakarų, kuriuose galėtų debiutuoti atitinkamai pasiruošę jaunimas. O visgi, kaip girdėti, jo didelė dalis lavinasi muzikoje. Kaikurie jau kviečiami net simfoniniuose orkestruose groti, vėl kiti solistais-tėmis tampa ir dingsta plačiame meno pasaulyje. Ir ne jie kalti, kad savųjų tarpe neteko reikštis.

Rengėjams, aukojantiems laiką eiliniams, vienuoliams ir neįdomiems renginiams, vertėtų pasidairyti plačiau ir bandyti sėkmingiau organizuoti kultūrinius renginius, užuot tenkinantis "per amžius" iki gyvo kaulo nuobodžiais, seniai visiems matytais, girdėtais ir vis pasikartojančiais, dažnai meno vardu einančiais dalykėliais.

Lietuvis valdo amerikiečių arkivyskupiją

Charles A. Salatka — Oklahoma City arkivyskupas

Iš JAV-se gimusių lietuvių kunigų pastaraisiais metais du buvo pakelti į vyskupus, būtent, Paulius Marcinkus ir Charles A. Salatka. Pirmasis pagarsėjo savo pagalba popiežiui Pauliui VI, ypač Indijoje, kur jį apsaugojo nuo pasikėsintojo peilio. Dabar vysk. P. Marcinkus gyvena Romoje ir rūpinasi daugiau finansiniais Vatikano reikalais. Antrasis, t. y. Ch. A. Salatka, iškilo plačion viešumon pastaruoju metu, kai buvo pakeltas į arkivyskupus ir paskirtas Oklahoma City ordinaru. Apie jį rašė spauda, kalbėjo radijas, rodė televizija. Dienraštis "The Daily Oklahoman" net pirmame puslapyje išspausdino aprašymą jo ingreso Oklahoma City katedron ir įdėjo nuotraukų. Iš jo matyti, kad tose iškilmėse dalyvavo labai daug žmonių ir 50 vyskupų, įskaitant kardinolą Dearden. Arkiv. Salatkos valdžia naujoje arkivyskupijoje prasidėjo simboliu Ganytojo pastoralo (lazdos) įteikimu. Savo pamokslė naujasis arkivyskupas pabrėžė trejų savo pareigų, būtent, mokytojo, kunigo, ganytojo. Baigdamas pamokslą, jis išreiškė pasitikėjimą ateitimi, kuri esanti Viešpaties rankose. Jo žodžiai gausių klausytojų buvo priimti rankų plojimu. Tai įvyko 1977 m. gruodžio 15 d. Prieš tai jis devynerius metus valdė Marquette, Mich., vyskupiją.

Lietuviai didžiuojasi naujojo arkivyskupo iškilimu. Nevenas jų dalyvavo ir ingreso iškilmėse. Lietuvos vyčių pirm. Anthony Miner jį pasveikino, paprašdamas, kad Ch. A. Salatka yra pirmasis lietuvis Amerikoje, tapęs arkivyskupu, ir įteikė dovaną — Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslą, padarytą iš gintaro.

Mūsų skaitytojams, be abejonės, įdomu, ar Ch. A. Salatka moka lietuviškai. Taip, moka! Ateitininkų kongrese Klevelande jis ne tik Mišias atnašavo, bet ir lietuviškai prabilo, gražiai paskaitydamas lietuvišką tekstą. Po šio kongreso jis dar labiau susidomėjo lietuvių kultūra bei kalba ir tapo "T. Žibu-rių" skaitytoju.

Minėtasis dienraštis "The Daily Oklahoman" (1977. XII. 16) rašė, jog arkiv. Ch. A. Salatka yra 59 metų amžiaus, lietuvių imigrantų sūnus, gimęs ir augęs Grand Rapids, Mich. Mokėsi Sv. Juozapo seminarijoje ir katalikų universitete Vašingtone. Kunigu išventintas 1945 m. vasario 24 d. Studijas gilino Romoje, kur 1948 m. gavo Kanonų teisės licenciatu laipsnį. Vyskupu pagalbininku buvo Grand Rapids nuo 1962 iki 1968 m.

Pittsburge tebegyvena viena iš arkiv. Ch. A. Salatkos mokytojų — sesuo pranciškiečių Jozefina. Ji savo laisuke "Darbininko" redakcijai rašė:

"Prieš keturiasdešimt metų jis yra buvęs mano mokyklos Grand Rapids, Mich., lietuvių parapijos mokyklų. Ten ilgai mokytojo seselės domininko-

nės, kitatautės. Paskui klebonas pakviestas pranciškiečių lietuvių iš Pittsburgho, Pa. Aš ten buvau viena iš pionierių...

Mum atvykus, dabartinis vyskupas buvo mano klasėje šeštam ir septintam skyriuje. Užbaigęs aštuntą, įstojo į aukštesniąją mokyklą — High School. Vyskupas buvo didelių gabumų jaunuolis, švelnaus būdo, pareigingas, ištikimas patarnauti Mišiom, nežiūrint kurią valandą. Man teko paruošti lietuviškas programas, veikalus, montažus, dainas. Tokiu būdu išlaikėm ir skiepijom lietuviybę vaikų širdyse. Vyskupas gambiai vaidino, daugeli kartų buvo pagrindinėse rolėse, ypač pie-menėlio. Kalėdų muzikiniuose veikaluose. Kuomet pritrūkdavo lietuviškos medžiagos, versdavom iš anglų kalbos. (...)

Jų visa šeima buvo artimai įsijungusi į parapijos reikalus. Vyskupo sesutė — sesuo Florence, gailestingumu vienuolių nusarė, yra ligoninės administratorė Indianos valstybės. Tėvelis jau 90 metų amžiaus. Sūnūs Jonas ir Juozas rūpinasi tėveliu. Mamytė jau seniai mirusi. Jų visa šeima man buvo labai artima ir dabar tebėra.

1972 metais man švenčiant aukštinį jubiliejų, vyskupas Salatka koncelebravo mišias kartu su sesers (Mrs. Meconis) sūnumi kunigu... Man tai buvo didelis džiaugsmas.

Man teko dalyvauti vyskupo iškilmėse, kuomet jis buvo pakauktintas. Niekada nesitikėjau sulaukti ko nors aukštesnio. Negalėjau įsistiekti, kad tai realybė. Man didelis džiaugsmas. Garbė visai lietuvių tautai."

Linkime naujam Oklahoma City arkivyskupui būti sėkmingu Ganytoju ir neužmiršti, kad įtakingo jo žodžio laukia tiek lietuvių išeivija, tiek pavergta lietuvių tauta. M.

Arkivyskupas CHARLES A. SALATKA, pirmasis JAV lietuvis, tapęs arkivyskupu

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:	
750. Dumčiai, Romas ir Marija, Windorasas	\$ 200
751. Valaitis, Juzė, M. Brydges	500
752. Butkus, Jonas, jr., London	100
753. Butkus, Paulina, London	100
754. Lekas, J. Joseph, Čikaga	100
755. Keburis, Elena, Strathroy	100
756. Barauskas, Frank, Torontas	100
757. Vankouverio taut. šokių grupės "Atžalynas" vardu	300
758. M. F. Y. — J. J. atmin., Torontas	150

Įnašų papildymai:

22. Naikauskas, Stasys, inž.	iki \$ 550
289. Sulma, V. dr.	900
291. Valiauskas, Telesforo atmin.	110
297. Poderio, Kazimiero atm.	420
388. Butkus, Jonas	500
312. Jonynas, Antanas,	200
7. Kaveckas, Antanas dr.	1700
407. Vaitiekūnas, Povilas	485
408. Uzdvaris, Zigmas	300
215. Ber: enienė, Elena	300
3. Ber: enas, Juozas	500
718. Agurkiai, Vitoldas ir Genovaitė	400
608. Latauskas, Petras	500
77. "Talka", kredito koop.	
Hamiltonė	1300
49. Gulbinskas, Petras	300
354. Vitkūnas, Juozas	1500
23. KLB Otavos apylinkė	3300
326. Stankus, Kazys ir Vanda	150
114. Pacevičius, Stasys dr.	1200

KLF šeima gražiai auga ir didėja. Tai puikiai matome šiame pranešime. Vis dėlto pastebėta, kad esantieji Fondo nariai didina savo įnašus

daug sparčiau, negu auga naujų narių skaičius, jau nekalbant apie sumas bei jų dydį. Negi mes, lietuviai, neviesi vienodai mylime savo Tėvynę? O gal jau daug kas nusuko nuo jos? Tai iš dalies buvo pastebėta neseniai įvykusiame simpoziume Toronte. Neįtikėtina!

Malonu skelbti mūsų Londono įgaliotinio J. Berseno pastangas ir praktinę lietuvių meilės išraišką tėvų žemei. Ja codo gausis įnašai ir naujų narių bei įnašų papildymai. Fondas džiaugiasi!

Gaila, kad vienas mūsų vienetas — Vankouverio taut. šokių grupė "Atžalynas" likvidavosi. Pagrindinis jo globėjas J. Macijauskas, susitaręs su grupės vadove Adele Smiitene, pardavė magnetofoną ir gautus \$300 atsiuntė KL Fondui. Fondas dėkoja ir kartu apgalvotajai grupės likvidacijai.

Nepaprastai džiugu susilaukti vienos žymiausios senosios Toronto atkivijos atstovės įnašo ir šio pareiškimą: "Kaip man lengva pasidare ant širdies išeikis — įnešus savo auką KL Fondui". Skaitant jos pareiškimą, tenka rasti už tuos mūsų tautiečius, atvykusius po II D. karo, kurie dar ir šiandien negalvoja, kad juos Tėvynė šaukia atlikti savo pareigas.

Fondas dėkoja visiems naujiems ir įnašus papildžiusiems nariams už jų pastangas stiprinti ir testuoti mūsų kovą už Tėvynės išlaisvinimą ir lietuviškumo išlaikymą už jos ribų.

KL FONDO VALDYBA

Toronto Lietuvių Choras "Varpas", diriguojamas muz. Jono Govėdo, koncertuoja 25-rių metų sukakties vakare

Rašytojiškos pastabos

Agronomai ir "Liepkalnio sodyba"

Nepriklausomaj Lietuvoj vienas "Lietuvos Aido" redaktorių — Augustinas Gričius keliavo per Lietuvą, aprašydamas, kaip gražiai, socialiai gyveno tuometiniai ūkininkai ir kaip jam kone žiskas buvo zalia, derlinga. Tuo pačiu metu savitrašė "Kun-taplis" įdėjo karikatūrą: vedasi žemdirbys pačiu prilaikomą kairutę, liesa, prisvilusiu tešmeniu, o tą pačią karvutę piešia A. Gričius kaip vos panešančią tešmenį. (Vėliau, jau okupacijos, tas pats A. Gričius aprašinėjo, kaip laimingai, socialiai gyvena kolchozininkai, išsi-vadavę iš smetonininkų ūkininkų-bučių vergijos).

Kai A. Gričius "Lietuvos Aide" piešė gerovės akvareles, vyr. redaktoriu buvo Vyt. Alantas, dabar nupiešęs Lietuvių Agronomų Sąjungai tremtyje gana didelio formato akvarelę-romaną "Liepkalnio sodyba". Šia proga tenka paliesti V. Alanto kalbą, pasakytą Čikagoje "Liepkalnio sodybą" įvesdinant. Joje autorius pareiškė:

"Anais nepriklausomybės laikais ūkininkas mūsų literatūroje buvo pamirštas (!) Visą laiką jaučiau lyg ir sąžinės priekaištą, kad mūsų pagrindiniam luomui, iš kurio prasidėjo tautos atgimimas, daroma literatūrinė skriauda" (mano pabr.). Ar tik literatūrinė skriauda? "Lietuvos Aidas", beveik dešimtį metų V. Alanto redaguotas, nekalbėjo apie ūkininkų skriaudas. Jėgu kas netingėtų pavartyti "LA", rastų mažokai sąžinės bylojimų, kai bankai su antstoliu pagalba pardavinėjo ūkius netikėtai praskirusiai miesčioni-jai, biurokratams, "LA" akvareliu piešėjams. Ir kai pasigirdo šūviai ūkininkams. "Lietuvos Aidas" visiškai pritarė, užgyrė... Lietuvos istorijoje nežinoma žemdirbių baudima mirties bausme, kai jie maldavo žmoniškesnių kainų už savo derlių.

Gerokai neįjauku skaityti V. Alanto pavėluotą pareigūnų: "... nepriklausomybės laikais ūkininkas mūsų literatūroje buvo pamirštas... daroma literatūrinė skriauda". Atrodo, jog V. Alantas atrado Ameriką — "literatūrinę skriaudą" ūkininkams.

Pradėkim Kristijonu Done-laičiu. Apie ką jis rašė, jei ne apie būrus — žemdirbius, ūkininkus? Apie ką rašė Vienuolis, V. Krėvė, Ignas Seinius, Vaizgantas, Mykolaitis — Putinas "Kri-dėje". Dovydenas "Broliuose Domeikose". Paskūtelis "Kaimynuose". Plačenis "Pulkim ant kelių", Ramonas "Kryžiuose". Kur šimtai novelių, apysakų? Neįjauku klausytis, kai, įvesdinamas "Liepkalnio sodybą", V. Alantas dedasi ūkininkų literatūros Kolumbu.

Žemdirbys — ūkininkas nepriklausomaj Lietuvoj nebuvo to meto naujai iškeptas pagal agronomų, jaunųjų ūkininkų iš-rastus receptus, nebuvo jis nei krikščionių demokratų, nei tautininkų, liaudininkų programų sustryguotas gaminyš, juo labiau nebuvo auka "literatūrinės skriaudos".

Skaitant "Liepkalnio sodybą", kyla klausimas: kaip Alantas atitaisė tą "literatūrinę skriaudą" Lietuvos rašytojų, nesugebėjusių pastebėti tokios skriaudos? Turime taikyti reiklesnį mastą "Liepkalnio sodybai", nes tai juk specialus užskaymas Lietuvos Agronomų Sąjungos. Be to, ir honoraras, kaip sakė V. Alantas, "mūsų sąlygo-se buvo pasiūlytas visiškai padorus" ir "duota visiškai laisvė rašytojui".

Meninių, stilistinių laimėjimų nėra ko įieškoti. Akvareliniame "Liepkalnio sodybos" piešinyje apstu nelogiškumų, vulgarumų, perkrovinių dialoguose, pritimpimų, norint sukurti situacijas, kurių vėliau rašytojas nepajėgia apvaldyti. Jis užtvindė jas žmonių vandeniu, dažnai supainioja, pvz. žemės ūkio mokyklos mokslą nukelia vieturvasarin, nes autoriui ir studentams maloniau rengti šokių šilumoj. Kaip žinome, žemės ūkio mokyklos studentus pavasariop išleisdavo vasaros darbams.

Vyriausi "Liepkalnio sodybos" veikėjai Kostas ir Agnė, vieni du šventą dieną likę ūkyje, palieka savo kūdikį namuose ir išeina pakrūmen glamonėti. Reikia pagalvoti: ar gali motina, tėvas, kurie taip myli savo pirmgimį kūdikį, palikti jį vieną namuose, kur visko gali atsitikti, ir tai ilgam laikui, nes tos kalbos ir glamonės turėjo trukti ketletą valandų?

Kaime augęs Alantas rašo: "Kas čia dabar, dar ne šv. Jurgis, o jau gandrai sugrįžo". Gerokai prieš šv. Jurgį gandrai sugrįžta. Tai menka detalė, bet panašių prašovimų knibžda visoj "Liepkalnio sodyboj".

Apie romano veikėją Kosta autorius rašo: "Kostui flirtas pasirodė, kaip kumelio apsiuos-tymas su kumele". Sutikim, kad toks vulgarumas dabar madoje, kai ir amerikiečių rašytojai homoseksualus, visokius iškrypėlius kėlė į "bestsellerių" pakopą, tačiau anas Alanto palyginimas, tēkstas kaip mėsas šakėmis, be jokios stuktūrinės ar psichologinės paruošties, rėžia orą viso ankstyvo vasaros ryto. Tai, ką vadiname kūrybiniu subtilumu, V. Alanto raštuose yra retas svečias, beveik atsitiktinis.

Keliuose puslapiuose Alantas aprašo senelio Motiejaus mirtį, laidotuves, drąsų sūnaus pokalbį su parapijos klebonu, kuris nenori laidoti senelio pasirinktoje nešventintoje kapinė-

se. Matom lauko keltuku vingiuojančią sauja artimųjų, palydinčių gan originalų senolį. Nušvinta akys, pajunti rašytojo širdies plakimą... Bet tai greit išnyksta, kaip netikėtai atsirado...

Vulgarios kaimo bernų dainuokos savo vietoje būtų pakenčiamos, bet jų perteklius be jokio stilistinio, kompozicinio reikalingumo liudija rašytojo saiko ir skonio stoką. Peršasi išvada, kad Alantas be reikalo gausina puslapius. Rūpestingiau nusunkus balastą, romanas gerokai suplonėtų, tačiau būtų stangesnis, ryškesnis.

Alanto pareiškimas, kad užaugęs ūkyje, neatitęs nuo žemės iki šių dienų, dar labiau patirština kaltinimą: nedaug žemės ir žemdirbio — ūkininko supratimo "Liepkalnio sodybos" akvarelėje.

Agronomas Rožėnas "Liepkalnio sodyboje" yra pilka, į apylinke įkristis žmogysta. Tai manekenas, kuris kiek atgyja žemės, kai prasidėda balniukų, kortų lošimai, poniūčių pletkeliai. Pritemptas, mechanškai atsiradęs tipas.

Apie Lietuvos agronomus galima būtų ir derėtų parašyti puikų romaną. Lietuvos žemdirbio gyvenime agronomas, su išimtimis, vedė ūkininką kaip už rankos, suprato jo vargus, džiaugėmų, kaip niekas kitas.

Lietuvių Agronomų Sąjungos užmoji parašyti romaną iš Lietuvos nepriklausomybės metu dera vertinti labai palankiai. Kaip pasisekė, gal kiti bandys aptarti. V. Alanto drąsų ryžtą priimkim kaip pastangą pakilti avėžčiau savo jėgų. Ir tai tebūnie priimta, nors ta "Liepkalnio sodybos" įvesdinimo kalba Čikagoje paliko nuosėdų. Matyt, autorius užmiršo, kad kuklumas tebėra saugi dorybė. Žemdirbys

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGES CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

EKSKURSIJOS I EUROPA IR VILNIŲ 1978 METAIS

1. Gegužės 3 — 11 (aštuonios dienos)
- 1 a. Gegužės 8 — 16 (visos vietos užimtos)
2. Gegužės 24 — birželio 8 (keturiolika dienų)
3. Gegužės 31 — birželio 15 (keturiolika dienų)
4. Birželio 21 — liepos 6 (penkiolika dienų)
5. Liepos 12 — (dvi arba trys savaitės)
6. Liepos 26 — rugpjūčio 10 (dvi arba trys savaitės)
7. Rugpjūčio 9 — 30 (dvi arba trys savaitės)
8. Rugsėjo 6 — 21 (keturiolika dienų)
9. Rugsėjo 24 — spalio 2 (aštuonios dienos)
10. Lapkričio 14 — 22 (aštuonios dienos)

Visos ekskursijos praleis septynias dienas Vilniuje, vieną dieną Maskvoje, o likusi laiką — Europos miestuose pagal pagedavimą (jei susidarys bent penkių keleivių grupė). Rugpjūčio 10-30 dienomis ekskursija praleis vieną savaitę Jugoslavijoje ir vieną savaitę Romoje. Beveik visos ekskursijos sustos vienai savaitėi Romoje.

Skambinti: 1 - 416 - 533 - 3531
V. BAČENAS All Seasons Travel
2224 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6R 1X3

Pirmojoje Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventėje Hamiltone V. Verikaitis diriguoja jungtiniam chorui. Šiais metais liepos 2 d. Toronte įvyks penktoji Š. Amerikos lietuvių dainų šventė, kurioje dalyvaus per 40 chorų

“Veidai ir problemos”

J. Kuzmickis

Antanas tomas rašytojo ir kritiko dr. Jono Griniaus tritomo veikalas, kuriame naujoje šviesoje

Pr. Naujokaitis, “Lietuvių literatūros istorijos” keturiuose tomuose kritiškai peržvelgęs visą mūsų literatūrą, negalėjo patesniu mostu išsitiesti, skaitydami su veikalą apimties ribotumu. Paprastai platesnės paskirtų rašytojų gyvenimo ir kūrybos studijos rašomos atskirai ir, skaitantis su aplinkybėmis, nekarta išleidžiamos atskiromis knygomis.

Dr. Jonas Griniū, geras literatūros žinovas ir išsamus kritikas, nemaža literatūrinų studijų pažėrė mūsų lietuviškoje spaudoje ir pastaruoju metu, papildęs ir pertvarkęs, suteikė atskirose knygose. 1973 m. sulaukėme jo brandžių literatūros kritikos studijų knygos “Veidai ir problemos lietuvių literatūroje” I tomo, o 1977 m. — II-jo, kuriame plačiau nagrinėja mūsų populiarių rašytojų kūrybą, nesilaikydama “vadovėlių” taisyklių, bet išsilaikydama “nuomonių”. Autoriaus teigimu, nevengiant “atviro nuomonių susidūrimo”, laisva kritika gali arčiau prieiti prie rašytojo tikrą problemų su jo laimėjimais ir nepasiekimais.”

Dr. J. Griniū pasirinktas įdomus ir naudingas nagrinėjimo metodas: giliai peržvelgdamas paskirų autorių gyvenimą bei jo kreivę, įsiekio jų įtakos kūrybai. Ar tai rašydamas apie Vaižgantą, ar apie Satrijos Ragana, Joną Aistį, Salomėją Nėrį, plačiai nagrinėja gyvenimo detales bei asmens bruožus ir tada pasineria į kūrybą, suradamas joje atstovaujamo idėjų ryškių spektrų. Kaikas tame metode gali surasti schematiškumo ar net “prokrustiškumo”, bet, savarankiškai ir nesilaikant tradicinių taisyklių einant prie nagrinėjamo objekto, literatūros mėgėjai įtraukiami į naują, gyvatingą kūrėjo ir jo kūrybos traktavimo būdą, nevengiant nė kultūringos polemikos.

Spinduliai ir šešėliai

J. Tumo-Vaižganto asmuo ir jo literatūriniai kūriniai ligi šiol buvo apgaubiami šviesomis spalvomis, neatkreipiant dėmesio į rašytojo nusivylimus ir gyvenimo duobes. Dėlto dr. J. Griniū, sekdamas Vaižganto gyvenimo pakopas, naujai sukirto jo kūrybos “spalvas”: kovos dėl laisvės laikotarpio (1918-1920) kūrinius vadina “šviesiais” kūrniais, ramios kultūrinės kūrybos metų (1920-1929) — “aptemusiais”, o pensininko amžiaus, kai “traukėsi iš viešojo gyvenimo” (1929-1933) — “tamsiais”. Ar toks požiūris bus priimtas mūsų literatūros istorijos, parodys ateitis, nors pats autorius, liudijamas “šviesų” pirmojo laikotarpio kūrinių “Rimus ir Nerimus”, visdėto teigia, kad Vaižgantas “žmonių prigimtį suprato gana tamsiai”. Galbūt Vaižgantas, nesilaikydamas šviesos ir tamsos schemos ir bendraudamas su įvairaus būdo asmenimis, žmonių prigimtį suprato plačiau, tik rašomuoju kūriniu idėja lenkė jį neužmerkti akių ir matyti gyvų, su įvairiais ydomis žmonių, kurių sunkus gyvenimas ir šviesnė būtis veda kančios katarsio keliu. Peržvelgiant visą spalvingą Vaižganto kūrybą, visdėlo peršasi mintis, teisingai iškelta dr. J. Griniū, kad jo autorius jau netoks lengvapėdis romantikas, bet žmones pažįstąs realistas. Betgi atsimintina, kad gyvasis J. Tumas-Vaižgantas tik negalavimų kankinamas šalinosi iš viešojo gyvenimo.

Iškyla pažįstami veidai

DR. JONAS GRINIŪ, veikalas “Veidai ir problemos” autorius

Naujų požiūrių mūsų autorius traktuoja M. Pečkauskaitės — Satrijos Raganos “Senamė dvarė” apysaką. Pripažindamas, kad šio kūrinio tema — šeimos lizdas, kad tas kūrinys — literatūrinis paminklas “sugriautam šeimos lizdui su mamate centre”, dr. J. Griniū eina toliau ir išveda, kad mirtis yra ne tik mamatės bei jos dukrelės lūtos, bet “ir visos apysakos ... centrinė problema”. Dėlto autorius truputį pakeičia šios apysakos aptarimą, vadinamas ją “giesme apie šeimos lizdo meilę mirties gėsmėje”. Gal tą gėsmę išaukė jautrus mamatės asmuo, susidūręs su realistių vyrų ir rūsčių gyvenimu, gal jos dvasinis nusiteikimas, neromantiškas tikrovė — neromantiška, kieta, bet šis autorius išskeltas aspektas yra naujas, suvisuotinę visą šį kūrinių. Ar labai romantiškas yra liaudies išminčius Levanarda — knygos, dievidirbs ir filosofas, kuris kentėjimu bei mąstyse suprato žmogaus misiją — kovoti prieš neteisę, — padeda suprasti S. Raganos taikli charakteristika, jog šis vyras “atrodytų žiaurus, kad ant jo griežtų lūpų neįvydėtų dažna šypsena — naivi, vaikiška — iš karto atskleidžianti jo balansą dišką sielą”. Per kančią surasta gyvenimo filosofija turi turėti ir realybės, kietos tikrovės nuosėdą.

Per liūdesį ir liūžius

Giliai išnagrinėjęs šakotą Balio Sruogos asmenį ir jo dramą, dr. J. Griniū išgeliaus stovja prie Jono Aisčio — “nuskriausto žmogaus dainiaus” ir subjektivaus elegiko. Tiesa, tikrovės pajautimą veikė poeto ankstyva, gausi skaityba, tačiau galbūt netaip jau slopino, kai jį veikė ir gamta su šilais, ir mergaitės, ir tėvynė bei senelio pasakojimai, ir visos painios gyvenimas.

Dr. J. Griniū neužtinka “šviesesnių tonų” J. Aisčio kūryboje, suradamas joje egzistencialistų filosofų tamsių pažiūrų “apie žmogaus nutėmimą į brutalų pasaulį, apie jo bėnamišką stovį”. J. Aistis, kuris tvirtino, kad “geriau poezijos pilnai nesuprasti, negu ją suprasti per “giliai” (Apie laiką ir žmones, 198 psl.), kad poezijos paskirtis ir tikslas nesąs “pakeisti filosofiją”, kad poezija nesanti mokslas, bet gyvenimas, “dėlto joje nereikėtų įieškoti dialektinio dėsningumo, nes jo nėra gyvenime”, — iškelė meniška tiesą, kurią taip atidžiai palietė mūsų autorius. J. Aistis ir savo vadinamąjį traagiškumą aiškino “pritiktinumu ir laime”, įsikiindamas istorinius faktorius, dėl kurių “dažnas mūsų poetas buvo gaudus, bet mūsų poezija visada buvo

vakarietiški šviesi”.

Poetas nesitikėjo ir “Fedros” kritikos, kai “tą vakarą” kartoją bent dešimtį kartų. Tuo eilėraščiu norėjęs sukurti “kažką giedra džiaugsminga” ir, jį išgirdęs prancūzų profesorius, išpyles visą paskaitą apie Aisčio poeziją. Dr. J. Griniū “to vakaro” kartojimą vadina maniera, mechaniniu būdu siekiančia gamtovaizdžio vėnybės. Tačiau pats poetas sakosi norėjęs sukelti giedro vakaro nuotaiką, ir tas pakartojimas sudaro “savos rūšies armoniką, kuri minorais groja linksmai ir gyvas melodijas”. Taigi, “poetas visada turi savo paslapčią”, kurios skaitytojui nežinomos.

Išskėles kaikiurios formos ne-tobulumus bei neįtaurumą ritmui, dr. J. Griniū, tarsi atliepdamas poeto pabrėžtinai meniški tiesai, pripažįsta, kad J. Aisčio poezijoje “švyti tokių visišmoniškų jausmų bei aspiracijų, kurie nesensta per šimtmečius”.

Savo laiku užsienio lietuvių spaudoje buvo daug rašyta apie poetę Salomėją Nėrį, ypačiai svarstant jo nukrypimą į komunizmą. Dr. J. Griniū prie “Salomėjos Nėries kryžkelės” prieina objektyviai ir paliečia daug smulkmenų, pradedant paveldėjimu bei polinkiais ir baigiant bendradarbiavimu su komunistais.

Jaunystės nekritiška meilė, neprincingumas, atitrauktas svajonės, nusivylimai, “Trečiojo Fronto” spąstai nuvedė ją iki sovietų Požniakovo kilpos, stambiu honorarų, bėgimo į S. Rusiją, kur “kančia dėl Lietuvos nelaimių ir tėvynės ilgesys išgelbėjo poetės talentą”. Draugė autorius pabrėžia, kad S. Rusijoje sukurtoje eilėraščiūse nesama “poetės pasisakymų prieš Bažnyčią ir kunigus”. Aišku, silpnos valios ir pilna garbės troškimo poetė, prirašiusi “publicistinės mišrainės net poemių vardais”, išradavinę poetinį talentą, garbino komunizmą dievukus, niekino savo tautą ir sulaukė visuotinio tikrų lietuvių okup. Lietuvoje ir svetur pasmerkimo.

Studijos autorius, įsigilinęs į poetės klystkelius, peikia “bendrą mūsų laikų rašytojų tendenciją savo talentus pavestti profesijai bei pragyvenimo šaltiniui”, nes tai yra kūrybos degradavimas ir slidus žingsnis į oportunizmą bei konformizmą. Šis teiginys greičiau aiškinamas okup. Lietuvos rašytojams, nes Vakaruose visi mūsų rašytojai užsidirbinę duoną kitų profesijų darbais. Ana, ir produktyvusis VI. Slai-tas renka raidės Londono “Nidos” spaustuveje.

(Bus daugiau)

Atsiūsta paminėti

SEJA 1977 m. nr. 2 (135). Tautinės demokratines minties žurnalas, leidžiamas varpininku leidinių fondo, redaguojamas L. Smulkeio. Administracijos adresas: J. Urbels, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160, USA.

AIDAI nr. 10 (305-320), 1977 m. gruodis. Mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. J. Griniū ir techninio red. kun. L. Andriekaus. OFM. Leidėjai — Tėvai pranciškonai. Administratorius — kun. B. Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Siame numeryje yra net keli rašiniai, skirti O. V. Milašui, ir paties poeto laiškas kun. dr. V. Bartuškiui.

Bronius Budriūnas, GYVENT. Mišriam chorui su fortepionu. Teksto autorius — Balyš Auginas. Broniaus Budriūno KLF leidiny nr. 23. Leidėjo adresas: 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA 90039, USA.

“Technikos žodžiui” 25 metai

P. LELIS

Sukakties paminėjimui Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga (PLIAS), praėjusių metų pabaigoje išleido 144 puslapių leidinį, sudarytą iš dviejų paskutinių “Tzd” numerių, kurio tikslas redaktoriaus žodyje taip nusakytas: “Išsaugoti praeities kultūrinį palikimą yra kiekvieno sambūrio garbės pareiga ir drauge kultūrinė būtinybė, nes dabartis, atasta praeities pergvenimais ir patyrimu, darosi daug turtingesnė ir patrauklesnė”.

Nuo 1952 m. “Tzd.” buvo pradėtas leisti mažo formato, knygutės pavidalo, kaip “Lituanus”, mėnesinis 28 psl. leidinys, kuris 1958 m. pakeistas į didesnį formatą, kaip ir kiti mėnesiniai žurnalai “Karys”, “Aidai”, “Pasaulio Lietuvis” ir pan. Per 25 metus jis teikė savo nariams naujas technikos žinias ir rodė, kaip lietuviai inžinieriai bei architektai gyvena, dirba įvairiose šalyse, kartu jungdamas savo narius į lietuvišką šeimą.

“Tzd.” leidėjai (PLIAS Čikagos sk.) atliko didelį darbą, išleidami šį sukaitytinį leidinį, kuriame sudėta daug medžiagos iš PLIAS ir ALIAS veiklos, o taip pat ir atskirų jos narių laimėjimų.

Leidiny taiggi duoda žinių apie pačios organizacijos struktūrą ir jos padalinį veiklą. PLIAS turi savo padalinius įvairiose pasaulio šalyse: JAV-se — Bostone, Čikagoje, Klevelande, Los Angeles, Niujorke, Filadelfijoje ir Vašingtone; Kanadoje — Toronte, Montrealyje, Otavoj; Australijoje — Adelaidėje, Kamboroje, Sydnėje; Anglijoje — Londone; Argentinoje — Buenos Aires; Brazilijoje — Sao Paulo; Venecuoloje — Marakaibe.

Tie skyriai parėmė Lietuvius Bendruomenės ir kitų veiksmų darbą bei pastangas lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo srityse. Jie remia savo narius veteranus, kuriems senatvę reikia materialinės ir moralinės pagalbos. Kaikurie skyriai duoda stipendijas jaunuliams, norintiems studijuoti technikos ar jai aritmesnius mokslus, nors kartais pasitaiko, kad dėl neapdarumo ar dėl nepakankamo stipendininko pažinimo tos stipendijos neatneša naudos ir palieka nuostolį, kaip tai rodo

centro valdybos protokolo įrašas: “Pirmininkas Č. S., patikrinęs stipendininko mokslo pažangą, referavo c.v. posėdyje. Nutarta sulaukyti stipendijos mokėjimą. Stipendininkas Zybertas (Walter Siebert) gavo iš viso \$2.840 ir po to dingo Vakarų Vokietijoje”. (Iš pavarės atrodo, kad stipendininkas buvo nelietuvių kilmės, P. L.).

Leidinyje surašytos lietuvių inžinierių skaitytos paskaitos simpoziumuose, tarptautiniuose technikos mokslo kongresuose, užregistruoti išradimai ir patentai, kurių buvo keli šimtai.

Skyrių “Architektūra” idėti vėlesnieji lietuvių architektų darbai, pavaizduoti fotografijomis ir skaičiais. Paminėti ir nuotraukomis parodyti šių laikų žymesni lietuviai architektai tremtyje: A. Arbas, A. Baublys, E. Gaizutis, A. Kerelis, A. Kulpa, A. Lapšys, J. ir R. Mulokai, V. Peldas. Idėtos PLIAS skyrių pirmininkų nuotraukos su jų informacijomis apie skyrių veiklą. Toronto sk. veiklą sklandžiai aprašė dabartinis sk. pirm. inž. J. Stankus, pridėjęs dviejų ankstyvesnių valdybų nuotraukas (įrašai per klaidą sukeisti).

Mirusių narių lentelė nurodyti 137 tremtyje mirę inžinieriai ir architektai. Turbūt per nežinojimą praleisti šie mirusieji: inž. Julius Salkauskis 1898-1972, inž. J. Malcanas 1908-?, inž. V. Rimgaila 1910-1950. Kaikurių mirusių narių gimimo metai parodyti klaidingi, pvz. inž. Z. Bačelis g. 1912 m., architekt. A. Funkas 1924 m. Iš tikro jie buvo gimę daug anksčiau (rašaučiojo pažįstami): Bačelis — 1893, Funkas — 1898.

Sąjungos pirmininkas savo žodyje tarp kitko paminėjo: “Šiandien galim pasidžiaugti atliktu darbu. Tiesa, jis nėra pilnas, nes nevisi parodė dėmesį šiam darbui”. Gal dėl nepakankamo dėmesio neviskas pavyko, pvz. leidinio viršelio stiliuotai įrašai išėjo trafaletiniai, o didžioji sukaitytinė atrodė ne 25, bet 215. PLIAS angliška pavadinata “International Lithuanian Engineers and Assoc. Inc.”. Tai netikslus vertimas.

Nežiūrint mažų trūkumų, leidiny yra imponuojantis, ypač ryškios nuotraukos, kurių yra 125. Be abejonės, tas leidiny atitinkamai papildys kultūrinį tremties lietuvių gyvenimo įrašą.

Spaudos bibliografija 1970-74

PR. NAUJOKAITIS

Zymiajam mūsų bibliografui Aleksandrui Ružanovui mirus (1966), iševijos bibliografijos darbai kurį laiką buvo sustoję. Tik 1972 m. JAV LB krašto valdybai pavyko susitarti su Lituanistikos Institutu, kad šis paruoštų lietuvių iševijos spaudos bibliografiją. Lietuvių Fondas sutiko darbą finansškai paramti. Taip 1973 m. Povilas Gaučys pradėjo rašyti bibliografinę kortelę. Darbas buvo sunkus, nes leidyklos ir periodinių leidinių redakcijos nepasirūpino (nors ir pakartotinai prašomos) savo leidinius Bibliografinėje Tarnyboje atsiųsti. Bibliografui teko skolintis leidinius iš privačių šaltinių, o kaikiuriuos dalykus aprašyti tik iš spaudoje rastų bibliografinių paminėjimų. Tačiau darbas buvo įveiktas, ir štai po ranka tuomete Lituanistikos Instituto išleista veikalas “Lietuvių iševijos spaudos bibliografija 1970-1974”.

Bibliografinį tekstą parašė Povilas Gaučys, redagavo Jonas Dainauskas ir Tomas Remeikis. Įvardė lietuvių kalba parašė J. Dainauskas, anglų kalba — T. Remeikis.

Dalykinė medžiagos klasifikacija paruošta pagal tarptautinę klasifikacijos kodą. Visą medžiagą sugrupuota į šiuos skyrius: bendrybės, filosofija ir etika, religija, psichologija, etnografija, visuomenė, politika, ekonomika, švietimas ir auklėjimas, kalbotyra, tikslieji mokslai, pritaikomieji mokslai, literatūra, istorija, geografija. Tų sričių specialistai lengvai galės susirasti jiems rūpimų veikalų ar straipsnių minėtuose skyriuose. Atskirai duotas lietuvių iševijos periodikos sąrašas, apimantis ir svetimos kalbomis leidžiamas lietuviško turinio periodikos leidinius. Pagrindinėje veikalo dalyje — bibliografijoje suregistruota ne tik knygos, brošiūros, atspaudai, biuletiniai, bet ir svarbesni straipsniai periodikoje. Eilės numeracija nuo nr. 1 iki paskutinio — 6127 nuosekliai eina per visus skyrius. Atskiruose skyriuose autoriai grupuojami alfabetine tvarka (dėlto surasti reikiama autorių yra visai lengva). Greta knygos aprašo grupuojamos ir tos knygos recenzijos. Tačiau patį pagrindinį rodiklį yra vardinys, sudarytas alfabetine tvarka. Prie kiekvieno autoriaus surašyti jo veikalų ar straipsnių numeriai, pagal kuriuos labai lengva rasti aprašą pačioje bibliografijoje.

Vartydamas ir tikrindamas pagal rodikles surinktą medžiagą, įsitikinau, kad P. Gaučys labai rūpestingai suregistruo kalbamo laikotarpio ne tik lietuviškas iševijos knygas, bet ir visus svarbesnius straipsnius periodikoje. Tai tikrai plačios apimties ir didelės vertės darbas — parankinė knyga mokslo ir rašto žmonėms.

Lituanistikos Instituto Bibliografijos skyrius, LIETUVIŲ ISEVIJOS SPAUDOS BIBLIOGRAFIJA 1970-1974. Redakcinė komisija — Povilas Gaučys, Jonas Dainauskas ir Tomas Remeikis. Mecenatai — JAV LB kultūros tarnyba ir Lietuvių Fondas. Išleido Lituanistikos Instituto leidykla 1977 m., 300 psl., Kaina neapžymėta.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

“DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI”, 444 psl., JAV \$8.50, ir “KONNERSREUTHO TERESE” (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: “Sūduva”, 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

AMERIKIEČIŲ “TIME” ŽURNALAS

LAS sausio 9 d. laidoje skaitytojus supažindino su aktoriais Burt Reynolds, Clint Eastwood, pagarsėjusiais veiksmo pilnuose filmuose. Trečiajame tokių filmų, daugiausia kriminalinių, žvaigždė yra įtrauktas Charles Bronson, didžiausio pripažinimo susilaukęs 1974 m. filme “Death Wish”. Skaitytojams primenama, kad jis iš tikrųjų yra Kazimieras Bučinskas, oevintas vaikas 15 vaikų turėjusio lietuvių angliakasio šeimoje Ehrenfelde, Pensilvanijoje. Ch. Bronsonas prisimena skurdžią savo vaikystę pašūrėje, kur vaikas tekdavo miegoti pamainomis dėl vietos stokos. Mokyklon jis buvo siunčiamas su nuskusta galva, kad nebūtų utėlių, apgrentas vyresnės sesers išaugta suklede. Norėdamas pabrėžti savo vyriškumą, jis tada kramtydavo tabaką. Iš anglies kasyklų jam padėjo išsigelbėti tarnyba kariuomenėje, atsitiktiniai susidūrimai su vadyba. Pasak Ch. Bronsono, jo gyvenimas buvęs sunkesnis už daugelio asmenų, kuriuos jam dabar tenka vaidinti filmuose. Atliekamą laiką jis praleidžia savo ūkyje Vermonte su antrąja žmona Jill Ireland, filmų aktore, ir vaikais. Dienraštis “The Toronto Sun” sausio 16 d. rašė, kad šis filmui “Love and Bullets, Charles” skirtas \$8 milijonų biudžeto Ch. Bronsonui ir jo žmonai Jill teko \$1,5 milijono. Šią sumą dar papildys nuo filmo pelno skiriamas atitinkamas nuošimtis. Į filmavimo vietovę Ženevoje Charles ir Jill Bronsonai atvyko su šešiais vaikais, 14 tarnų, tarsi mokytojų vaikams. “De Berys” viešbutyje Bronsonams buvo išnuomositos visos 30 kambarių turintis augštas, už kurį kasdien reikėjo mokėti \$2.400.

PAS ALDONA AISTIENE VASINGTONO sausio 8 d. įvyko pasitarimas Jono Aisčio raštų redagavimui ir išleidimo klausimais. Pasisakytą už trys tomus. Poezijos tomas, redaguojama A. Nykos-Niliūno, sudarys ligišiolių rinkinį eilėraščių, papildytų paties J. Aisčio paruoštu, bet nespėtu išleisti nauju rinkiniu, pasuktiniais jo eilėraščių, eilėmis rašyto scenos veikalų “Eglė žalčių karalienė”, nutrukusiu antrajame veiksmo. Autorius buvo suplanavęs penkis veiksmus. Dr. V. Maciūno redaguojami kiti du tomai sutels prozinį J. Aisčio palikimą. Viename ju bus apibraižų knygos: dar Lietuvoje išleisti “Dievai ir smutkeliai”, JA V-se — “Apie laiką ir žmones”, “Mildfordo gatvės elegijos”. Paskutiniam tomui teks straipsniai iš periodinės spaudos, grožinės prozos bandomai, penkių veiksmų drama “Duktė” bei kita likusi medžiaga. Abiem raštų redaktoriams savo talką padės J. A. Vaiciulaitis. Leidimo išlaidas padengs dr. K. Rudaitys palikimas. Pasitarime dalyvavo ir Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. kun. L. Andrieus, OFM.

DAIL. VLADO ŽILIAUS 57-nių tapybos ir 12-kos grafikos darbų paroda įvyko Brooklyn, N.Y., didžiojo kultūros židinio salėje. Atidaromąjį žodį tarė gen. konsulas A. Siutis, pradedamas profesionalūs turkų kariai jančiarai, kuriais būdavo jų sugauti ir perauklėti krikščionys, ir baigdamas dabartinėmis panašiomis kompartijos pastangomis sovietų okupuotąją Lietuvą. Ten pat pat prieš lietuvių tautą stengiamasi panaudoti lietuvių. Tokiu jančiaru dailėje turėjo būti ir dail. V. Žilius, gimęs 1939 m., nematęs laisvą lietuvių tautos gyvenimo, bet jis susikirto su Lietuvos okupantais bei jų patikėtiniams dėl Maskvos primesto socialistinio realizmo, melagingai vaizduojančio gyvenimo tikrovę, ir pagaliau buvo išleistas užsienin, kur dabar gali naudotis pilna kūrybos laisvė. Dail. V. Žilias parodą per dvi dienas aplankė apie 500 lietuvių ir amerikiečių. Ją globojo LB Bushwicko apylinkė.

AMERIKOJE LEIDŽIAMY LATVIŲ ŽURNALAI nemažą dėmesį 1977 m. skyrė lietuvių rašytojų kūriniams. “Jauna Gaita” recenzavo Aloyzo Barono latviškąją “Mėnesio” laidą, žurnalas “Treji Vairi” paskelbė Alės Rūtos novelę “Po angelo sparnais”, Birutės Pukelevičiūtės “Kaip Arvis išėjo į žmones”, Amerikos Latvių Sąjungos žurnalas “ALA-Zurnals” — B. Pukelevičiūtės “Rauda” ir šiemetinėje savo laidoje “Grįžimai”.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS Čikagos skyrius, vadovaujamas pirm. Vilijos Kereletės, Jaunimo Centro kavinėje surengė rašytojos Satrijos Raganos — Marijos Pečkauskaitės šimtųjų gimimo metinių minėjimą. Jos gyvenimo ir kūrybos kelią nušvietė Stasė Peteršienė, primindama, kad nepriklausomos Lietuvos vyriausybė Satrijos Raganai buvo paskyrusi pensiją, o Vytauto D. universitetas suteikęs garbės doktoratą. Pradinę paskatą rašyti trumpus rašinėlius Satrijos Ragana buvo gavusi iš Povilo Višinskio. J. Tumas — Vaižgantas ją nukreipė į platesnius apysakų dirvonus. Bene populiariausias Satrijos Raganos kūriny bus “Senamė dvarė”. Jos raštų ištraukas minėjime skaitė jaunieji mokytojai V. Kairelytė ir D. Saulys. Mokytojas Apolinaras Bagdonas minėjimą papildė Satrijos Raganai skirtu savo prozos gabaluku ir eilėraščiu.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS Čikagos skyrius, vadovaujamas pirm. Vilijos Kereletės, Jaunimo Centro kavinėje surengė rašytojos Satrijos Raganos — Marijos Pečkauskaitės šimtųjų gimimo metinių minėjimą. Jos gyvenimo ir kūrybos kelią nušvietė Stasė Peteršienė, primindama, kad nepriklausomos Lietuvos vyriausybė Satrijos Raganai buvo paskyrusi pensiją, o Vytauto D. universitetas suteikęs garbės doktoratą. Pradinę paskatą rašyti trumpus rašinėlius Satrijos Ragana buvo gavusi iš Povilo Višinskio. J. Tumas — Vaižgantas ją nukreipė į platesnius apysakų dirvonus. Bene populiariausias Satrijos Raganos kūriny bus “Senamė dvarė”. Jos raštų ištraukas minėjime skaitė jaunieji mokytojai V. Kairelytė ir D. Saulys. Mokytojas Apolinaras Bagdonas minėjimą papildė Satrijos Raganai skirtu savo prozos gabaluku ir eilėraščiu.

VILNIAUS RASŲ KAPINĖSE

85-tųjų gimimo metinių progą atidengtas antkapinis paminklas rašytojui ir poetui V. Mykoliaičiui-Putniui, sukurtas skulptoriaus V. Vildžiūno ir architekto Č. Mazūro. Specialus vakaras velioniiu prisiminti įvyko respublikinėje Vilniaus bibliotekoje. Jo kūrybinės bei mokslinės veiklos analizę padarė filologijos dr. J. Lankutis ir prof. V. Zaborskaitė, prisiminimai dalijosi rašytojas J. Būtenas, V. Mykoliaičio-Putino eilėraščių skaitė aktorius L. Noreika, juos taigpi populiariąs net keliuos vakaruose mažąjį Vilniaus filharmonijos salėje. Koncertinę programą bibliotekoje atliko Vilniaus operos solistės G. Apanavičiūtė, G. Kaukaitė ir pianistė G. Rucytė. Respublikinė biblioteka buvo surengusi V. Mykoliaičio-Putino gyvenimo ir kūrybinės veiklos parodą. Lankytą čia lauke jo eilėraščių bei kitų kūrinių rankraščiai, platus skyrius, susietas su jo veikalų pastatymais Lietuvoje teatruose.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRE jaunąjį dramaturgą R. Gavelio pjesę “Sūkuriai” pastatė rež. R. Steponavičiūtė, scenovaidžius spektakliui sukurė dail. A. Javockis. Pjesė yra filosofiška, atskleidžianti dviejų žmonių — vyro ir žmonos dvasinę kovą mirties akivaizdoje. Ligoninės palatoje merdinčio Kučinskio vaidmenį atlieka P. Steponavičius, apsuptas abjingi besiklaibančių medikų. Žmogiskojo likimo iūžius aptaria trys restauratoriai — N. Mironiškaitė, J. Dautaras ir K. Tunkevičiūtė. Išryškėja Kučinskio nevilis ir rusenantis žmogiškumas. Aktorės G. Gasevičiūtės sukurta Kučinskienė yra kontrastas Kučinskui — ji kupina gėrio, nors nepajėgia imtis valingų veiksmų ir aplinką suvokia tik intuityviai. Rež. R. Steponavičiūtė stengėsi išryškinti žmogiškumo bei gėrio išsąugojimą sunkiausiomis aplinkybėmis. Recenzijos prastai, kad tai būta nelengvo uždavinio, nes R. Gavelis nelabai gerbiąs dramaturgijos taisykles.

VILNIECIO KOMPOZ. V. BARKAUSKO kūrinių skambėjo dviejuose koncertuose R. Vokietijoje. Jo “Kontrastinę muziką sloitai, violončelėi ir mušamiesiems”. R. Berlyne atliko V. Tastas, V. Miuleris ir K. Miuleris-Frankas, fortepioninį ciklą “Poezija” Fredene — pianistė B. Fiser.

VILNIAUS KONSERVATORIJOJE buvo surengtas jos fakultetų Klaipėdoje muzikinės teorijos katedros vedėjo kompoz. Putino Fledžinsko kūrinių koncertas. Jo sonatas vargonams, sonata fortepionui, pasakas vaikams atliko smuikininkė K. Kalinauskaitė, pianistė H. Znal-džiauskaitė ir vargonininkė Z. Survilaitė. Su simfonija buvo susipažinti iš magnetofoninio įrašo.

MENO DARBUOTOJŲ ROMUOSE buvo surengta amerikiečių dail. S. R. Anayos grafikos darbų paroda. Vilniui jis yra atvykęs pagal JAV ir Sovietų Sąjungos kultūrinį mainų sutartį su savo žmona Liucija Baškauskaitė, antropologijos docente Kalifornijos universitete. Vilniuje jiedu viešės 10 mėnesių. Parodos atidaryme dail. S. R. Anaya parodė dokumentinių filmų apie kaikiurios amerikiečių dailininkus, dabartines dailės sroves JAV.

VILNIAUS OPEROS IR BALETŲ TEATRAS paruošė mažiesiems žiūrovams skirtą “Batuto katino” premjerą. Pagrindą šiai operai sudaro prancūzų rašytojo Ch. Perraulto to paties pavadinimo pasaka. Libreto ir muzikos autorius yra V. Chajetas. Spektaklio režisiorius — R. Siparis, dirigentas — J. Aleksa. Scenovaidžiai — leningradietės dail. I. Birulis, Pagrindinį Batuto katino vaidmenį sukūrė B. Almonaitis, talkinamą solistų — I. Jasūnaitės, V. Kuprio, A. Karecko, S. Jonaitytės, E. Kuodžio, P. Zarempos, Z. Tervydžio, R. Tumuliauskaitės ir A. Lietuvninko.

LIETUVIŲ IR LATVIJOS traumatalogų-ortopedų konferencija Vilniuje išsilaikė apie 200 šios srities specialistų. Tarp jų buvo daug svečių iš Maskvos, Tashkento, Tbilisio, Frunzės, Minsko, Novosibirsko, Charkovo, Donecko. Buvo išnagrinėta apie 50 pranešimų staburo sužalojimo, klubo sąnario deformacijos bei kitų susirgimų gydymo klausimais. Tarp paskaitininkų buvo ir Lietuvos traumatalogų-ortopedų mokslinei valdybos pirm. prof. J. Kazakevičius.

NAUJOJI PARODŲ SALE Kėdainiuose N. Metų išvakarėse atidaryta gobelų ir keramikos darbų paroda. Rodinius parupino Lietuvos dailės muziejus fondai Vilniuje. Didžiają jų dalį sudarė Vilniuje įvykusiai respublikinėl taitkomios ir dekoratyvinės dailės parodai pateikti darbai. Kėdainių parodų salėje numatoma rengti ne tik dailės parodas, bet ir paskaitas, susitikimus su dailininkais.

TRADICINĖ SCENOS VETERANŲ DIENA surengė muzikinis Kau-no teatras. Su dabartine šio teatro veikla ir ateities planais veteranus supažindino vyr. rež. R. Vaitkevičius bei kiti kalbėtojai. Veteranams buvo atlikta V. Šebalino opera “Užsišpyrėlis sutramdymas”. Po spektaklio įvyko veteranų vakaronė. V. Kst.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 13 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 8¼%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10 - 8	
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
telefonas 536-5936Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.**DUFFERIN RADIO AND TV**

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

**AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REISKIA GYVYBĖS DRAUDA?**

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybės draudą • šeimos apsaugą • studentų draudus fondus mokslui eliti

The Citadel Insurance Co. Ltd.
(Canadian Premier Life)365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104
Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •**A & B ELECTRIC CO.**

iveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas****Kanados įvykiai**

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kontrolės Taryba tais metais neleido peržengti 6%. Pašto ministerijai dabar perėmė J. J. Blaisą pakeitus Gilles Lamontagne, buvęs Kvebeko miesto burmistras, praėjusį mėnesį įtrauktas į premjerų P. E. Trudeauau kabinetą kaip ministeris be portfelio.

Sovietų satelitas "Cosmos 954", sausio 24 d. nukritęs Šiaurės-vakarių teritorijoje, pilnai nesudegė žemės atmosferoje, kaip teigė sovietų ekspertai. JA vaip ir Kanados specialistai, tyrę radiaciją, jau rado penkias šio satelito liekanas. Vieną jų buvo aptikę amerikiečių ir kanadiečių ekspedicijos nariai, keliauję į Hornby Point, kur yra palaidotas 1927 m. su dviem savo bičiuliais badu miręs šiaurės tyrinėtojas Jack Hornby. Dėl šio radio, turėjusio neįvykią radiaciją, jie buvo patikrinti Edmontone, bet pavojaus jų sveikatai nebuvo rasta. Pavojingiausia liekana buvo užtikta ant Great Slave ežero ledo. Jos radiacijon patekęs žmogus per porą valandų gautų mirtiną dozę. Šiai liekanai pašalinti Edmontone gaminama toną sversiantis ačė su švino pamušalu. Galimas dalykas, satelito liekanų bus surasta ir daugiau. Lig šiol surastose nepriklauso satelito atominėi įgajnei, turėjusiai apie 100 svarų sustirinto uranijaus. Tikimasi, kad įsiekojimo ir liekanų pašalinimo išlaidas padengs Sovietų Sąjunga, satelitų reikalą 1973 m. rudėnį su JAV pasirašiusi sutartį Jungtinės Tautos. Problema amerikiečiams sudaro jų erdvių laboratorija "Skylab", sverianti 85 tonas. Paskutinį kartą astronautai joje lankėsi 1974 m. Buvo manoma, kad "Skylab" išsilaikys erdvėje iki to laiko, kol bus pradėti skrydžiai ir lėktuvų panašia raketa. Tada laboratorija buvo planuojama nukreipti tolyn nuo žemės. Paskutiniai apskaičiavimai betgi pranašauja laboratorijos nukritimą sekančių metų pradžioje ar šių pabaigoje. Specialistai dabar jau planuoja laboratorijoje esančių vaivavimo raketų pagalbą ją nukreipti į vidurį Pacifiko ar Atlanto vandenynų pagreitintu kritimo greičiu, kad ji sudegėtų atmosferoje ir kad jos liekanos nepadarytų niekam žalos. Pavojų mažina faktas, kad "Skylab" neturi uranijaus.

Problema Kanadai sudaro pagausėję įkaitų ėmimai kalėjimuose. Tokiomis priemonėmis užkietėję nusikaltėliai bando išsikovoti lengvatų, reikalauja perkėlimų į kitus kalėjimus.

Problema Kanadai sudaro pagausėję įkaitų ėmimai kalėjimuose. Tokiomis priemonėmis užkietėję nusikaltėliai bando išsikovoti lengvatų, reikalauja perkėlimų į kitus kalėjimus.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos federacija paskelbė geriausių 1977 m. lengvaatlečių dešimtukus. Šuolininkų į toli dešimtuką pirmąją įrašyta vilnietė V. Bardauskienė, pasiekusi naują Sovietų Sąjungos rekordą — 6 m 82 cm. Pasaulinis rekordas yra 6 m 99 cm. Tikimasi, kad V. Bardauskienė galbūt pavyks peržengti lig šiol neįveiktą 7 metrų ribą. Penktoji šuolininkų dešimtukę yra klaipėditė O. Jonikienė, nušokus 6 m 54 cm. Geriausių jėties metikų dešimtukę su 56 m 92 cm rezultatu VII vieta teko klaipėdietei J. Putnienė. Penkiakovininkų grupėje IX vietą užėmė šiaulietė N. Kvietkauskaitė, pasiekusi naują Lietuvos rekordą su 4383 taškais. Rūtinio stūmėjas R. Plungė yra IV pagal 1977 m. pasiektą 20 m 20 cm rezultata. 5.000 m bėgime II vieta išsikovojė vilnietis A. Antipovas (13 min. 30.4 sek.), pralenkęs esto E. Seliko (13 min. 29.20 sek.), IX vieta — R. Sausaitis (13 min. 38 sek.). A. Antipovui 10.000 m bėgime yra tekusi IV vieta (28 min. 16 sek.). Klaipėditės E. Petrikas į 800 m bėgikų sąrašą įtrauktas šeštoju (1 min. 47.4 sek.).

Ignalinos krašte savo jėgas pirmą kartą šia žiemą išbandė geriausi Lietuvos slidininkai ir slidininkės. Moterų 5 ir 10 kilometrų rungtis laimėjo Vilniaus pedagoginio instituto studentė A. Milašūtė, šiuos nuotolius įveikusi per 22 min. 14 sek. ir 38 min. 37 sek. Vyrai ir jauniai varžėsi 15 ir 30 kilometrų lenktynėse. Vyrų 15 km rungtyje laimėtoju tapo Vilniaus pedagoginio instituto studentas Marius Steckas (53 min. 40 sek.), 30 km rungtyje — moterų čempionės Alytės Milašūtės brolis Kazys Milašius, Vilniaus pedagoginio instituto dėstytojas. Jo rezultatas — 1 val. 38 min. 41 sek. Vaikinių grupėje abi pirmąsias vietas laimėjo ignalietis Algimantas Salna, merginų — devintokė Diana Venskėvičiūtė iš Šiaulių, moterų varžybose užėmusi VI vietą.

Lietuvos vaikų (iki 14 m.) ir jaunųjų (iki 16 m.) šachmatų pirmė-

New Westminsterio, Britų Kolumbijoje, kalėjime penki kaliniai pasigrobė net 13 įkaičių. Šiai kalinių grupei vadovauja A. Bruce, nuteistas žmogžudys, 1975 m. tame pačiame kalėjime įkaičius išlaikęs net 41 valandą. Jų išlaisvinime buvo nušauta viena kalėjimo tarnautoja. Šį kartą kaliniai peiliu yra sunkiai sužeidę pasigrobtą sargą. Dorčesterio kalėjime, N. Brunswike, du kaliniai buvo pasigrobę vieną sargą. 1932-74 m. federaciniuose kalėjimuose įvyko 42 rimti incidentai, o 1975-76 m. — net 69, įskaitant 35-kiais atvejais pasigrobtus 92 įkaičius. Pagrindinė kaltė tenka per daug liberaliam didžiųjų nusikaltėlių traktavimui, mirties bausmės panaikinimui. Ji netgi panaikinta policininkų bei kalėjimų sargų žudikams. Tokiu atveju užkietėję žmogžudžiai nebijoti ir naujų žmogžudysčių, nes žino, kad kalėjimas iki gyvos galvos nebus pakeistas mirties bausme. Susirūpinimą reiškia ir policininkų organizacijos, per pastarąsias tris savaites palaikę tris naujus šūvių kritusius savo narius. Oak Lake, Manitoboje, H. B. Archeris nušovė RCMP policininką ir sužeidė kitus du, kurių viena buvo policininkė. Ši drama taip pat baigėsi įkaitų pasigrobimu ir vėlesniu jų išlaisvinimu.

Provincinės OHIP sveikatos draudos problemas tyrinėjo Ontario premjero W. Davis sudaryta septynių asmenų komisija. 1970-71 m. sveikatos i. ligoninių drauda provincijos išdžiū kainavo \$1,23 milijono, 1975-76 m. — \$2,47 milijono, o 1977-78 m. ji pasiekė \$3.8 milijono. Draudos imokos 1977-78 m. tepadengs 26% išlaidų. Komisija siūlo kasmet didinti imokas, kad jos visada padengtų bent vieną trečdalį išlaidų. Kitas pasiūlymas — kiekvienam pacientui užsimokėti 10% gydytojo sąskaitos, o einant į ligoninę, du kartus per metus prisidėti prie sąskaitos padengimo \$25-75. Ontario sveikatos min. D. Timbrell šiuo metu dar nežada imtis OHIP plano reformos. Ontario Medikų Draugija, jungianti 13.000 gydytojų, pareikalavo net 36% padidinti OHIP išmokas savo nariams. Pasak min. D. Timbrellio, toks reikalavimas metines išlaidas iš karto padidintų \$300 milijonų. Antiinflacinės Kontrolės Taryba metines pajamas dabar leidžia didinti tik 6%. Atrodo, Ontario Medikų Draugijos vadovybė visiškai nesidomi nei krašto ekonominėmis problemomis, nei kova su infliacija.

SPORTAS

nybės įvyko Alytuje. Varžėsi 29 mergaitės ir 84 berniukai. Zaidžiant šveicarišką 9 ratų sistemą, berniukų čempionu su 8 taškais tapo vilnietis S. Nėries mokyklos aštuntokas A. Bučys, mergaičių — su 7,5 tšk. IX klasės moksleivė N. Rutkauskaitė iš Jonavos. Vaikų grupės varžybas laimėjo vilnietis moksleivis — septintokas A. Puišys (7,5) ir L. Ignatavičiūtė (6,5).

Kauno "Bangos" čiuožikloje, turinčioje dirbtinį ledą, buvo surengtos šio miesto dailiojo čiuožimo pirmenybės. Merginų grupėje I vietą laimėjo Lietuvos čempionė V. Vėlyvė, II — L. Stankūnaitė, III — J. Serėnaitė. Vaikinių grupėje I vieta teko Z. Ambryziui, II — P. Vanaigui, III — D. Baguckui. Visus šiuos laimėtojus treniruoja L. Zalytė-Vanagienė.

Komandinės Lietuvos jaunųjų stalo teniso pirmenybės, trukusios beveik metus, buvo užbaigtos Vilniuje. Jas laimėjo jaunieji šiaulių "Zalgirio" tenisininkai, paruošti trenerių J. Urbšienės ir V. Sereikos. Vyresniųjų 1961-62 m. gimimo grupėje geriausiai žaidė vilnietis J. Petrauskaitė ir Z. Rusakevičius.

Lietuvos fechtavimo taurės varžybose čempionais tapo: rapyrininkų grupėje — kaunietė R. Jakokaitė ir vilnietis V. Valikovas, kardinininkų — vilnietis R. Venckūnas, špaginininkų — klaipėditės penkiakovininkas V. Zadneprovskis. Komandinio požiūriu stipriausi buvo kauniečiai, pralenkę vilnietis ir panevėžiečius.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis metinis susirinkimas įvyks vasario 26 d., 1.30 v.p.p., Toronto L. Namų karalienės Mortos šventainėje. Tai svarbus susirinkimas, ir visi nariai privalo dalyvauti. Šalia kasdieninių klubo veiklos klausimų, kurie paprastai aptariami metiniame susirinkime, bus aptariamas pasirošimas ir dalyvavimas PLS Zaidynėse.

Glorija Nešukaitė stalo teniso varžybose pasiekė reikšmingą laimėjimą — tapo moterų klasės turnyro nugalėtoja. Sausio 28-29 d.d. Mont-

Ateitininkų žinios

Ateitininkų šventei, kuri įvyks gegužės 6 d., jau pradėta ruošti. Moksleiviai ir studentai, kurie duos įdėjimą, pradėjo ruošti egzaminams, o tėvų komitetas — šokiams, kurie įvyks tą šeštadienio vakarą.

Ateitininkų dvasia ir misija nesikeičia ir negali keistis su laiko sąlygomis. Ateitininkija pergyveno du pasaulinius karus ir emigraciją. Dabar pergyvena atominį amžių ir bendrą pasaulinę moralinį nuosmukį. Šiandien ateitininkams iškyla problemos, į kurias reikia rasti atsakymus. Seimų pakrikimas, seksualinė laisvė, legalizuoti abortai, prasilenkimas su krikščioniškais įstatymais vardan tolerancijos — tai vis klausimai, į kuriuos ateitininkui reikia rasti atsakymus. Dabartiniai moksleiviai ir studentai yra glime krasutinumų amžiuje. Iškyla klausimas, ar užteks jėgų išlaikyti ir atskirti vertybes, kad jos nebūtų sumaišomos. Viso to akivaizdoje reikalingas sustiprintas dėmesys į mūsų šūkį "Visa atnaujinti Kristuje". Principinių pasikeitimų neturėtų būti, nes principai yra virš laiko ir jėgų jų atsisakoma — ateitininkų nebebus. Kartokime mūsų Credo žodžius: "Kas girdi mūsų balsą ir kas lydi mūsų žingsnius, težino: ateitis turi būti visa su Tavim, nes be Tavo nėra ateities, mūsų Kristau, mūsų Broli, mūsų Valdoje".

Skautų veikla

Kanadiečių organizuotose plaukimo varžybose sausio 28 d. dalyvavo 5 mūsų vilkiukai ir laimėjo I v. Stai, ta narsi komanda: Darius Ross, R. Karpis, Alg. Nausėdas, Aras Nausėdas ir E. Stanulis. Sveikiname laimėtojus!

Skautininkų suiegoje sausio 29 d. pirm. s. V. Sendžikas apžvelgė atliktus darbus ir supažindino su naujais projektais. Artimiausias uždavinys — dr. J. Basanavičiaus minėjimas meninio žodžio ir dainos po pietų Lietuvių Namuose kovo 12 d. Po diskusijų sekė rinkimai. Toronto skautininkams vadovauti išrinkti — s. V. Sendžikas (13 b.) ir jūr. s. A. Empakeris (9 b.). Susipažinta su LSS išleistais skautininkų nuostatais. Tariamasi su sesėmis kiek pakeisti struktūrą, prisitaikant prie naujų nuostatų. Dekojame s. L. Sendžikienė už vaizės ir malonų priėmimą.

Apie pirmuosius skautavimo žingsnius Toronto apžvalga paruošė ir nuotraukas atrinko vienas iš pirmųjų organizatorių v.s. VI. Morkūnas. Medžiaga teikia s. L. Kalinauskas. Visa ruošiamą knygą "Mūsų skautybė". Laukiama atsiliepiant Montrealio, Delhi ir Hamiltono vyrų. Paruoštas apžvalgas su nuotraukomis siųsti adresu: C. Senkevicius, 40 Burrows Ave., Islington, Ont., tel. 233-7321.

Su brolio Br. Kvilio paroda "Kovojo Lietuva" vyksta į Hamiltoną vasario 12. sekmdienį. Paroda Jaunimo Centre bus atidaryta 9 v.r.

Mindaugo dr. vės sueiga — vasario 20 d., 7 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje, C. S.

NORITE SUSIPAŽINTI su "Tėviškės žiburio" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiem skaitytojams "T2" pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

realyje atviro turnyro baiginiame žaidime ji įveikė pajėgią S. Kavalierou ir pirmą kartą tapo šios klasės pirmos vietos laimėtoja. Prieš patekama į baiginį žaidimą, Glorija dar įveikė Montrealio C. Fargo, kuriai anksčiau dažniausiai pralaimėdavo. Šis Glorijos laimėjimas išskelė ją į pajėgiausių Kanados stalo tenisininkų tarpą. Tame pačiame turnyre ji dar laimėjo pirmą vietą mergaičių iki 17 m. klasėje ir jaunųjų klasės mišriame dvejetė.

A. Dulūnas ir S. Arlauskas, Vyčio Jaunio A klasės žaidėjai, sėkmingai žaidžia Bloor mokyklos komandoje. Abudu pasižymi gerais metimais ir dažniausiai sumeta daugiausia krepšį. Jų komanda Toronto mokyklų pirmenybėse savo grupėje eina be pralaimėjimų ir yra I vietoje. Daugumas Vyčio prieauglio klasių krepšininkų žaidžia mokyklų komandose.

Gauta nauja salė krepšinio treniruočių. Jaunųjų D — 12 m. ir C — 14 m. krepšinio treniruočių dabar vyksta katalikų mokykloje prie Jane ir Bloor gatvių trečiadieniais nuo 7 v.v. iki 9.30 v.v.

Slidinėjimo varžybos, kurios kartu yra ir PLS Zaidynių pradžia, įvyks vasario 25-26 d.d. Moonstone Ski Resorte. Visus Vyčio slidininkus kviečiame dalyvauti kalnų ir lygumų varžybose. Jas praves Vyčio ir Ausros slidinėjimo sekcijos. Anks tyvesniam pranešime buvo kreipiama tik į Vyčio slidininkus. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Mūsų jaunieji krepšininkai sausio 22 d. žaidė su latviais ir laimėjo 67:61. Mūsų komandai taškus laimėjo A. Vaidila 15, A. Baziliauskas 12, V. Stončius 10, V. Greičūnas 8, P. Gutauskas 7, P. Rasiulis ir J. Putrimas po 6, J. Strumila 2 ir A. Morkūnas 1. Sausio 22 d. mūsų vyrų krepšinio komanda pralaimėjo latviams 100:107. Taškus laimėjo R. Kakevičius 30, R. Underys ir A. Grigonis po 18, E. Norkus 10, Bartusevičius 8, De mentavičius ir Abramavičius po 6, E. Šlekys ir Sriubiškis po 2, V. M.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaauštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūsys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėjimas.

NETOLI PRISIKĖLIMO parapijos šventovės keturbutis. Gražūs, erdvūs butai po 4 kambarius. Alyva šildomas. Keturi garažai. Nėdelis įmokėjimas ir viena atvira skola.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, prabangus vienaauštis 3 miegamųjų, 3 modernios prausyklos, 3 vonios. Prašoma kaina tik \$89.000. Vertas dalykas.

QUEEN-CALENDER, atskiras plytų 3 augštus; 3 modernios virtuvės ir prausyklos, 3 miegamųjų su visais įrengimais. Testamentinis palikinis.

INDIAN RD. — ARTI BLOOR, atskiras mūrinis namas, 3 augštai, 4 kambariai pirmame augšte; labai gerame stovyje; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE I NAMUS

S. Jokubaitis A. Garbenis
537-2869 489-1543**Taupyk ir skolinis**Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:

8% už 1 m. term. dep.
8½% už pensiją ir namų planą
6¾% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6**Canadian Art Memorials Ltd.**

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

Louis Temporeale — oficialus skulptorius —

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529**ED. KONDRATAS, siuvėjas**

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztnės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

Lietuviška maisto krautuvė**EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN**2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI**Autorite Sales and SERVICE**Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)• Sąžiningos ir patikimas patarnavimas.
• Visi automobilių mechaniniai taisymai.
• Sniginės ir poprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Išėivio išdavystės kelias

(Atkelta iš 2-ro psl.)

lanką Lietuvoje. Jam užkliuvo kairieji buvę direktoriai, jų dorinis pakrikimas. Vai man, atsirado dorovingumo sargas!

V. Vokietijos lietuvių bendruomenėje ir darbo kuopose esą vyrauja katalikai, ypač frontininkai. Visus veikėjus surikiuoja eilutės, pasakoją biografijas ir vis lipdo kalčių lapelius: žudikas, kyšininkas, ištivirkėlis, girtuoklis ir t.t.

Kliuvo dvasiškiams, ypač frontininkams, net ideologams, nes jiems "tiko visur ten, kur daroma įtaka, kur skirstomas pinigai" (214 p.).

Tamsiomis spalvomis nudažomos ir V. Vokietijoje rengiamos studijų savaitės, nes ten iš visur sukviešti frontininkai šneka apie okupuotą Lietuvą, jos "laimėjimus" niekina.

Peršokęs per Atlantą, V. A. stebi lietuvių centrinių organizacijų nesutarimą, kuris paskatino visuomeninį pleišėjimą. "Įnirtingai veikėjai vis dažniau šaukdavo, kad "komunistinė įtaka" įsibrovusi į visas "vadavimo" organizacijas, net į jų laikčių redakcijas. Antitarybinių lietuvių emigrantų visuomenėje vyksta tai, kas vyko marksizmo laikotarpiu JAV, būtent, buvome ir tobesame naujos "raganų medžioklės" savoje aplinkoje liudininkai. Tai ištis šurpūs vaizdai. Jis atvėrė akis ir kai kuriems antitarybininkams, atstūmė nuo "vadavimo" veiklos" (271 p.). Toks jo nusiramimas.

V. A. nepamiršta ir jaunimo kongresų, nes pirmuose dviejuose jis dalyvavo ir apie juos rašė: "...pokario emigrantų jaunimas nutoles nuo gimtosios žemės kultūros, svetimas lietuvių, geidžia greičiau sutapti su gyvenamosios šalies gyventojais, jų dvasia, net papročiais. Iš esmės tebuvo pasizmonėjimas. Paūliota, išvažinėta" (272 p.).

Čia jis pakiša jaunimo bendravimą su tauta, nors jis pats, kai gyveno išėivijoje, šiuo klausimu mažiausiai domėjosi, nes turėjo "svarbesnių uždavinių".

Tėvynės trauka

Knygos "pabaigoje V. A. dangstosi patraukliomis skraistėmis, kalba apie sunkias sąlygas svetur įsikurti ir net kasdieninę duoną pelnytį svetimame krašte. Tiesa, daugelis išėivių kūrėjų turėjo pamiršti savo srities darbą ir tik rankomis pelnytį kasdieninę duoną. Taip pat tiesa, kad kairiuriams kūrėjams, pvz. kalbininkams, nebuvę tinkamų sąlygų testui mokslinį darbą. Vyresnieji greitai išsėko, jaunesnieji sukūrė kitą galvosena, pasirinko praktiškesnės darbo sritis. Kas kaltas? O gi rusai imperialistai, paverę Lietuvą, naikina lietuvių tautą ir šiandieną užgniauzę jos kūrybinį pasireiškimą.

V. A. teigia: "Nebuvo svarios ir Z. Ivinskio istorinės studijos" (302 p.). O kur tos svarios naujų laikų Lietuvos istorijos studijos okupuotoje šalyje, kai teišleidžiama tik to meto komunistų partijos kronologija? Juk ir rašytojai bei menininkai negeresnėje padėtyje. Gal tik muzikai gali laisviau kurti, nes įvairiems tekstams tinka ta pati muzika.

Taip pat tiesa, kad kairieji vyresnieji išėiviai turėjo sunkumų, bet mirė laisvi sava mirtimi, o ne kalėjimuose ir žiaurioje rusų tremtyje.

V. A. tampa neva gailėstingu samarijiečiu tardamas: "O gal apskritai būtų buvę prasminga, jei jų, ypač operos, baleto solistų, aktorių, muzikų, dailininkų, didžioji dalis būtų visiškai nepasirinkusi emigracijos" (312 p.). Dar reikėtų pridėti: lietuvių tautos pavergėjo samdomiems šnipams, parsišavėliams priešui už rublius, provokatoriams taip pat neturėtų būti vietos išėivijoje. Bet, deja...

V. A., išėivijoje buvęs 28 m., bet knyga pavadinė "Trys dešimtmečiai emigracijoje", yra labai šališkas vertindamas lietuvių išėivių veiklą. Jis tik savo sesers Marijos Gimbutienės istorinę veiklą plačiau aprašęs, trumpai pamini prof. S. Kolu-pailos veiklą, 5 solistus, 3 muzikus, 6 dailininkus. Išėivija, atseit, neturi mokslininkų, mokyklų, spaudos, rašytojų, ansamblių, operos, teatro, leidyklų ir t.t. V. A. matė tik tiek, kiek "Laisvė" ar "Vilnis", bolševikiniai nykstantys laikraštukai, kurių bendradarbiu tapo 1973 m.

Reikia apgailėti, kad V. A. parašė klaidišką knygą, nes tik sąžinę pardavęs žmogus tegalėjo tokią išleisti.

Jo knyga susizavėjo tik komunistų partijos leidiniai: "Literatūra ir menas", o ypač "Tiesa", kurios 1977. XII. 11 laidoje rašoma: "Knygoje V. Alseika suplėšo šį aršiausių lietuvių tautos priešų antikomunistinį voratinį, demaskuoja "vadautojus" ir jų nusikalstamą veiklą prieš Lietuvos laudį".

Gera, kad V. A. nusiėmė kaukę, parodė tikrąjį savo veidą ir išdaviko sąžinę. Taip jis sava "jamžino".

(Vytautas Alseika, Trys dešimtmečiai emigracijoje. Ats. red. V. Kazakevičius, red. A. Petrusevičienė, men. red. R. Dichavičius, techn. red. G. Klajumienė. Išleido "Mintis" Vilniuje, 320 p., 88 kp.).

"TEVISKES ZIBURIŲ" metinė prenumerata — \$12, naujiems skaitytojams — \$9. Norintiems susipažinti "T2" siunčiami nemokamai.

RETENYBĖ!

Parduodamas dr. J. Basanavičiaus redaguoto laikraščio "Aušra" pilnas 1883 metų rinkinys:

nr. 1-10, iš viso 300 puslapių. Visi numeriai įrišti vienoje knygoje, kietais viršeliais. Labai gerai išlaikytas rinkinys. Parduodamas varžytynių būdu. Pradinė kaina — \$3000 (kanadiškų). Pasiūlymus siųsti iki 1978 m. vasario 28 d. šiuo adresu: "Tėviškės Žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada.

FRANK BARAUSKAS LIMITED
REAL ESTATE BROKER

- Patarnavimas lietuvių kalba
- Nemokamas namų įkainojimas
- Didelis namų pasirinkimas

Ištaigos telefonas: **233-3323** R. Stasiulis 245-1297
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ

- Priiame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečdieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Vyriausiasis amžiumi Toronto lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" narys P. Sernas su žmona, turį saskaitą nr. 1. Šalia jų — dukra I. Sernaite-Meiklejohn su savo vyru

Žmonės tebejieško aukso džunglėse

Tūkstančiai aukso įieškotojų rizikuoja savo gyvybe • Jų tarpe žinomi ir du lietuviai — S. Bakšys ir J. Morkys

RIMAS AMALVISKIS

Visi žinome, kas dėjosi Kalifornijoje XIX š. pusėje, atradus tenai turtingas "aukso gyslas", kur įstatymo ranka dar tuo metu negalėjo pasiekti. Daugelis esame skaitę apie pavojus ir sunkumus, kuriuos turėjo patirti lengvai įgyjamų žemės turtų įieškotojai. Daugeliui tai buvo vilionė, mirazas — gražus, bet nepasiekiamas.

Brazilija yra nepalyginamai turtingesnė auksu ir brangiais akmenimis, bet jų siekdamas, dažnas praranda ne tik sveikatą, bet ir gyvybę...

Garimpeiros — žemės turtų įieškotojai Brazilijoje turi nugalėti nepalyginamai didesnius pavojus, sunkumus džunglėse ir iš jų grįždami į žmonių gyvenamąsias sritis.

Para, Mato Grosso ir Amazonės džunglės yra didesnės už visą Europą — per daug tūkstančių kilometrų dar vis žmogaus kojos nepaliesios. Gamtos turtai tenai neapskaučiuojami. Pavojai taip pat, jei kas ryžtasi tuos turtus pasiekti...

Ziaurūs laukiniai indėnai, neperžengiamų tropinių miškų žvėrys, nuodingi gyvūnai, kurių labai gausu, debesys moskūtų, uodų, maliarijos platiniojų. Pavojingiausias yra žmogus, kuris ten lengvai praranda visus civilizacijos, kultūros ir įstatymo vartus, tapdamas piktesniu už visus žvėris. Deimanto akmenėliai ar aukso smilčių saują apakina dažną, sužadina žmoguje slypincius blogio pradus. Brangakmeniai ir auksas, kai pasiekia žmonių gyvenamas vietas, dažniausiai būna krauju nušlakstyti...

Garimpeirų (aukso įieškotojų) šiuo metu daug Amazonijoje: Amara, Parauari, Abacaxis srityse (apie 12 valandų kelionės lėktuvu iki artimiausios gyvenamos vietos — Maues miestelio). Aukso supirkinėtojai turi džunglių gilumoje įsirengti provizorinius aerodromus, į kuriuos garimpeiros suneša atrastus turtus.

Tik vienoje šitoje srityje yra per 15.000 garimpeirų. Tikro jų skaičiaus niekas nežino. Labai daug ten žūsta, nes jų žodžiais "O garimpo po se assemelha ao inferno" — panašu į tikrą pragarą. Laukiniai žmonės, žvėrys, nuodingi vabalai, ligos ir nelaimingos dalybos atrastojo aukso ar brangiųjų akmenų... Pagal įstatymą 60' surastų vertybių turėtų tekti valdžios išdui, bet tai lengvai apeinama. Kontrolė neįmanoma, o garimpeirų išnaudojimas — pasibaisėtinas! Pirmiausia, nelemtos dalybos, vėliau — išnaudotojai ten lėktuvais atgabena visas civilizacijos ydas — parsiiduodančias moteris, azartinius lošimus, maconas ir kitus nuodus, naikinančius garimpeirų sveikatą ir moralę. Dirbama paprastai grupėmis, o į postus parduoti aukso smilčių atvyksta dažnai tik vienas — išlikęs gyvas. Visi vaikšto apsiginklavę iki dantų — pavojai tykvoja dieną ir naktį...

Lietuviai taip pat yra mėginę

tos laimės. Du įžymesni lietuviai garimpeiros buvo J. Merkys, kuris sugrįžo pusiau apakęs, ir buvęs lietuvių mokyklų inspektorius S. Bakšys, kuris keliavo per eilę metų daugeli tūkstančių kilometrų Mato Grosso ir Amazonijos džunglėmis. S. Bakšys, savo tamsiaodžio bendrininko peiliu sunkiai sužeistas ir apvogtas, buvo paliktas pasibaisėtinam likimui. Pagaliau pajėgė sugrįžti, teparsiveždamas palaužtą sveikatą, tuščias kišenes ir maliarijos ligą, kuri jį kankino iki mirties...

Simas Bakšys, prisimindamas garimpeiros vargus, juos taip aptaria:

"...ir aš, be tėvynės — išklydęs. Gyvenimo laime nesutau... Svajodamas, kaip vyšnios ten žydi... Bastausi Brazilijos plotuose.

Miškuose, prie Rio das Mortes, Zvirynuos sraunius Uberabos... Gyvybę stačiau aš ant kortos. O laimė — vis žengė į grabą...

Radau akmenėlių užkeiktų: Jaus deimantais žmonės vadina... Kad laime dalintis nereiktų, Krūt'ne ten pelj pažino..."

Prieš savaitę į Santarem miestą, Para valstybėje, sugrįžo vos tik pusmetį išskentėjęs Amazonijos garimpose, Lauro Martins. Jis labai vaizdingai nupasakoja džunglių gyvenimą. "E verda deira vida de cao, La a lei e a do mais forte..." Valkatos šuns gyvenimas ir tik stipresniojo teisė...

Per Santarem miestą vyksta labai gyva ginklų kontrabanda garimpeiros, kurie dažnai savo tarpe veda pasibaisėtina žiaurūs karus už daugelio tūkstančių mylių nuo visokios civilizacijos.

Apie visa tai Brazilijos spaudoje nuskamba trumpos miglotos žinutės, o pasaulis beveik nieko nežino. Pasaulis nežino tų baisumų, kurie vyksta didingoje ir paslaptingoje Amazonijoje. Ir galbūt niekada nesužinos...

Ne nuo kitų peikimo, niekinimo, žeminimo reikia pradėti Kristuje atnaujinimo darbą, bet nuo jėimo ir patį save, gilesnio įsijutėjimo į savo gyvenimą ir pasilgimą, nuo savęs išsivadėjimo...

ARKIV. JURGIS MATULAITIS

MEDUS

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bitynų: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

BALTIC MOVERS

Visu rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

"PARAMOS" KREDITO KOOPERATYVAS 1977 metus užbaigė su 19 milijonu balansu. Paaugta 4.6 mil., 32% Asmeninių paskolų 1977 metais išduota už \$777.000, neklin. turto (mortgicijų) — už \$4.756.000. Nariams palūkanų už indėlius išmokėta \$1.188.526, gyvybės draudos už mirusius narius išmokėta \$22.908. Lietuviškos organizacijos gavo paramos apie \$12.000. Primename, kad "Paramos" \$500 metinei stipendijai iki šiol dar nėra gauta prašymų. "Paramoje" yra įrengtas (iš lauko pusės) 24 valandų vad. "Night depository" seifas. Nariai gali įdėti indėlius betkada — užtenka čekį ar pinigus įdėti į voką ir užrašyti į kokią saskaitą eina. Šis indėlių būdas yra visai saugus, nes seifą gali atidaryti tik įgalioti tarnautojai. Jis yra patogus tiems nariams, kurie nenori naudotis paštu arba patys negali atvykti darbo valandomis. Prašome naudotis šiuo įrengimu.

Naujasis Kredito Unijų Įstatymas su pakeitimais įsigaliojo š.m. sausio 1 d. "Paramos" įstatymai (by-laws) taip pat turės būti pakeisti. Numatoma, kad "Paramos" narių susirinkimui balandžio 9 d. valdyba pateiks tuos pakeitimus patvirtinti. Pakeitimai šiuo metu yra dar svarstymų stadijoje. Nariai, norintieji susipažinti su būsimais pakeitimais, gali kreiptis į "Paramos" raštinę.

Taupyk ir skolinkis "Paramoje!" (Sklb.)

St. Petersburg, Fla.

(Atkelta iš 4-to psl.)

vasario 19, sekmadienį. Specialios pamaldos bus 10 v.r. Šv. Jono šventovėje (St. Petersburg Beach); pamokslas — prel. J. Balkūno. Iškilmingos pamaldos tą patį sekmadienį bus ir St. Vardo šventovėje 1 v.p.p. (rengia lietuvių Šv. Kazimiero misiją). Minėjimas lietuvių klubo salėje — 2 v.p.p. Kalbės Br. Klorė. Vasario 16 d. Lietuvos vėliavos iškilmingos: 9 v.r. — prie Treasure Island, 10 v.r. — prie St. Petersburg Beach miesto rotušių Mrs. V. Jacobson iniciatyva. Tikimasi, kad vėliavų pakėlimas bus parodytas ir televizijoje.

TORONTO LIETUVISKO JAUNIMO GRUPES "ATZALYNAS" KONCERTAS, įvyks 1977 m. gruodžio 27 d., sutraukė į klubo sale per 300 žiūrovų. Dalyviai turėjo progos pasigėrėti vikriai, su precizišku tikslumu atliekamais mūtų tautiniais šokiais, jaunimo deklamuojamais eilėrašiais ir dainomis. Sekančią dieną jaunieji svečiai koncertavo ir vieno St. Petersburg Beach geresniųjų viešbučių — "Breckenridge Resort Hotel" — pajūrio aikštėje viešbučio svečiams. Naujuju Metų sutikimui "Atžalynas" buvo pakviestas į Miami lietuvių klubą, kur irgi atliko programą. Gaila, kad neteko jiems lietuviškų šokių pademonstruoti Disney World, kur turistų sezono metu jauni ir vikri atžalyniečiai būtų galėję atstovauti lietuviams, pasiekdami masės žmonių. Šia proga klubo valdyba dėkoja visiems, priglaudusiems torontiešius jų viešnagės metu St. Petersburg, ir D. Staupienę, pagaminusią vaizės ansambličiui. L. Z.

Stayner-Wasaga

VASARIO 16 MINEJIMAS. Stayner-Wasagos ir apylinkių lietuvių Vasario 16-ją švenčia vasario 18, šeštadienį, 6.30 v.v. "Golden Apple" restorane Stayneryje. Po oficialiosios dalies bus vakarienė. Norintieji jai dalyvauti iš anksto ją užsako pas p. Lapavičių tel. 428-2105. Visi minėtų apylinkių lietuvių prašomi dalyvauti. Rengėjai

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Mylimai MAMYTEI

Cikagoje mirus,

MORKUI IGNATAVIČIUI ir šeimai bei kitiems artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

Irena ir Raimundas Kymantai
Grazina ir Petras Stauskai

A+A

MARIJAI IGNATAVIČIENEI

mirus, sūnams — VINCUI, STEPONUI ir MORKUI su šeimomis gilią užuojautą reiškia —

A. R. Grigoniai
V. O. Skukauskai

A+A

MARIJAI GIEDRAITIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnų ALGJ, jo žmoną IRENĄ, dukterį BIRUTĘ JUODIKIENĘ, jos vyrą ALFONŠĄ bei jų šeimą —

Irena ir Jim Ross

ŠYPSENOS Parinko Pr. Alš.

Pataikė

— Ar jūsų kolchozo technika tvarkoje?

— Taip. Ypač asmeninės automašinos.

Taisykloje

— Jūsų televizorius bus suremontuotas po savaitės.

— Aišku, aišku. O po kelių savačių ateiti atsiimti?

Kalėjime

— Už ką pakliuvai į kalėjimą?

— Už klaidingą įsitikinimą.

— Koks buvo tas įsitikinimas?

— Aš maniau, jog apie tą vietą nebus policininko...

Zydo malda

— Viešpatie! Kas Jums yra 100.000 metų?

— Viena minutė.

— Viešpatie! Kas Jums yra 100.000 dolerių?

— Vienas doleris.

— O, Viešpatie, duokit man vieną dolerį!

— Gerai, bet... palauk vieną minutę.

Dukters laiškais

Duktė rašo tėvams iš kolegijos kitame mieste:

"Man čia sekasi gerai. Iš ryto daug mokausi, o vakarais — praleidžiu laiką su ping pong".

— Zina, — taria motina tėvui, — daug ka galima leisti Onutei, bet kad ji pradėjo draugystę su kiniečiu, tai jau per daug...

Teisme

— Kodėl jūs, nebūdamas medžiotojų draugijos narys, nušovė žuikį?

— O kodėl jis, nebūdamas mano šeimos narys, graužė kopūstus mano darže?

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir REAL ESTATE REALTOR

W. G. DRESHER

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė

Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (pr. Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas 531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE • Namų — Gyvybės • Automobilių • Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

